

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

SITUAČNÍ A VÝHLEDOVÁ ZPRÁVA VEPŘOVÉ MASO

2018

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

ZDROJE INFORMACÍ, ZPRACOVATELÉ PODKLADŮ:

Ministerstvo zemědělství České republiky
Agra Europe
AMI, Vieh und Fleisch
Český statistický úřad
EUROSTAT
Generální ředitelství cel
Meat and Livestock Commission
Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond, a.s.
Státní veterinární správa ČR
Státní zemědělský intervenční fond, a.s.
United States Department of Agricultural
Ústav zemědělské ekonomiky a informací

Odbor zemědělských komodit

Autor:

Ing. Libor Vališ, Ph.D.

Ředitel odboru zemědělských komodit:

Ing. Petr Jílek, MZe

Autor touto cestou děkuje za spolupráci všem uvedeným organizacím a jejich odborným pracovníkům.

Předkládaná „Situační a výhledová zpráva „Vepřové maso“ byla autorem zpracována samostatně s použitím pramenů ve zprávě uvedených. Navazuje na Situační a výhledovou zprávu „Vepřové maso“, která byla vydána v září 2017.

Situační a výhledové zprávy jsou pro všechny zájemce z řad chovatelů, studentů, pedagogů odborných škol a podnikatelských subjektů a dalších k dispozici také na internetu na adrese: www.eagri.cz.

Autor fotografie:

[acceptphoto/Shutterstock.com](https://www.shutterstock.com)

Vydalo: Ministerstvo zemědělství, Těšnov 65/17, 110 00 Praha 1

Internet: www.eagri.cz, e-mail: info@mze.cz

ISBN 978-80-7437-508-1, ISSN 1211-7692, MK ČR E 11003

Tisk: Ústav zemědělské ekonomiky a informací, www.uzei.cz

SITUAČNÍ
A VÝHLEDOVÁ
ZPRÁVA
VEPŘOVÉ MASO

PROSINEC
2018

OBSAH

Úvod	3
Souhrn	3
A. Chov prasat a produkce vepřového masa	5
1. Vývoj chovu prasat a trhu s vepřovým masem v České republice.	5
2. Světový trh s vepřovým masem.	12
3. Trh s vepřovým masem v EU	17
B. Ekonomika výroby vepřového masa v ČR a EU	22
C. Zpracovatelský průmysl	32
D. Klasifikace jatečně upravených těl	36
E. Šlechtění a hybridizační programy v chovu prasat v České republice	37
F. Výroba krmných směsí a produkce obilovin	40
1. Výroba krmných směsí	40
2. Spotřeba krmných surovin pro výrobu krmných směsí.	41
3. Produkce obilovin	43
4. Krmné směsi pro prasata	45
G. Spotřeba masa, kvalita a bezpečnost potravin ve vztahu k vepřovému masu	47
1. Spotřeba vepřového masa	47
2. Kvalita a bezpečnost potravin	47
H. Opatření ve veterinární oblasti	49
1. Africký mor prasat.	49
2. Klasický mor prasat	50
3. Vezikulární choroba prasat.	51
4. Aujeszkyho choroba u domácích prasat	51
5. Brucelóza prasat	52
I. Integrovaná prevence a omezování znečištění (IPPC)	53
J. Dotační politika	56
1. Dotační politika v oblasti chovu prasat v ČR v roce 2019	56
2. Využívání dotací v chovu prasat v roce 2018.	60
3. Zelená nafta pro chovatele hospodářských zvířat	61
K. Program rozvoje venkova na období 2014–2020	64
L. Opatření administrovaná prostřednictvím PGRLF	66
M. Opatření administrovaná prostřednictvím SZIF	68
N. Legislativní předpisy a přehled dovozních cel	70

ÚVOD

Ministerstvo zemědělství České republiky vydává Situační a výhledovou zprávu Vepřové maso, jejímž cílem je informovat odbornou veřejnost, zástupce příslušných vzdělávacích a vědeckých institucí, a také studenty zemědělských nebo ekonomických škol o vývoji a aktuální situaci v produkci a spotřebě vepřového masa ve světě, v Evropské unii a v České republice. Současně předkládáme vyhodnocení ekonomiky výroby vepřového masa, jeho využití ve zpracovatelském průmyslu a výsledky hodnocení aparativní klasifikace jatečných prasat. Situační zpráva je určena i laické veřejnosti, která sleduje problematiku chovu prasat, výroby i kvality vepřového masa a požaduje podrobnější informace týkající se současného stavu zemědělství.

V dalších kapitolách je popsána šlechtitelská činnost v chovu prasat v České republice, výroba a užití obilovin v živočišné výrobě, kvalita a bezpečnost potravin, výsledky veterinárních zdravotních zkoušek a opatření integrované prevence a omezování znečištění.

Dále Situační a výhledová zpráva zmiňuje oblast dotační politiky v chovu prasat, především národní dotace hrazené z rozpočtu České republiky, ale i dotace poskytované prostřednictvím Programu rozvoje venkova 2014–2020.

V poslední stati předkládáme přehled současných platných právních předpisů Evropské unie a České republiky, týkajících se chovu prasat a přehled dovozních cel.

SOUHRN

Sektor chovu prasat a produkce vepřového masa v ČR procházel v letech 2017–2018 obdobím, které lze charakterizovat značnými výkyvy z hlediska cenového vývoje. Tento vývoj byl určován evropskými cenami zemědělských výrobců (CZV) jatečných prasat, a to především situací na německém trhu. Vztah nabídky a poptávky po této zemědělské komoditě ovlivnil ve sledovaném období celkovou situaci chovu prasat v ČR.

K 31. 12. 2018 bylo dle údajů ČSÚ v ČR chováno celkem 1 508 tis. ks prasat, z toho 89 tis. ks prasníc. Meziročně to znamená pokles o 24 tis. ks prasat (o 1,6 %), především pak pokles o 5 tis. ks prasníc (o 5,4 %). I přes uvedenou redukci stavů prasníc v průběhu roku 2018 byl narozes prakticky totožný počet selat jako v roce 2017, a to 3,21 mil. ks.

To potvrzuje dynamiku zlepšování ukazatelů reprodukce, což je odrazem intenzivní šlechtitelské práce a zvyšujícího se selekčního tlaku v chovu prasat. Česká republika se v úrovni dosažených reprodukčních ukazatelů řadí k chovatelsky vyspělým evropským zemím. Ve srovnání s rokem 2017 byl v roce 2018 zaznamenán další nárůst počtu narozesných (31,6 ks, tj. o 1,3 %) i odchovaných (28,2 ks, tj. o 1,1 %) selat na prasnici a rok.

Celková výroba vepřového masa v roce 2017 byla 296,3 tis. tun ž. hm., v roce 2018 pak 304,3 tis. tun ž. hm. (+ 2,6 %). V roce 2018 činil podíl dovozu na domácí spotřebě 62,2 %, participace vývozu na domácí výrobě byla 27,2 %.

Odvětví chovu prasat v ČR je výrazně závislé na vývoji produkce a možnostech exportu vepřového masa celé EU. Ceny zemědělských výrobců jatečných prasat v ČR zaznamenaly od druhé poloviny roku 2017 výrazný propad. Rozdíl cen za jatečná prasata placený producentům činil mezi pololetím roku 2017 a koncem roku 2018 více než 8 Kč/kg živé hmotnosti.

Konkurenceschopnost sektoru vepřového masa dokumentuje bilance zahraničního obchodu s touto komoditou. Celkové saldo ve vepřovém mase včetně živých prasat vykazovalo v roce 2018 ve finančním vyjádření zápornou hodnotu – 12 062 mil. Kč.

V roce 2018 bylo do ČR dovezeno celkem 172,5 tis. ks živých prasat (5,02 tis. t ž. hm.) za 293 mil. Kč, což představovalo oproti předchozímu roku pokles o 22 %. Největší podíl (94,0 %) na importu živých prasat tvořila zástavová selata, která byla v loňském roce dovážena především z Dánska (55% podíl) a Německa (45% podíl).

Import vepřového masa do ČR činil v roce 2018 283,3 tis. t jatečné hmotnosti v celkové finanční hodnotě 14,6 mld. Kč. Dlouhodobě nejvýznamnějším dovozcem vepřového masa do ČR je Německo (podíl 34 %). Zvyšuje se podíl objemu dovozů vepřového masa ze Španělska. Import vepřového masa ze třetích zemí je nadále nevýznamný.

V roce 2018 bylo celkem vyvezeno 531,1 tis. ks živých prasat (44,8 tis. t ž. hm.) za 1 368 mil. Kč. Vývoz živých prasat z ČR byl v roce 2018 realizován jatečnými zvířaty (63 %) a selaty (36 %). Hlavními destinacemi exportu živých prasat bylo Slovensko, Maďarsko a Německo, kam směřovalo 90 % vývozu v celkovém počtu 477,3 tis. kusů.

Z ČR bylo v roce 2018 vyvezeno 29,7 tis. t vepřového masa v celkové hodnotě 1 432 mil. Kč. Nejvýznamnějšími destinacemi exportu vepřového masa z ČR bylo Slovensko (72 %) a Německo (14 %). Export byl realizován zpravidla čerstvým chlazeným masem.

V roce 2017 činila spotřeba vepřového masa 42,3 kg na obyvatele a rok a předpokládá se stagnace na stejné úrovni i v následujícím období. Soběstačnost v roce 2018 poklesla na 51,5 %.

V České republice byly průměrné výrobní náklady období let 2015–2017 nejvyšší v porovnání s ostatními sledovanými zeměmi EU. Ve srovnání s průměrnými náklady sledovaných zemí EU bylo v ČR vynakládáno na 1 kg JUT o 0,05–0,2 € více.

Ministerstvo zemědělství plně vnímá obtížnou ekonomickou situaci v tomto sektoru živočišné výroby a v souladu se strategií MZe podporuje odvětví chovu prasat. Vedle již zavedených a využívaných titulů národních dotací mohli nově producenti jatečných prasat žádat v roce 2018 o finanční prostředky na zlepšení životních podmínek v chovu prasat (dotační titul 20.C.). Z unijních zdrojů byly dále chovatelům prasat poskytnuty významné peněžní podpory z Programu rozvoje venkova ČR v období 2014–2020. Alokované finanční prostředky v uvedených dotačních programech byly významně navýšeny a výrazně tak snížily zápornou míru rentability vykazovanou v tomto sektoru zemědělství.

A. CHOV PRASAT A PRODUKCE VEPŘOVÉHO MASA

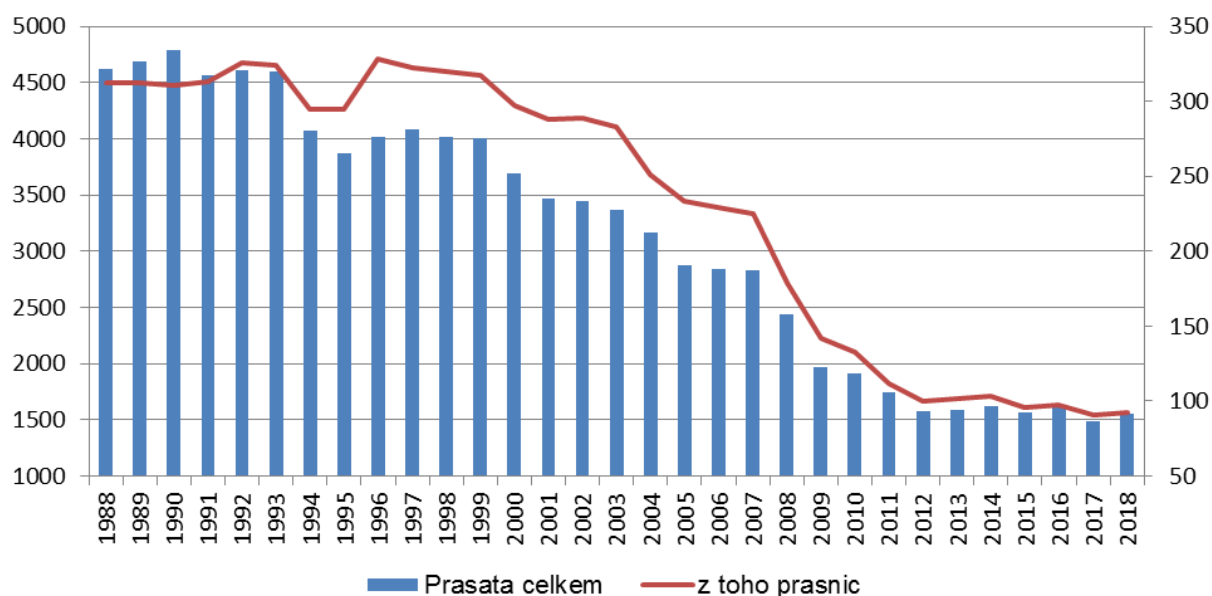
I. Vývoj chovu prasat a trhu s vepřovým masem v České republice

Sektor chovu prasat a produkce vepřového masa v ČR procházel v letech 2017–2018 obdobím, které lze charakterizovat značnými výkyvy z hlediska cenového vývoje. Tento vývoj byl určován evropskými cenami zemědělských výrobců (CZV) jatečných prasat, a to především situací na německém trhu. Převís nabídky nad poptávkou po této zemědělské komoditě ovlivnil ve sledovaném období celkovou ekonomickou situaci chovu prasat v ČR.

Oživení CZV jatečných prasat započaté v druhé polovině roku 2016 kumulovalo v pololetí roku 2017, kdy se cena pohybovala na maximu a na průměru roku 2013. Poté však následoval výrazný a dlouhodobý pokles, přičemž průměrná CZV za jatečná prasata roku 2018 odpovídala historickému minimu z roku 2010.

Tímto cenovým vývojem byl v letech 2017 a 2018 ovlivněn chov prasat v ČR vyjádřený početními stavy prasat a prasnic (Graf A.1.1, Tab A.1.1).

Graf A.1.1: Vývoj stavů prasat a prasnic v ČR v letech 1988–2018 (tis. ks)

Pramen: ČSÚ – výsledky ŽV, Soupis hospodářských zvířat k 1.4.

Tab A.1.1: Vývoj stavů prasat v ČR v letech 2010–2018

Rok	Stavy prasat celkem k 1. 4.	z toho stav prasníc k 1. 4.	Stavy prasat celkem k 31. 7.	z toho stav prasníc k 31. 7.	Stavy prasat celkem k 31. 12.	z toho stav prasníc k 31. 12.	Počet narozených selat k 31. 12.
	tis.kusů	tis.kusů	tis.kusů	tis.kusů	tis.kusů	tis.kusů	mil.kusů
2010	1 909	133	1 948	130	1 845	122	3,47
2011	1 749	112	1 658	103	1 487	97	3,02
2012	1 579	100	1 574	101	1 534	98	2,84
2013	1 587	102	1 513	102	1 548	102	3,03
2014	1 617	103	1 632	101	1 607	98	3,18
2015	1 560	96	1 560	96	1 555	96	3,07
2016	1 610	97	1 571	93	1 479	91	3,17
2017	1 491	91	1 563	93	1 532	94	3,22
2018	1 557	92	1 557*	91*	1 508	89	3,21

Pramen: ČSÚ – výsledky ŽV, Soupis hosp. zvířat k 1. 4., Výsledky chovu prasat k 1. 8. a 31. 12.

Poznámka: * údaje k 30. 6. 2018. Podkladem pro výběrové šetření prasat jsou údaje zjištěné ze skladové a účetní evidence hospodářských subjektů. K roku 2017 se šetření provádělo k 31. 7. a 31. 12., od roku 2018 se provádí k 30. 6. a 31. 12. Vzhledem ke změně referenčního dne z 31. 7. na 30. 6. nejsou data meziročně plně srovnatelná.

Zatímco stavy prasat v roce 2017 a prvním pololetí roku 2018 mírně vzrostly či stagnovaly, ke konci roku 2018 již výrazně poklesly. Stejný trend byl zaznamenán u početních stavů prasníc. Zmíněné tendence reflektovaly prohlubující se a dlouhotrvající cenovou krizi v tomto sektoru zemědělství.

K 31. 12. 2018 bylo dle údajů ČSÚ v ČR chováno celkem 1 508 tis. ks prasat, z toho 89 tis. ks prasníc. Meziročně to znamená pokles o 24 tis. ks prasat (o 1,6 %), především pak pokles o 5 tis. ks prasníc (o 5,4 %). I přes uvedenou redukci stavů prasníc v průběhu roku 2018 byl narozen prakticky totožný počet selat jako v roce 2017, a to 3,21 mil. ks.

Podle databáze ústřední evidence zvířat bylo ke konci roku 2018 v České republice evidováno 3 060 hospodářství s chovem prasat, z toho 1 276 hospodářství s chovem prasníc. Od roku 2016 tak došlo ke snížení počtu subjektů (o cca 450) s chovem prasníc.

Průměrný stav prasníc v roce 2018 činil 101 529 ks a oproti roku 2017 poklesl o 1 473 ks, což je o 1,5 %. Dále se tak prohlubuje pokles průměrného stavu prasníc kalkulovaný dle počtu krmných dnů. Naproti tomu pokračuje trend progresu reprodukčních ukazatelů, což je odrazem intenzivní šlechtitelské práce a zvyšujícího se selekčního tlaku v chovu prasat. Česká republika se v úrovni dosažených reprodukčních ukazatelích řadí k chovatelsky vyspělým evropským zemím. Ve srovnání s rokem 2017 byl v roce 2018 zaznamenán další nárůst počtu narozených (31,6 ks, tj. o 1,3 %) i odchovaných (28,2 ks, tj. o 1,1 %) selat na prasnici a rok. V dlouhodobém porovnání s rokem 2010 bylo v roce 2018 narozeno o 6,8 ks a odchováno o 6,1 ks (shodně o 27 %) více selat na prasnici a rok při 11% úhynu selat do odstavu.

Tab A.1.2: Počet narozených a odchovaných selat na prasnici v letech 2010–2016

Rok	Narozených selat na prasnici	Odchovaných selat na prasnici	% uhynulých z narozených
2010	24,8	22,1	10,9
2011	26,3	23,5	10,9
2012	26,8	23,9	10,9
2013	27,9	25,0	10,6
2014	29,0	26,0	10,4

Rok	Narozených selat na prasnici	Odchovaných selat na prasnici	% uhynulých z narozených
2015	28,6	25,7	10,2
2016	30,1	26,9	10,6
2017	31,2	27,9	10,8
2018	31,6	28,2	11,0

Pramen: ČSÚ

Komodita **vepřové maso** byla koncem roku 2017 a v roce 2018 charakterizována převisem nabídky na unijním trhu. To se projevilo na tuzemském cenovém vývoji, ekonomických aspektech chovu prasat i zahraničním obchodu s touto komoditou. V roce 2017 byla celková výroba vepřového masa 296,3 tis. tun ž. hm., v roce 2018 došlo k mírnému nárůstu výroby na 304,3 tis. tun ž. hm. (+ 2,7 %). V meziročním srovnání byl zaznamenán nárůst vývozu o 4,3 %, současně však i dovozu, a to o 3,7 %. Podíl dovozu na domácí spotřebě činil v roce 2018 62,2 %, participace vývozu na domácí výrobě byla 27,2 %. Podíl ČR na celkové produkci vepřového masa v EU 28 se meziročně mírně snížil a dosáhl úrovně 0,9 %.

Počet poražených prasat bez prasnic a kanců se v ČR dlouhodobě snižuje. V roce 2018 poklesl na 2 251 mil. ks o průměrné porážkové hmotnosti 115,0 kg. V kontextu se snižujícím se počtem chovaných prasat tak meziroční počet porážek činil 32 tis. kusů (1,4 %). To v hmotnostním vyjádření odpovídá meziročnímu poklesu o 4,3 tis. t ž. hm. (1,4 %). Za posledních 5 let tento pokles dosáhl 323 tis. kusů (14,4 %). Z údajů ČSÚ vyplývá, že v roce 2018 bylo celkem na jatkách poraženo 2,31 mil. ks prasat (včetně prasnic a kanců), což je o 1,2 % a 28 tis. ks méně než v roce 2017.

Tab A.1.3: Porážky jatečných prasat v ČR - bez prasnic a kanců

Rok	tis. kusů	tis. t jat. hm.
2010	3 034	263,3
2011	2 904	251,0
2012	2 656	230,2
2013	2 591	224,7
2014	2 574	224,1
2015	2 442	220,1
2016	2 364	273,2
2017	2 283	262,8
2018	2 251	258,5

Pramen: ČSÚ

Na oslabování cen vepřového masa reagovala jeho celková **spotřeba** a meziročně (2017/2018) se zvýšila o 3,2 % (o 18,7 tis. ž. hm.) na úroveň 590,5 tis. t. živé hmotnosti. Soběstačnost České republiky v produkci této zemědělské komodity však v roce 2018 nadále poklesla na 51,5 %, což je o 0,2 p.b. méně než v roce 2017.

Spotřeba vepřového masa na obyvatele za rok vykazuje v ČR dlouhodobě stabilní úroveň s mírným navýšením spotřebitelských preferencí v uplynulých pěti letech. V roce 2017, což je poslední dostupný údaj poskytovaný ČSÚ, činila spotřeba vepřového masa 42,3 kg/osobu/rok a je nadále trvale nejkonzumovanějším druhem masa (52,7 %) v ČR z celkové spotřeby masa (80,3 kg/os./rok).

Tab A.1.4: Spotřeba vepřového masa (kg/os/rok)

Rok	Maso celkem na kosti	Z toho vepřové maso	Podíl spotřeby vepřového k masu celkem %
2007	81,5	42,0	51,5
2008	80,4	41,3	51,4
2009	78,8	40,9	51,9
2010	79,1	41,6	52,6
2011	78,6	42,1	53,6
2012	77,4	41,3	53,4
2013	74,8	40,3	53,9
2014	75,9	40,7	53,6
2015	79,3	42,9	54,1
2016	80,3	42,8	53,3
2017	80,3	42,3	52,7

Pramen: ČSÚ

Ceny zemědělských výrobců (CZV) jatečných prasat v ČR zaznamenaly od druhé poloviny roku 2017 výrazný propad. Ceny kopírovaly vývoj cen na trhu Unie, tradičně především ceny na trhu německém. Zatímco cena jatečných prasat placená zemědělským výrobcům byla v pololetí roku 2017 na úrovni téměř 35 Kč/kg živé hmotnosti (odpovídá 45 Kč/kg v mase), v následujícím období dlouhodobě klesala až na hodnotu 27,27 Kč/kg koncem roku 2018. Průměr CZV za jatečná prasata v roce 2018 výrazně propadl a prakticky koresponduje s historicky minimální cenou 27,22 Kč/kg v roce 2010. Rozdíl cen za jatečná prasata placený producentům činil mezi pololetím roku 2017 a koncem roku 2018 více než 8 Kč/kg živé hmotnosti.

Ceny zemědělských výrobců odstavených selat po prudkém propadu v roce 2015 zaznamenaly naopak v roce 2017 výrazné oživení. Cena dosáhla v roce 2018 hodnoty 61,47 Kč/kg a převýšila tak průměr cen za pětileté období 2014–2018 o cca 4 Kč/kg. Ve srovnání s rokem 2016 byla cena za odstavená selata v roce 2018 vyšší o 10 Kč/kg (tj. bezmála o 20 %).

Tab A.1.5: CZV jatečných prasat v živém a v JUT (odp. klasifikaci SEU Kč/kg ž. hm.) a CZV odchovaných selat

Rok	CZV v ž. hm.	CZV v jat. hm.	CZV selat v ž. hm.
2010	27,22	35,07	53,62
2011	28,66	36,84	48,29
2012	33,25	42,78	56,99
2013	34,43	43,59	59,07
2014	33,00	43,05	59,05
2015	29,09	37,86	52,80
2016	29,26	37,80	51,56
2017	32,52	41,59	62,02
2018	27,27	34,81	61,47
Průměr let 2014–2018	30,23	39,02	57,38

Pramen: ČSÚ

Cena průmyslových výrobců (CPV) vepřového výsekového masa reagovala na vývoj CZV jatečných prasat. V roce 2017 vzrostla na 63,35 Kč/kg (ve srovnání s rokem 2016 o 8,7 %), naproti tomu v roce 2018 poklesla na 56,29 Kč/kg. Pokles CPV byl v meziročním srovnání zaznamenán u vepřové kýty bez kosti (o 10,59 Kč/kg) a u vepřového boku o 4,81 Kč/kg.

Tab A.1.6: Ceny průmyslových výrobců - vepřová kýta a vepřový bok (Kč/kg)

Rok	Vepřová kýta (bez kosti)	Vepřový bok
2010	76,47	47,59
2011	79,63	49,90
2012	84,54	58,39
2013	86,17	59,10
2014	86,44	58,74
2015	82,25	54,26
2016	81,34	56,90
2017	88,94	63,86
2018	78,35	59,05
Průměr let 2010–2018	82,29	55,81

Pramen: TIS ČR SZIF - průměr roku, průměr let je vážený průměr

Spotřebitelské ceny (SC) sledovaných partií vepřového masa v roce 2017 zaznamenaly oproti roku 2016 nárůst. Podle údajů ČSÚ vykazala cena kýty bez kosti na spotřebitelském pultu nárůst o 8,5 %, za bok bez kosti zaplatili spotřebitelé v roce 2017 o cca 13 % více než tomu bylo v roce 2016. Cena obou sledovaných partií v roce 2018 prakticky stagnovala a prodávala se v průměru za 123,77 Kč/kg (kýta bez kosti) a 91,15 Kč/kg (bok s kostí). Cenová tendence nárůstu cen let 2010–2018 činí 20 % v případě kýty bez kosti a 40 % u jatečné partie bok s kostí.

Tab A.1.7: Spotřebitelské ceny - vepřová kýta a vepřový bok (Kč/kg)

Rok	Vepřová kýta (bez kosti)	Vepřový bok
2010	102,89	65,29
2011	103,00	65,80
2012	112,90	77,28
2013	119,70	83,55
2014	122,60	84,14
2015	116,20	80,44
2016	113,42	82,91
2017	123,09	93,94
2018	123,77	91,15
Index 2017/2016	108,5	113,3
Index 2018/2017	100,6	97,0

Pramen: ČSÚ

Sektor chovu prasat a produkce vepřového masa lze charakterizovat stále se prohlubující pasivní **bilancí zahraničního obchodu**. Celkové saldo ve vepřovém masa včetně živých prasat vykazovalo v roce 2018 ve finančním vyjádření zápornou hodnotu - 12 062 mil. Kč.

Tab A.1.8: Objem zahraničního obchodu s vepřovým masem a živými prasaty (mil. Kč)

Rok	Dovoz	Vývoz	SALDO
2010	10 633	2 384	- 8 249
2011	11 682	2 665	- 9 017
2012	14 404	3 165	- 11 239
2013	14 264	3 407	- 10 857
2014	14 930	3 598	- 11 332
2015	14 504	3 096	- 11 408
2016	14 677	3 306	- 11 371
2017	16 103	3 226	- 12 877
2018	14 803	2 800	- 12 003

Pramen: Celní statistika

V roce 2018 bylo do ČR **dovezeno** celkem 172,5 tis. ks živých prasat (5,02 tis. t ž. hm.) za 293 mil. Kč, což představovalo oproti předchozímu roku pokles o 22 %. Hlavním důvodem tohoto poklesu byl především nižší nákup jatečných prasat. Největší podíl (94,0 %) na importu živých prasat tvořila zástavová selata, která byla v loňském roce dovážena především z Dánska (55% podíl) a Německa (45% podíl).

Import vepřového masa v roce 2018 činil 283,3 tis. t jatečné hmotnosti v celkové finanční hodnotě 14,6 mld. Kč a oproti roku 2017 v objemovém vyjádření opět narostl, a to o 6,1 %. Dlouhodobě nejvýznamnějším dovozcem vepřového masa do ČR je Německo, odkud bylo v roce 2018 dodáno 34 % z celkového importovaného objemu vepřového masa do ČR, a to ve finanční hodnotě 5,1 mld. Kč. V posledním pětiletém období se nadále zvyšuje podíl objemu dovozů vepřového masa ze Španělska. V roce 2018 představoval import z této unijní země 62,8 tis. t jatečné hmotnosti, což odpovídá ve finančním vyjádření 3,6 mld. Kč. Import vepřového masa ze třetích zemí je nadále nevýznamný.

V roce 2018 bylo celkem **vyvezeno** 531,1 tis. ks živých prasat (44,8 tis. t ž. hm.) za 1 368 mil. Kč, což ve srovnání s rokem 2017 činilo nárůst o 45,5 %. Vývoz živých prasat z ČR byl v roce 2018 realizován především jatečnými zvířaty (63 %) a selaty (36%). Export živých plemenných prasat byl zanedbatelný a dosáhl pouze 1 % z celkového vývozu. Hlavními destinacemi exportu živých prasat bylo Slovensko, Maďarsko a Německo, kam směřovalo 90 % vývozu v celkovém počtu 477,3 tis. kusů.

Z ČR bylo v roce 2018 vyvezeno 29,7 tis. t vepřového masa v celkové peněžní hodnotě 1 432 mil. Kč. Ve srovnání s rokem 2017 poklesl v roce 2018 export o 8 tis. tun jat. hm. (o 21 %). Nejvýznamnějšími destinacemi exportu vepřového masa bylo Slovensko (72 % z celkového objemu vývozu) a Německo (14 %). Export byl realizován zpravidla čerstvým chlazeným masem.

Tab A.1.9: Zahraniční obchod s živými prasaty (0103)

Rok	Dovoz			Vývoz		
	Kusy	Tuny	Cena (Kč/kg ž.hm.)	Kusy	Tuny	Cena (Kč/kg ž.hm.)
2010	505 674	21 737	43,83	190 575	17 022	29,88
2011	539 955	22 356	44,18	169 924	18 684	33,90
2012	659 402	27 716	50,65	210 421	21 062	38,31
2013	437 760	18 109	49,81	236 180	23 970	38,78
2014	464 840	22 655	47,32	346 941	34 959	35,55
2015	400 732	16 376	43,25	399 164	39 604	32,08
2016	242 664	8 666	51,52	426 481	40 681	32,44
2017	221 122	7 216	62,68	365 166	33 192	37,19
2018	172 531	5 020	58,42	531 268	44 820	30,52

Pramen: Celní statistika, ČSÚ

Tab A.1.10: Zahraniční obchod s vepřovým masem (0203)

Rok	Dovoz		Vývoz	
	Objem (tun jat. hm.)	Cena (Kč/kg jat.hm.)	Objem (tun jat. hm.)	Cena (Kč/kg jat.hm.)
2010	195 313	49,47	35 455	52,85
2011	212 817	50,30	39 446	51,24
2012	225 552	57,63	38 556	60,21
2013	224 835	59,09	41 154	60,14
2014	239 834	58,33	41 898	60,41
2015	252 553	53,09	35 266	49,82
2016	269 431	53,86	40 136	46,94
2017	266 929	58,50	37 710	53,91
2018	283 254	51,51	29 699	48,26

Pramen: Celní statistika, ČSÚ

Z tabulky bilance výroby a spotřeby vepřového masa lze v ČR spatřit konstantní hodnoty celkové poptávky po vepřovém masu. Stabilní poptávka je však v posledních letech kryta nárůstem dovozu vepřového masa (index 2010/2018 – 131 %). Ačkoliv došlo od roku 2010 k pětinnému zvýšení objemu vývozu (především živých prasat), soběstačnost v produkci této zemědělské komodity stále klesá (od roku 2010 o 12,3 p.b.) a v roce 2018 činila 51,5 %.

Tab A.1.11: Bilance výroby a spotřeby vepřového masa (tis.t ž.hm.)

Ukazatel	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Počáteční zásoba	13,5	16,9	15,8	13,7	13,6	12,0	11,8	11,9	11,5
Výroba	366,4	350,3	303,6	310,2	312,5	309,8	312,7	296,3	304,3
Dovoz	279,6	301,7	328,5	321,1	325,0	348,7	344,4	354,4	367,5
Celková nabídka	659,5	668,9	647,9	645,0	651,1	670,5	668,9	662,6	683,4
Domácí spotřeba	574,0	576,3	556,6	545,2	546,2	573,1	567,2	571,8	590,5
Vývoz	68,6	76,8	77,6	86,2	92,9	85,6	89,8	79,3	82,7
Celková poptávka	642,6	653,1	634,2	631,4	639,1	658,7	657,0	651,1	673,2
Konečná zásoba	16,9	15,8	13,7	13,6	12,0	11,8	11,9	11,5	10,1
Soběstačnost (%)	63,8	60,8	54,5	56,9	57,2	55,0	55,1	51,7	51,5

Podrobné aktuální přehledy a časové řady údajů o cenách, produkci, vývozu a o dovozu prasat a vepřového masa v ČR jsou pravidelně každý měsíc k dispozici na webových stránkách:

www.eAGRI/ / [Zemědělství](#) / [Živočišné komodity](#) / [Prasata](#) / [Komoditní karta Vepřové maso](#)

2. Světový trh s vepřovým masem

Vývoj na trhu v roce 2018

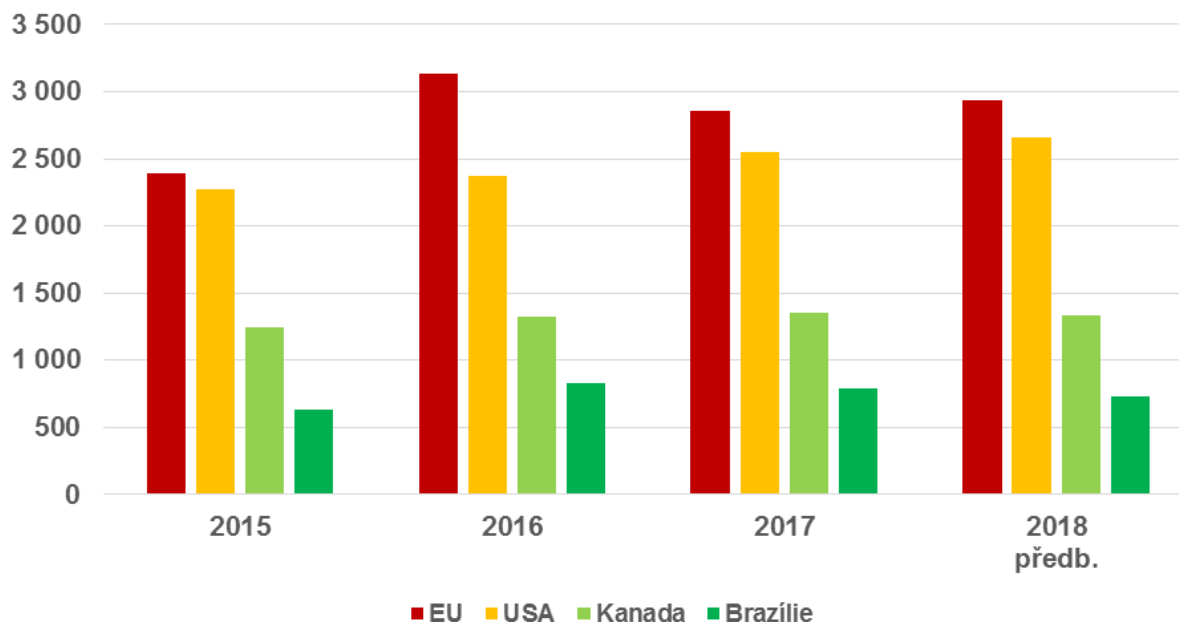
V roce 2018 se podle posledních předběžných údajů USDA-FAS z dubna 2019 zvýšila globální produkce vepřového masa již třetím rokem po sobě. V meziročním porovnání došlo k jejímu nárůstu o necelé 1,0 %, tj. o 967 tis. t na 113,1 mil. t. Tento trend byl ovlivněn růstem výroby v produkčně nejvýznamnějších regionech jako jsou EU, USA, Brazílie, Rusko a Vietnam. Vyšší výroba byla dosažena také v Mexiku, a to meziročně o téměř 4,0 %, obdobně i Spojené státy navýšily proti roku 2017 výrobu vepřového masa téměř o 3 % na rekordních 11,9 mil. t. V Brazílii se výroba zvýšila o 1,0 % na 3,2 mil. t a tato země zaujímá i nadále pořadí čtvrtého největšího globálního producenta vepřového masa. Nejvýraznější nárůst produkce byl však zaznamenán v Rusku, a to meziročně o 5,5 % (tj. o 165 tis. t). Tato země již několik let buduje soběstačnost ve vepřovém mase, aby tak snížila svou závislost na dovozech. Od roku 2010 do roku 2018 zvýšili ruští chovatelé stavy prasat téměř o 29 % na 22,1 mil. ks. Podle předběžných údajů dosáhl v roce 2018 ruský objem výroby jatečných prasat 4,86 mil. t v ž. hm., což bylo o 6,2 % více než v roce 2017.

Podle FAS-USDA se předpokládá, že ruská produkce vepřového masa v roce 2019 dosáhne 3,310 mil. t j. hm., což reprezentuje meziroční nárůst o 1,4 % z 3,265 mil. t j. hm. V roce 2018. Vlivem zákazu dovozu vepřového masa z Brazílie, který v roce 2017 Rusko vyhlásilo, se propadl dovoz z této jihoamerické země o (77 %) tj. o více než 330,0 tis. t. Zákaz byl vyhlášen kvůli (náhodně) kontaminaci ractopaminem (růstovým stimulem) krmiva pro prasata. Absence brazilského vepřového masa vedla k dalšímu posílení ruské produkce. Tempo růstu se v roce 2019 pravděpodobně zpomalí v důsledku strukturálních omezení ruských farem. Největší ruské společnosti obecně těžily ze současné situace na trhu. Dovoz jatečných prasat od klíčových světových dodavatelů do Ruska není povolen z důvodu protipatření. Dovoz čistokrevných plemenných prasat bude pokračovat a předpokládá se, že v roce 2019 zůstane na úrovni roku 2018, tzn., že nepřekročí 5 tis. ks. Současné obavy týkající se afrického moru prasat omezí ruský vývoz živých prasat.

Kromě Ruska omezily dovoz vepřového masa v roce 2018 meziročně také Hongkong (o 8,5 %), USA (o 6,5 %) a Čína (o 3,6 %). Nejvyšší nárůst importu naproti tomu zaznamenaly z významných importérů Jižní Korea a Filipíny, a to o 17 %, resp. 19 %. Celkem se globální dovoz v roce 2018 meziročně zvýšil jen nepatrně (o 0,3 %).

Světovému vývozu vepřového masa v roce 2018 dominovali opět čtyři hlavní exportéři (EU, USA, Kanada a Brazílie). Zatímco Evropská unie a Spojené státy meziročně zvýšily dodávky na světový trh o 2,7 %, resp. 4,3 %, Kanada a Brazílie naopak vyvezli méně o 1,6 %, resp. 7,6 %.

Graf A.2.1: Vývoj vývozu vepřového masa hlavních exportérů v letech 2015–2018 (tis. t)

Pramen: USDA-FAS, April 2019, oficiální statistiky a výsledky výzkumu

Poznámka: Údaje za svět celkem jsou pouze za sledované země

Očekávaný vývoj na trhu v roce 2019

Podle prognózy USDA-FAS se celosvětová produkce vepřového masa v roce 2019 sníží přibližně o 4 %, a to vlivem prudkého poklesu produkce v Číně. Ohniska afrického moru prasat způsobila likvidaci čínských chovných stád prasnic. Snížené porážky prasat povedou v letošním roce k významnému poklesu čínské produkce vepřového masa. Mimo Čínu se produkce mírně zvyšuje, což je dáno jejím silným růstem ve Spojených státech (o 4 %) a v Brazílii (o 6 %). Výroba v EU se patrně příliš nezmění, protože nízké ceny jatečných prasat způsobily v roce 2018 producentům zhoršení ekonomiky a projevily se redukcí počtu chovaných prasnic. Lepší vyhlídky na vývoz však v letošním roce mohou povzbudit evropské producenty k tomu, aby v průběhu roku začali svá stáda znovu obnovovat. Kanada očekává, že se výroba proti loňskému roku zvýší jen cca o 1 %, protože chovatelé se zdráhají rozšířit stáda kvůli nízkým cenám jatečných prasat. Podle předpokladu USDA-FAS vzroste v roce 2019 globální export až o 8 %, a bude stimulován především rostoucí čínskou poptávkou a stabilním hospodářským růstem na většině hlavních trhů s vepřovým masem.

Tab A.2.1: Produkce vepřového masa ve světě v letech 2015–2019 (tis. t)

Země	2015	2016	2017	2018 předp.	2019 odhad	2019/2018 v %
Čína	56 454	54 255	54 518	54 040	48 500	-10,3
EU	23 249	23 866	23 660	24 300	24 000	-1,2
USA	11 121	11 320	11 611	11 942	12 401	3,8
Brazílie	3 519	3 700	3 725	3 763	3 975	5,6
Rusko	2 615	2 870	2 990	3 155	3 255	3,2
Vietnam	2 548	2 701	2 741	2 801	2 800	0,0
Kanada	1 899	1 914	1 959	1 930	1 950	1,0
Filipíny	1 463	1 540	1 563	1 602	1 640	2,4
Jižní Korea	1 217	1 266	1 280	1 329	1 355	2,0
Japonsko	1 254	1 279	1 272	1 284	1 290	0,5
Mexiko	1 164	1 211	1 267	1 321	1 375	4,0
Ostatní	5 505	5 472	5 528	5 614	5 953	6,0
Celkem	112 008	111 394	112 114	113 081	108 494	-4,1

Pramen: USDA-FAS, April 2019, oficiální statistiky a výsledky výzkumu

Poznámka: Údaje za svět celkem jsou pouze za sledované země

Čína předpokládá, že dovozy budou v roce 2019 vysoké v důsledku výskytu afrického moru prasat (AMP). Virové onemocnění se v zemi nadále šíří a vede k výrazné likvidaci stavů prasat. Nižší nabídka jatečných prasat v letošním roce způsobí podle prognózy meziročně 10% výpadek čínské výroby. Dovoz bude částečně kompenzovat nižší tuzemskou nabídku, přičemž nejvýznamnější exportéři (EU, Kanada, Brazílie a Spojené státy) očekávají, že navýší prodeje vepřového masa na čínský trh.

Dopady výskytu onemocnění AMP pro obnovu stavů prasat v Číně budou pravděpodobně trvat několik let, během kterých bude odvětví vepřového masa podléhat významné změně. Malé farmy budou patrně i nadále uzavírat chovy prasat s ohledem na vysoké riziko a nejistou ziskovost. Naproti tomu velcí výrobci budou mít lepší pozici k rozšiřování produkce díky lepšímu přístupu ke kapitálu, dotacím a schopnosti zavádět přísné postupy biologické bezpečnosti. Proces propojení vertikálně integrované výroby se pravděpodobně zrychlí, jelikož výrobci usilují o snížení rizika v celém dodavatelském řetězci. Podíl produkce od malých zemědělských podniků se v porovnání s velkými farmami sníží, ale zbývající farmy budou větší a lépe vybavené pro zvládnutí budoucích nákaz. V krátkodobém horizontu se však očekává pokles čínské produkce vepřového masa. Nižší tuzemská nabídka se projeví ve výrazném posunu ve spotřebě vepřového masa a povede k dynamickému nárůstu dovozů. Silnější poptávka Číny po vepřovém mase na globálním trhu bude mít v roce 2019 hlavní podíl na nárůstu celosvětové poptávky. To se projeví růstem cen prasat a vepřového masa a povede k rekordnímu vývozu velkých obchodníků.

Očekává se, že stavy prasat v Číně klesnou do konce roku 2019 téměř o 20 %. Celková nabídka prasat by se měla v průběhu roku 2019 snížit, i když rozsah poklesu je velmi nejistý. V lednu 2019 se stavy prasat v zemi odhadovaly na 428,1 mil. ks, což je o 3 % méně než před rokem. Do konce roku 2019 USDA-FAS předpovídá další úbytek stavů až na 350 mil. ks. To by představovalo nejnižší úroveň stáda prasat v zemi od osmdesátých let. Produkce vepřového masa bude v Číně vzhledem k očekávanému zvýšení porážkové hmotnosti jatečných prasat klesat jen na desetileté minimum. Nižší stavy způsobují pomalé tempo repopulace u malých a středních farem. Malí producenti, kteří se nyní podílejí téměř na polovině produkce vepřového masa v Číně, jsou v současném prostředí vystaveni největšímu riziku.

Likvidace ohnisek a zabránění rozšíření AMP si vyžádá podstatné zvýšení biologické bezpečnosti a kapitál na doplnění chybějících zvířat. Ceny prasat však byly mnoha regionech příliš nízké na to, aby pokryly náklady. Od srpna 2018 se ceny jatečných prasat v některých regionech Číny snížily až pod 10 juanů/kg,

zatímco průměrná národní cena se pohybovala pod 14 yuanů/kg. Průměrné výrobní náklady u malých výrobců dosahují přibližně 15 yuanů/kg. Teprve v nedávné době se zvýšily vnitrostátní ceny jatečných prasat u většiny drobných výkrmců a dosáhly úrovně nákladů, ale cenové rozdíly mezi regiony jsou stále velmi výrazné. Nárůst cen prasat v zemi bude stimulovat expanzi výroby, zejména u větších podniků s nižšími náklady a silnějším finančním kapitálem. Vysoké úrokové sazby a obtížnost zajištění kapitálu znemožní mnoha menším chovatelům rozšířit výrobu, zatímco náklady na obnovení stavů mohou být vysoké a pro podniky neekonomické.

V roce 2019 se očekává, že čínská jatka porazí více než 70 mil. zvířat, což povede k významnému snížení tamní produkce vepřového masa. Očekává se, že poroste produktivita, čímž vykompenzuje některé omezení produkce vepřového masa. Hlavním limitujícím faktorem spotřeby bude nižší nabídka, ale poptávka může v důsledku obav obyvatel z výskytu AMP také klesat. Mnozí spotřebitelé snížili konzumaci nebo přestali jíst vepřové maso kvůli obavám o bezpečnost potravin, a to i přesto, že toto onemocnění nemá dopad na lidské zdraví. Aby byla uspokojena poptávka spotřebitelů, oznámily podniky, školy a další instituce, že nebudou odebírat vepřové maso. S poklesem nabídky vepřového masa se očekává, že se zvýší jeho vnitrostátní cena, a tím dojde následně ke snížení poptávky. Odhaduje se, že spotřebitelé obrátí svůj zájem na jiné substituenty, zejména na kuřecí a jiné druhy drůbežního masa, ale také na mořské plody, jehněčí a hovězí maso. Ostatní druhy masa budou patrně těžit z nižší nabídky i nižší poptávky po vepřovém mase.

Dovoz vepřového masa v roce 2019 podle odhadu vzroste v reakci na nižší porážky a vyšší ceny čínských jatečných prasat. Dovozy patrně vzrostou až o 41 % na 2,2 mil. t, což bude mírně více než v rekordním roce 2016, kdy dosáhly 2,18 mil. t. Čína za posledních 10 let neustále zvyšuje svůj dovoz vepřového masa s tím, jak roste koupěschopnost obyvatelstva a nyní je s jednou čtvrtinou světového dovozu na špičce globálního importu. Dovoz typicky stoupá a klesá s ohledem na vývoj domácí produkce, ale dlouhodobý trend vykazuje růst.

Velikost zvýšené poptávky po dováženém vepřovém mase bude silně závislá na dopadech onemocnění a na tuzemské poptávce. V roce 2007 se produkce vepřového masa v Číně snížila o 7 % v důsledku vypuknutí reprodukčního a respiračního syndromu prasat (PRRS). Dovoz se tehdy v obou letech (2007 a 2008) více než ztrojnásobil v reakci na nedostatek tuzemské nabídky. Od té doby Čína dovážela stále větší a větší objemy vepřového masa kvůli vypuknutí choroby a dalším poklesům produkce. V roce 2011 postihla čínské chovy další choroba, a to epidemie průjmového onemocnění selat (PEDv), která rovněž způsobila nárůst dovozů, jenž se po nepatrném poklesu produkce zvýšil o 83 %. Nedávno (v roce 2016), výroba opět klesla, a to o 4 % kvůli nízkým cenám vepřového masa při současném vládním opatření zvýšit kontroly znečištění životního prostředí farem s chovem prasat. To vedlo k uzavření některých malých chovů. Dovoz se v roce 2016 více než zdvojnásobil a dosáhl rekordních 2,18 mil. t.

V každém z těchto případů dovoz vepřového masa vykompenzoval pouze částečně pokles čínské domácí produkce v důsledku velikosti trhu a dalších omezení. Obchod s chlazeným a mraženým masem zůstává v Číně nedostatečně rozvinutý, zejména mimo hlavní města. Spotřebitelé obvykle konzumují vepřové maso v „teplém“ nebo čerstvém stavu, což omezuje poptávku po chlazeném a mraženém vepřovém masu dostupném na globálním trhu. Přejít k dalšímu užití chlazeného a zmrazeného produktu sice existuje, ale v krátkodobém horizontu mohou existovat limity. Během rekordního roku dosahuje dovoz nejvýše 4% spotřeby. Globální trhy nejsou schopny dodávat takový objem vepřového masa, které by Čína potřebovala k vyvážení poklesu produkce vyvolaného chorobami. Nicméně poptávka po dovozech v zemi vzroste a očekává se, že nejvíce bude kryta dodávkami tří nejvýznamnějších exportérů – Evropská unie, Kanada a Brazílie.

Evropská unie jako největší světový vývozce a druhý největší výrobce vepřového masa po Číně má největší potenciál zvýšit prodeje na čínský trh. V roce 2018 směřovalo téměř 63 % unijního vývozu vepřového masa právě do Číny. Některé významnější exportní země v EU (zejména Polsko, Belgie) však nyní rovněž bojují s výskytem AMP, což omezuje jejich vývozy. Pro čínské dovozce mající zájem o vepřové maso z EU však hrozí konkurence ze strany dalších odběratelů, protože evropští exportéři budou mít zájem dodávat zboží především na lukrativnější trhy zemí s vyššími příjmy jako je např. Japonsko a Jižní Korea.

Tab A.2.2: Dovozy vepřového masa ve světě v letech 2015–2019 (tis. t)

Země	2015	2016	2017	2018 předp.	2019 odhad	2019/2018 (%)
Čína	1 029	2 181	1 620	1 561	2 200	40,9
Japonsko	1 270	1 361	1 475	1 481	1 525	3,0
Mexiko	981	1 021	1 083	1 188	1 235	4,0
Jižní Korea	599	615	645	753	700	-7,0
USA	506	495	506	473	456	-3,6
Hong Kong	397	429	463	423	375	-11,3
Filipíny	175	195	241	286	315	10,1
Kanada	216	215	222	233	255	9,4
Austrálie	220	210	215	216	230	6,5
Kolumbie	64	66	99	128	150	17,2
Rusko	408	347	374	87	135	55,2
Ostatní	854	846	940	1 077	1 190	10,5
Celkem	6 719	7 981	7 883	7 906	8 766	10,9

Pramen: USDA-FAS, April 2019, oficiální statistiky a výsledky výzkumu

Poznámka: Údaje za svět celkem jsou pouze za sledované země

Brazílie rychle navýšila svůj podíl na trhu v Číně a má dobrou pozici pro uchycení se ve větší míře na tomto trhu. Poté, co na konci roku 2017 ztratila Brazílie přístup na svůj top ruský trh, soustředila se na vývozy vepřového masa do Číny. Její podíl na čínském trhu vzrostl ze 4 % v roce 2017 na 13 % v roce 2018, což se projevilo nižšími dodávkami z EU a USA. Očekává se, že v roce 2019 vznikne pro čínské odběratele brazilského vepřového masa silnější konkurence vlivem obnoveného přístupu Brazílie na ruský trh.

Kanada je dalším významným exportérem do Číny, který v roce 2018 představoval 14 % celkového čínského importu vepřového. Vývoz do Číny se z této destinace pravděpodobně výrazně zvýší, ale Kanada bude limitována relativně mírným růstem vývozu na tento trh v porovnání s ostatními zeměmi a silnou poptávkou od ostatních importérů, zejména Mexika. Spojené státy budou hrát v roce 2019 rozhodující úlohu při vývozu vepřového masa do Číny, přičemž se očekává, že zvýší objem exportu. Čínské tarifní sazby jsou však pro USA nadále limitující. Zda je za těchto podmínek vepřové maso z USA konkurenceschopné, závisí na relativních cenách severoamerického vepřového masa, Číně a na konkurenci ostatních dovozců.

Tab A.2.3: Vývozy vepřového masa ve světě v letech 2015–2019 (tis. t)

Země	2015	2016	2017	2018 předp.	2019 odhad	2019/2018 v %
EU	2 390	3 130	2 858	2 934	3 250	10,8
USA	2 272	2 376	2 554	2 663	2 801	5,2
Kanada	1 239	1 320	1 351	1 330	1 390	4,5
Brazílie	627	832	786	730	900	23,3
Chile	178	173	171	200	220	10,0
Mexiko	128	141	170	178	185	3,9
Čína	231	191	208	203	160	-21,2

Země	2015	2016	2017	2018 předp.	2019 odhad	2019/2018 v %
Rusko	7	25	37	45	50	11,1
Austrálie	36	38	43	47	45	-4,3
Jižní Afrika	17	15	18	19	20	5,3
Srbsko	19	11	16	14	16	14,3
Ostatní	93	103	96	83	46	-44,6
Celkem	7 237	8 355	8 308	8 446	9 083	7,5

Pramen: USDA-FAS, April 2019, oficiální statistiky a výsledky výzkumu

Poznámka: Údaje za svět celkem jsou pouze za sledované země

3. Trh s vepřovým masem v EU

Vývoj na trhu v roce 2018

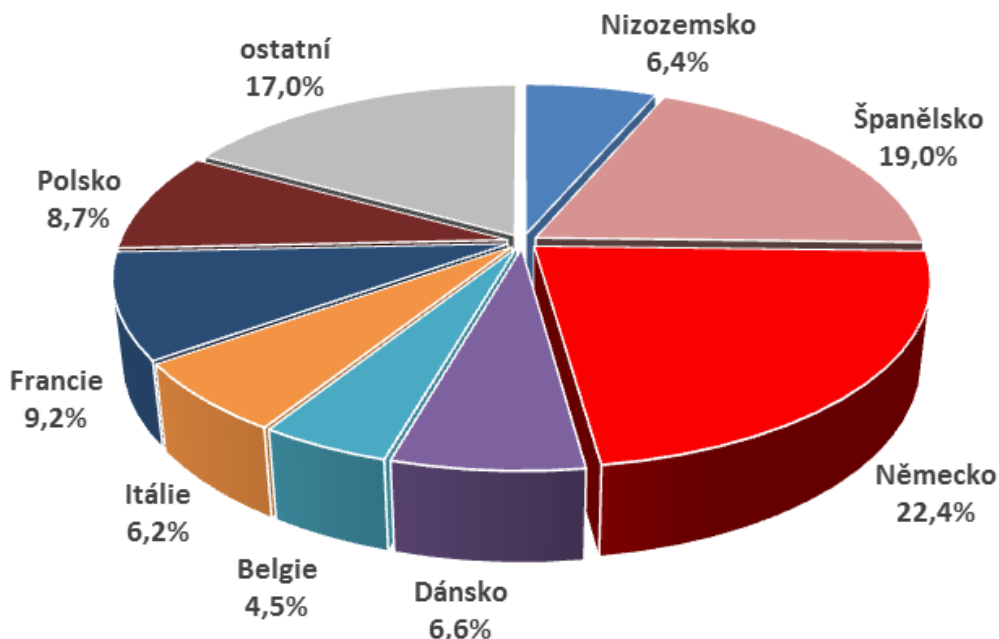
EU si trvale udržuje pozici třetího největšího chovatele prasat a producenta vepřového masa ve světě hned za Čínou a USA a zároveň zaujímá první místo v exportu před USA a Kanadou. Díky této pozici má možnost se významně podílet na vývoji globálního trhu s vepřovým masem. Jakékoli změny, které se stanou v odvětví vepřového masa na světovém trhu, se nutně promítají bezprostředně ve vnitřním trhu jednotlivých členských zemí Unie.

Trh s vepřovým masem v EU byl v roce 2018 charakterizován mírným meziročním snížením stavů prasat, růstem porážek a produkce při mírném zvýšení vývozu a oslabení dovozu. Vlivem převisu nabídky nad poptávkou na světovém trhu klesly ceny jatečných prasat a vepřového masa také na vnitřním trhu EU. To se se odrazilo ve zvýšení unijní spotřeby. Nezanedbatelný vliv v tomto odvětví měl také rozšiřující se výskyt AFM prasat v EU, ale i ve světě.

Stavy prasat celkem se v EU ke konci roku loňského roku (prosinec) meziročně snížily o 1,2 % (o 1,8 mil. ks) na 148,4 mil. ks. V EU 15 představoval jejich úbytek necelé 1 % (0,8 mil. ks), zatímco v NČZ 13 byl pokles výraznější, a to o téměř o 3 % (tj. o 1,4 mil. ks). V jednotlivých regionech byl však vývoj značně rozdílný. K meziročnímu snížení stavů prasat došlo zejména v Rumunsku (-9,2 %) Polsku (-7,4 %), Chorvatsku (-6,6 %), Německu (-4,9 %) Rakousku (-2,9 %) a Dánsku (-1,5 %), ke stagnaci došlo v Maďarsku. Naproti tomu vyšší počty prasat hlásilo zejména Španělsko (o 2,8 %), Francie (o 2,7 %) a Belgie (o 1,7 %). Stavy prasníc zaznamenaly, po oživení v roce 2017, pokles především jako důsledek zhoršené rentability produkce selat. V porovnání s rokem 2017 klesly v EU stavy prasníc celkem o 2,9 % (tj. o 357 tis. ks) na 11,8 mil. ks, a to téměř ve všech producenty významných zemích, z nichž významní evropští vývozcí selat Nizozemsko a Dánsko redukovali základní stádo o 9,0 %, resp. o 1,3 %. K velmi výraznému meziročnímu snížení počtu chovaných prasníc došlo v Polsku, a to až o 18 % a dále v Německu o 3,6 %. Zatímco Španělsko opět rozšířilo stavy o 1,9 %, Francie je zvýšila o 2,0 % a Maďarsko o 3,2 %.

Výroba vepřového masa v EU se v roce 2018, i přes pokles stavů prasat, meziročně vzrostla o 2,3 % (o 0,4 mil. t) a přiblížila se hranici 24 mil. t, což je rekordní úroveň. V EU 15, která se na celkové unijní produkci podílela 85 %, stoupla o 1,6 % na 20,3 mil. t, v NČZ představoval její nárůst 4,7 % na 3,5 mil. t. Celkem bylo v EU poráženo loni 259,4 mil. ks prasat, tj. o 1,7 % (o 4,2 mil. ks) více než v roce 2017. K meziročnímu zvýšení výroby došlo z významných producentů např. v Nizozemsku (o 5,4 %), Španělsku (o 5,0 %), Polsku (o 4,6 %) a v Dánsku (o 3,4 %). Z nových členských zemích pak produkce stoupla produkce zejména na Slovensku (o 16,1 %), v Bulharsku (o 11,3 %) a v Rumunsku (o 11,3 %). Její stagnace byla zaznamenána Maďarsku a v Rakousku, naproti tomu ke snížení došlo zejména v Německu (-2,1 %) a ve Finsku (-6,6 %). Celkem 8 nejvýznamnějších producentů vepřového masa se na celkové výrobě v EU podílelo 83 % a tento podíl se dlouhodobě nemění.

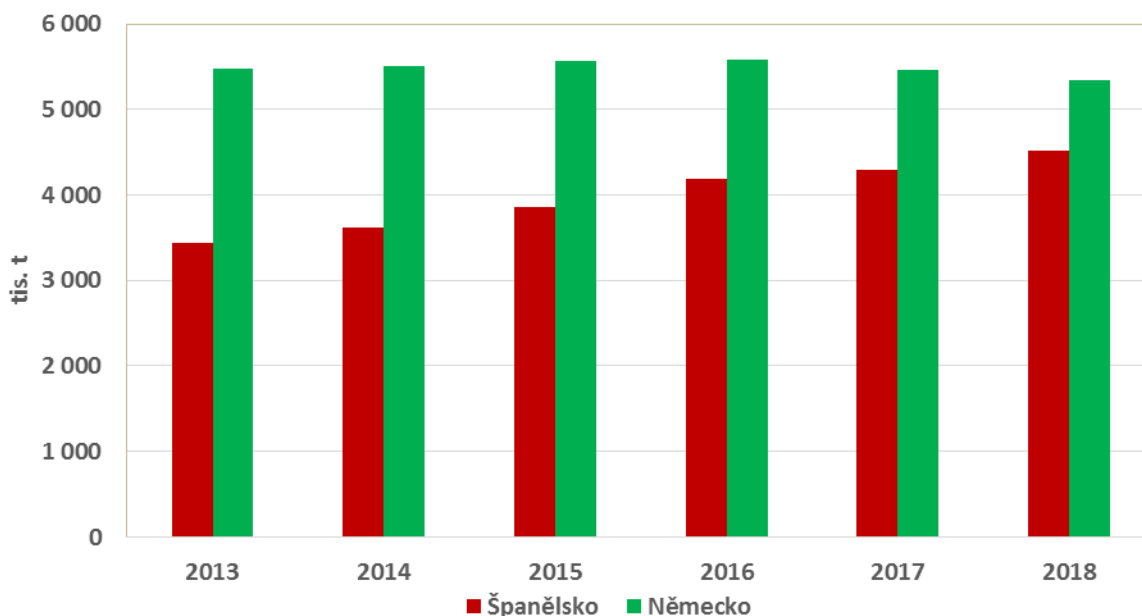
Graf A.3.1: Nejvýznamnější producenti vepřového masa a jejich podíl na produkci EU v roce 2018

Pramen: Eurostat

Španělsko spolu s Německem soustřeďují téměř 42% podíl výroby vepřového masa v EU. Zatímco ve Španělsku se výroba a stavy prasat již několik let zvyšují, v Německu naproti tomu produkce v posledních dvou letech mírně klesá.

Graf A.3.2: Vývoj výroby vepřového masa ve Španělsku a Německu v letech 2013–2018 (tis. t)

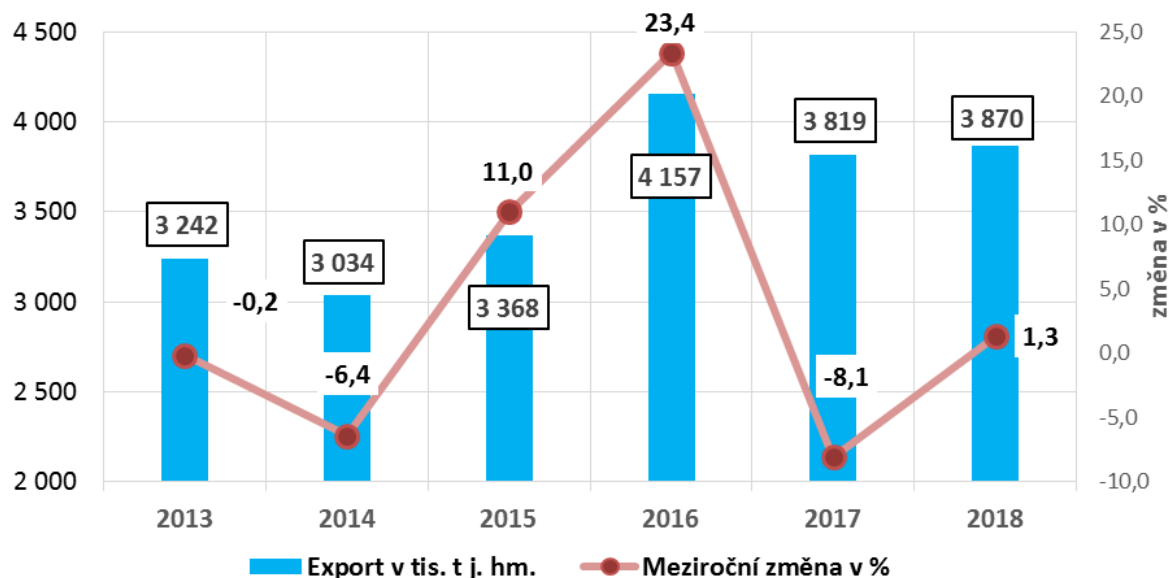

Pramen: Eurostat

Celková spotřeba vepřového masa v EU se v roce 2018 podle předběžných údajů ve srovnání s předchozím rokem mírně zvýšila o 1,4 % a dosáhla 21,4 mil. t. Jedním z důvodů bylo snížení cen, ke kterému došlo ve většině zemí Unie. Roční spotřeba vepřového masa na obyvatele v EU, podle odhadu, vzrostla o 1,6 % na 41,6 kg. Míra soběstačnosti v průměru EU se podle údajů EK meziročně nezměnila a dosáhla 112 %.

Evropská Unie zvýšila v roce 2018 export vepřového masa na globální trh meziročně necelé o 1,0 % na 3,9 mil. t. Zatímco na čínský trh, reprezentující pro EU nejvýznamnějšího odběratele, klesl unijní prodej meziročně o 3,8 %, tj. o 0,5 mil. t na 1,4 mil. t, došlo k navýšení exportu do dalších obchodně významných asijských destinací, tj. do Japonska (o 17 %), Jižní Koreje (o 21,4 %), Filipín (o 13 %). Nárůst exportu byl zaznamenán také o 22,1 % do USA a o 23 % na Ukrajinu. Významně klesl prodej vepřového masa z EU do Hongkongu (meziročně téměř o 40 %, tj. o 0,2 mil. t).

Graf A.3.3: Vývoj vývozu vepřového masa z EU a jeho meziroční změna v letech 2013–2018

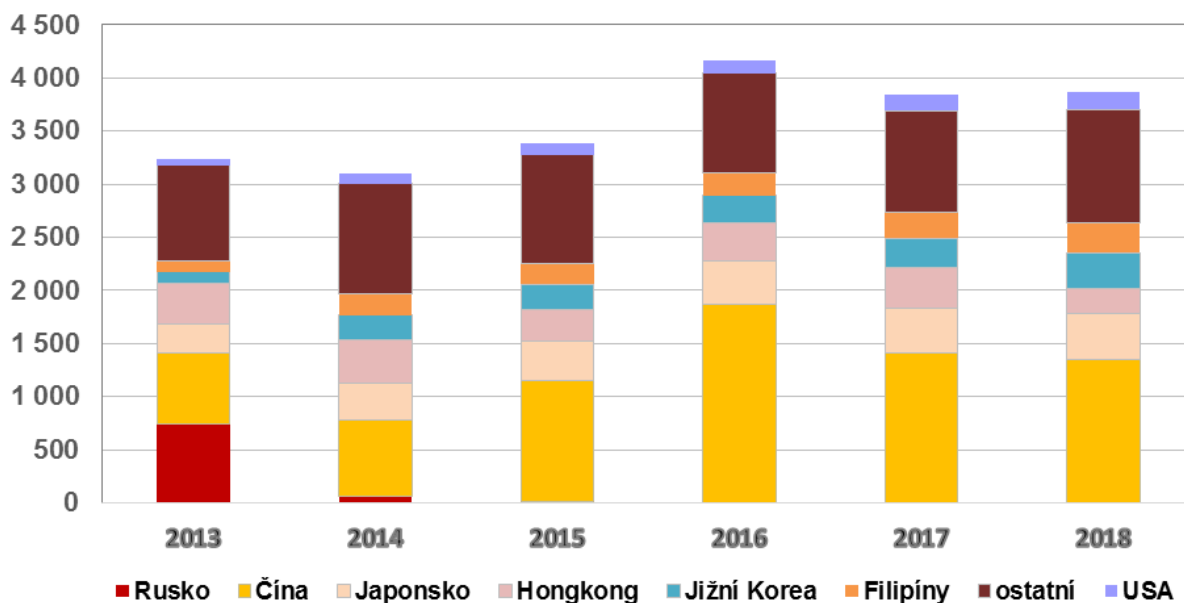

Pramen: Eurostat

V rámci členských zemí EU dominovalo ve vývozu vepřového masa do třetích zemí opět Německo s 23% (861 tis. t) podílem na celkovém exportu Unie. Meziročně německý export na globální trh mírně posílil o 1 %, a to zejména z důvodů vyšších prodejů do Číny. Druhým významným evropským vývozcem bylo opět Španělsko, které prodej na globální trh meziročně navýšilo o 10 % na 818 tis. t. Španělský podíl na unijním vývozu vepřového masa představoval 22 % a blíží se již německému. K dalším významným vývozcům patřilo v roce 2018 tradičně Dánsko se 14% podílem na vývozu EU, meziročně však dánský vývoz oslabil o 1,0 % na 522 tis. t a dále Nizozemsko, které naopak prodej navýšilo o 3,2 % na 459 tis. t.

Polsko, které reprezentuje pátého nejvýznamnějšího dodavatele vepřového masa na světový trh, meziročně vývoz mírně snížilo (o 1,0 %). Export na globální trh navýšily v roce 2018 meziročně ještě Velká Británie a Irsko (o 8 %, resp. 4 %). Z celkového objemu vyprodukovaného vepřového masa v EU dosahoval podíl exportu 16,2 % a meziročně se příliš nezměnil.

Graf A.3.4: Vývoz vepřového masa z EU do nejvýznamnějších destinací v letech 2013–2018 (tis. t)

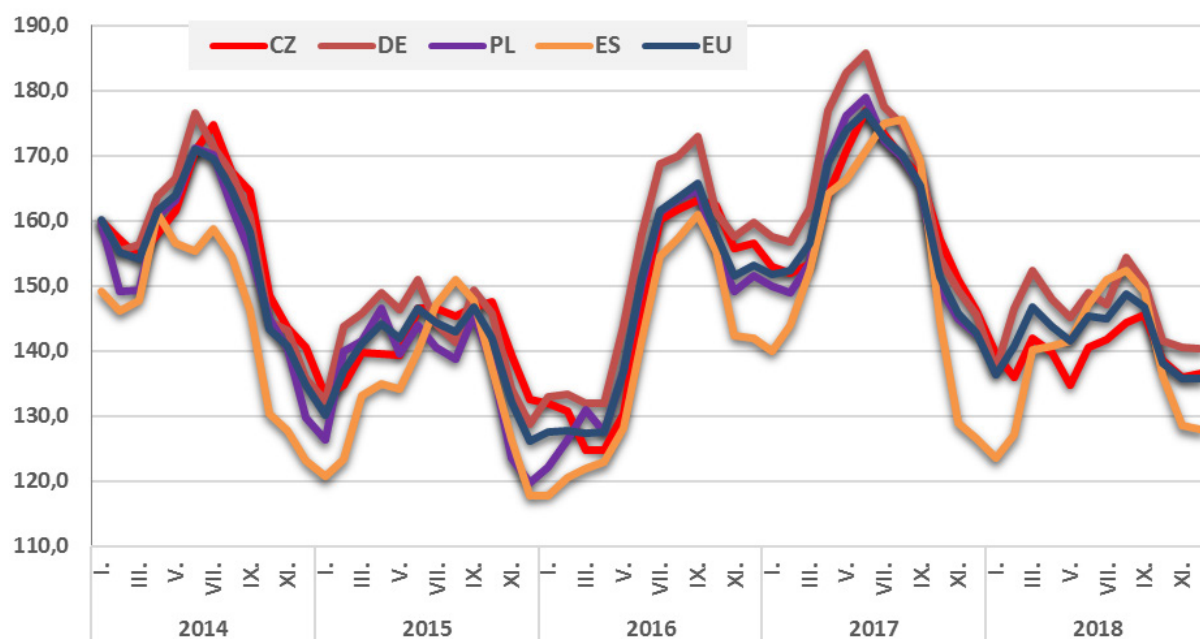

Pramen: Eurostat

Dovoz vepřového masa do EU byl, na rozdíl od vývozu, opět nevýznamný a v meziročním porovnání došlo k jeho oslabení o 7,8 % na 33,6 tis. t. Nejvýznamnějším dodavatelem zůstalo Švýcarsko, odkud bylo importováno 19,4 tis. t, což bylo o 15,3 % méně než v roce 2017. Podíl na celkovém importu Unie z této destinace klesl z 63 % v roce 2017 na 58 % v roce 2018.

Ceny jatečných prasat na reprezentativních trzích v průměru EU v roce 2018 meziročně značně oslabily, a to o 12 % (o 18,6 €/100 kg j. hm.) na 142,04 €/100 kg j. hm. Hlavním důvodem byl nárůst unijní produkce vepřového masa, který i při rostoucí evropské spotřebě, vytvářel tlak na vývozce umístit bilanční přebytek na světovém trhu. Silná konkurence ze strany významných globálních vývozců (USA, Kanady a Brazílie) se projevila snížením cen vepřového masa také v celé EU. K oslabení CZV jatečných prasat tř. E došlo v Unii meziročně celkem ve 24 členských zemích, z toho v 18 z nich byl meziroční pokles vyšší než 10 % (tj. 10,3-18,3 %). Z nejvýznamnějších producentů EU 15 došlo meziročně ke zlevnění jatečných prasat především v Belgii, Dánsku, Nizozemsku, z NČZ klesla nejvýrazněji cena v Bulharsku, Litvě, Chorvatsku, ČR a Polsku.

Graf A.3.5: Vývoj CZV jatečných prasat tř. E ve vybraných zemích EU v letech 2014–2018 (€/100kg j.hm.)

Pramen: Eurostat

Očekávaný vývoj na trhu v roce 2019

V roce 2019 dojde v EU meziročně k poklesu produkce o 1 %, neboť se koncem roku 2018 snižovaly stavy prasat, jak signalizovaly údaje ze soupisu zvířat z členských zemí. Podle prognóz bude globální obchod s vepřovým masem silně ovlivněn výskytem afrického moru prasat v EU a ve světě. V Evropě se zvyšují obavy z výskytu dalších ohnisek AMP. Zasažena tímto onemocněním není pouze Evropa, ale epidemie se šíří také v Asii, zejména v Číně, v Mongolsku a ve Vietnamu.

EU harmonizovala veterinární právní předpisy týkající se připravenosti, kontroly, diagnostiky a regionalizace AMP v plném souladu s mezinárodními normami včetně strategie boje proti šíření nemoci. Aby se minimalizovaly škody způsobené tímto onemocněním a redukovala neodůvodněná nebo nepřiměřená omezení obchodu s prasaty a produkty z vepřového masa, uplatňuje EU mezinárodně uznávaný vědecký veterinární princip regionalizace. Kdykoli je ohnisko nákazy potvrzeno, EU spolu s dotčeným členským státem určí oblast prostou nákazy, ze které se může obchod bezpečně uskutečnit zatímco zasažená oblast podléhá obchodním omezením.

Africký mor prasat může mít okamžitý vliv na zahraniční obchod, jak ukázal například výskyt onemocnění u divokého prasete v Belgii. Někteří obchodní partneři EU v tomto směru neuznávají zásadu regionalizace, což se může projevit v restrikci či úplném pozastavení dovozu vepřového masa ze zasažených zemí; mezi ně mohou patřit i některé destinace reprezentující hlavní trhy pro vepřové maso EU: Čína, Japonsko, Jižní Korea, Filipíny a Austrálie. V důsledku toho budou muset například belgičtí vývozci najít nové destinace pro 60 % svého vývozu vepřového masa, což představuje 3 % produkce země. Celkový dopad na obchod EU je stále omezený, situace by se však mohla prohloubit v případě rozšíření do dalších producentů významných zemí. Pokud by byla tato choroba zavlečena do Německa, které reprezentuje největšího evropského vývozce, mělo by to vedle dopadu na zdraví zvířat také závažné hospodářské důsledky pro chovatele prasat. Vývoz vepřového masa a jeho produktů do Číny by pak již nebyl možný.

B. EKONOMIKA VÝROBY VEPŘOVÉHO MASA V ČRA EU

Na základě zapojení do projektu InterPIG má Česká republika k dispozici údaje z mezinárodního srovnání vývoje ekonomiky produkce prasat. Projekt InterPIG představuje uskupení 17 zemí, v rámci kterých je prováděna analýza ekonomiky chovu prasat s cílem podat reprezentativní srovnání nákladů výroby vepřového masa. Výsledky zemí EU se v rámci tohoto projektu také porovnávají s výsledky 1/3 nejlepších farem ve Francii, Dánsku a České republice. Pro nalezení diferencí mezi jednotlivými zeměmi byly zkoumány vybrané nákladové položky a nejdůležitější ukazatele intenzity.

Data finanční a naturální povahy v provedených analýzách (tj. náklady, výnosy, produkce...) vycházejí z národních šetření nákladů prováděných v jednotlivých spolupracujících zemích a odpovídají průměrným nákladům a výkonnosti v jednotlivých zemích. Srovnatelnost výsledků mezi jednotlivými zeměmi je zajištěna jednotnou šablonou, ve které byl obsah a náplň zvolených položek definován tak, aby byly finanční a naturální položky co nejvíce porovnatelné mezi jednotlivými zeměmi. Výsledky poskytují relativně přesné informace umožňující srovnání průměrných výrobních nákladů mezi zeměmi zapojenými do projektu InterPIG. V České republice je hlavním zdrojem dat Výběrové šetření o nákladech a výnosech zemědělských výrobků, které každoročně zabezpečuje ÚZEI. Srovnání výrobních nákladů prasat je prezentováno za poslední dostupné tříleté období (2015–2017) pro vybrané země EU, a to jednak s ohledem na významnost z hlediska produkce v rámci EU a také z pohledu jejich konkurence vůči ČR. Do srovnání byly zahrnuty Nizozemsko, Dánsko, Rakousko, Německo, Španělsko, Belgie, Francie, Maďarsko a Česká republika a také výsledky třetiny nejlepších podniků v České republice, Francii a Dánsku. Veškeré ekonomické údaje jsou vztaženy na jatečně upravené tělo (JUT) za tepla v EUR/kg.

V letech 2016 a 2017 došlo ve všech sledovaných zemích EU ke zlepšení ekonomiky chovu prasat, náklady meziročně klesaly a realizační ceny rostly. Většina sledovaných zemí dosáhla v roce 2017 zisku s výjimkou České republiky, která vykázala ve všech letech ztrátu. Avšak v hlavních nákladových položkách byla Česká republika konkurenceschopná, vykazovala náklady na úrovni průměrných nákladů zemí EU nebo nižší. Problémem zůstávají ostatní náklady zastoupeny především výrobní a správní režii, které výrazně převyšují průměr zemí EU a jsou potenciálním zdrojem úspor. Další rezervy lze v České republice hledat v produktivitě práce a konverzi krmiva v předvýkrmu prasat. Ve všech sledovaných zemích docházelo ke zlepšování ukazatelů intenzity (užitkovost prasnic, přírůstek, konverze krmiva) což přispívalo ke každoročnímu růstu produkce masa na prasnici. Česká republika dosahovala nadprůměrných parametrů užitkovosti prasnic, produkce masa na prasnici a v přírůstcích v předvýkrmu a výkrmu prasat. Česká republika patří k zemím, ve kterých užitkovost prasnic za posledních 5 let vzrostla nejrychlejších tempem ze všech sledovaných zemí EU což je odrazem kvalitní plemenářské práce, významné podpory chovů v rámci ozdravných programů a neustálým úbytkem méně efektivních podniků v sektoru z důvodů nepříznivé ekonomické situace.

Ceny a náklady v chovu prasat

Průměrné výrobní náklady ve sledovaných zemích EU dosahovaly v tomto období 1,47–1,54 €/kg JUT za tepla, přičemž v letech 2016 a 2017 náklady poklesly o 7 eurocentů/kg JUT oproti roku 2015. Naopak průměrná realizační cena v letech 2016 a 2017 meziročně rostla, což se příznivě promítalo do ekonomiky chovu prasat.

V České republice byly průměrné výrobní náklady v celém období 2015–2017 nejvyšší v porovnání s ostatními sledovanými zeměmi EU. Výjimkou byl rok 2015, kdy nejvyšší náklady vykázalo Maďarsko. Ve srovnání s průměrnými náklady sledovaných zemí EU bylo v ČR vynakládáno na 1 kg JUT o 0,05–0,2 € více.

V roce 2015 se náklady v jednotlivých zemích EU pohybovaly v rozmezí 1,44–1,74 €/kg JUT, průměrné náklady zemí EU dosáhly 1,54 €/kg JUT. V České republice se výrobní náklady pohybovaly na úrovni 1,60 €/kg JUT, což byly náklady srovnatelné pouze s Nizozemskem. Avšak oproti Rakousku a Německu to bylo o 0,05 €/kg JUT více a ve srovnání s Dánskem, Francií, Belgií a Španělskem byly náklady vyšší

až o 0,14–0,17 €/kg JUT. Nejnižší náklady byly zjištěny ve Španělsku 1,44 €/kg JUT. V roce 2016 náklady v chovu prasat meziročně klesaly ve většině sledovaných zemí (kromě Rakouska a Maďarska). Česká republika zaostávala za nejlepšími producenty EU (Španělsko, Dánsko, Francie, Belgie) obdobně jako v předchozím roce o 0,14–0,21 €/kg JUT za tepla. Náklady byly srovnatelné opět s Nizozemskem a nově také s Rakouskem a pouze mírně vyšší než v Německu. Nejnižší výrobní náklady byly zjištěny ve Španělsku ve výši 1,35 €/kg JUT. V roce 2017 výrobní náklady v České republice meziročně vzrostly o 7 % resp. o 0,11 €/kg JUT na 1,67 €/kg JUT, což byl nejvyšší růst ze všech sledovaných zemí EU. V ostatních sledovaných zemích (mimo Německo) výrobní náklady naopak meziročně poklesly. Zatímco v předchozích letech docházelo k přibližování výrobních nákladů v ČR nákladům nejvýznamnějších producentů EU, v roce 2017 byl zaznamenán opačný trend. Výrobní náklady v ČR od průměru zemí EU se odchýlily o 0,2 €/kg JUT. V Nizozemsku, kde byly náklady v předchozích letech stejné jako v ČR, byly v roce 2017 náklady nižší o 0,14 €/kg JUT, obdobně bylo porovnání s Rakouskem a Německem. Přední producenti EU (Belgie, Francie, Španělsko a Dánsko) vykázali v roce 2017 oproti ČR nižší náklady o 0,27–0,34 €/kg JUT (Tab B.1).

Výsledky nejlepší třetiny podniků v Dánsku a Francii dosahovaly lepších výsledků, než průměr sledovaných zemí EU o cca 0,11–0,21 €/kg JUT za tepla, tj. 1,26–1,40 €/kg. Obdobných výsledků jako top podniky v Dánsku a Francii dosahovaly také průměrné španělské podniky (Tab B.1). Třetina nejlepších podniků v ČR vykázala v letech 2015–2016 nepatrně vyšší náklady, než byl průměr vybraných zemí EU, avšak v roce 2017 se rozdíl výrazně navýšil, náklady byly ve srovnání s průměrem zemí EU vyšší o 10 %.

Tab B. I: Výrobní náklady prasat (€/kg JUT za tepla)

Struktura nákladů (€/kg JUT za tepla)	Česká republika			Dánsko			Francie		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Náklady na krmiva	0,88	0,85	0,88	0,86	0,80	0,78	0,87	0,81	0,81
Veterinární náklady a léčiva	0,06	0,07	0,08	0,03	0,03	0,04	0,05	0,05	0,05
Náklady na obnovu stáda	0,02	0,02	0,02	0,03	0,02	0,02	0,05	0,05	0,04
Energie	0,04	0,04	0,04	0,05	0,04	0,03	0,04	0,04	0,04
Opravy a udržování	0,04	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03
Pracovní náklady	0,11	0,12	0,13	0,14	0,14	0,14	0,14	0,13	0,13
Odpisy	0,10	0,10	0,10	0,15	0,15	0,13	0,18	0,18	0,16
Finanční náklady	0,04	0,04	0,04	0,08	0,08	0,07	0,03	0,03	0,03
Ostatní náklady	0,31	0,30	0,35	0,10	0,10	0,08	0,09	0,09	0,09
Náklady celkem (Euro/kg JUT za tepla)	1,60	1,56	1,67	1,47	1,39	1,33	1,46	1,40	1,38
Realizační cena prasat	1,36	1,41	1,56	1,35	1,40	1,53	1,36	1,41	1,51
Zisk/ztráta	-0,24	-0,15	-0,11	-0,13	0,01	0,20	-0,10	0,01	0,13

Struktura nákladů (€/kg JUT za tepla)	Belgie			Nizozemsko			Rakousko		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Náklady na krmiva	0,95	0,89	0,89	0,90	0,84	0,84	0,88	0,87	0,85
Veterinární náklady a léčiva	0,05	0,05	0,05	0,04	0,04	0,04	0,07	0,07	0,07
Náklady na obnovu stáda	0,02	0,03	0,03	0,04	0,04	0,03	0,03	0,04	0,03
Energie	0,04	0,03	0,03	0,05	0,05	0,05	0,05	0,05	0,05
Opravy a udržování	0,02	0,01	0,01	0,04	0,04	0,04	0,04	0,04	0,05
Pracovní náklady	0,12	0,12	0,11	0,15	0,14	0,14	0,16	0,15	0,16
Odpisy	0,14	0,13	0,13	0,15	0,15	0,16	0,20	0,21	0,22
Finanční náklady	0,06	0,06	0,06	0,06	0,05	0,06	0,08	0,08	0,09
Ostatní náklady	0,06	0,08	0,09	0,17	0,20	0,18	0,04	0,04	0,04
Náklady celkem (Euro/kg JUT za tepla)	1,46	1,40	1,40	1,60	1,55	1,53	1,55	1,55	1,55
Realizační cena prasat	1,34	1,42	1,54	1,28	1,40	1,53	1,48	1,52	1,68
Zisk/ztráta	-0,12	0,03	0,13	-0,32	-0,15	0,00	-0,07	-0,04	0,12

Struktura nákladů (€/kg JUT za tepla)	Německo			Španělsko			Maďarsko		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Náklady na krmiva	0,88	0,83	0,84	0,97	0,91	0,90	1,04	0,97	0,89
Veterinární náklady a léčiva	0,06	0,06	0,06	0,06	0,06	0,07	0,07	0,05	0,05
Náklady na obnovu stáda	0,03	0,03	0,03	0,04	0,03	0,03	0,06	0,05	0,02
Energie	0,05	0,05	0,05	0,05	0,05	0,05	0,01	0,02	0,05
Opravy a udržování	0,06	0,06	0,06	0,02	0,02	0,02	0,01	0,01	0,01
Pracovní náklady	0,14	0,14	0,14	0,09	0,10	0,10	0,16	0,12	0,14
Odpisy	0,18	0,18	0,19	0,10	0,10	0,10	0,14	0,14	0,14
Finanční náklady	0,05	0,05	0,05	0,04	0,03	0,03	0,10	0,08	0,06
Ostatní náklady	0,09	0,09	0,10	0,06	0,06	0,06	0,15	0,11	0,12
Náklady celkem (Euro/kg JUT za tepla)	1,55	1,50	1,52	1,44	1,35	1,35	1,74	1,55	1,49
Realizační cena prasat	1,35	1,44	1,58	1,41	1,40	1,57	1,36	1,46	1,59
Zisk/ztráta	-0,20	-0,06	0,05	-0,03	0,05	0,22	-0,38	-0,08	0,10

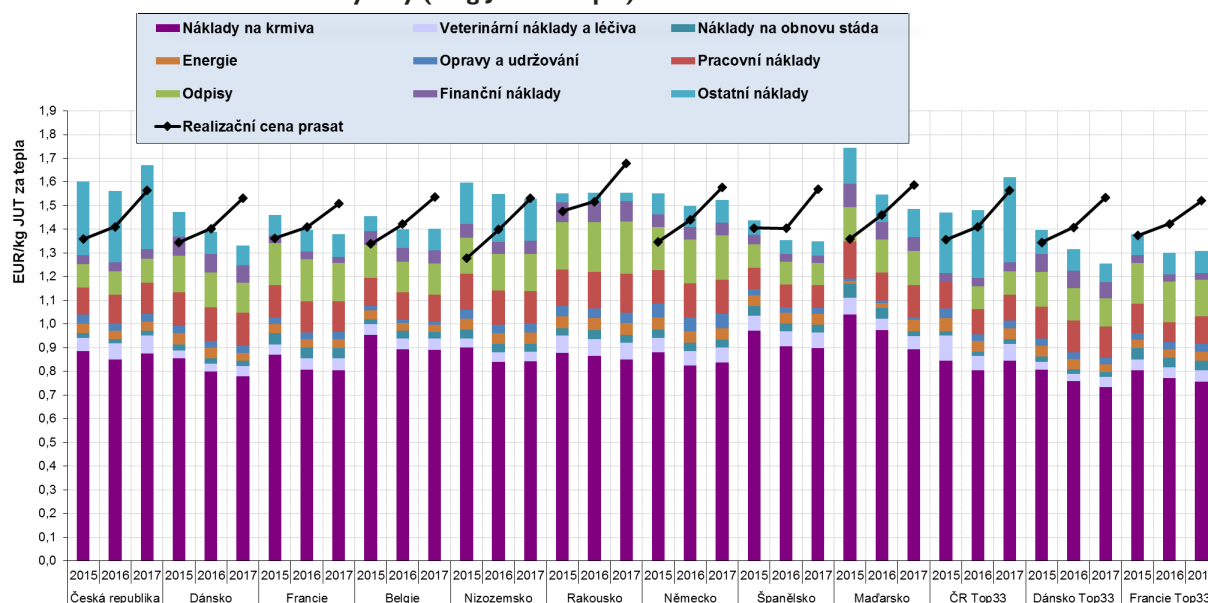

Struktura nákladů (€/kg JUT za tepla)	ČR Top33			Dánsko Top33			Francie Top33		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Náklady na krmiva	0,84	0,81	0,85	0,81	0,76	0,73	0,80	0,77	0,76
Veterinární náklady a léčiva	0,11	0,06	0,07	0,03	0,03	0,04	0,05	0,05	0,05
Náklady na obnovu stáda	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,05	0,04	0,04
Energie	0,06	0,05	0,05	0,05	0,04	0,03	0,04	0,04	0,04
Opravy a udržování	0,04	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03
Pracovní náklady	0,11	0,10	0,11	0,14	0,14	0,13	0,12	0,08	0,12
Odpisy	0,00	0,10	0,10	0,15	0,14	0,12	0,17	0,17	0,16
Finanční náklady	0,04	0,04	0,04	0,08	0,07	0,07	0,03	0,03	0,03
Ostatní náklady	0,26	0,29	0,36	0,10	0,09	0,08	0,09	0,09	0,10
Náklady celkem (Euro/kg JUT za tepla)	1,57	1,48	1,62	1,40	1,32	1,26	1,38	1,30	1,31
Realizační cena prasat	1,36	1,41	1,56	1,35	1,41	1,53	1,37	1,42	1,52
Zisk/ztráta	-0,22	-0,07	-0,06	-0,05	0,09	0,28	-0,01	0,12	0,21

Pramen: InterPig; ÚZEI

Z podrobnějšího průzkumu jednotlivých nákladových položek vyplývá, že Česká republika je v hlavních nákladových položkách plně konkurenceschopná s ostatními sledovanými zeměmi EU, nákladové položky dosahují průměrných nákladů, nebo nižších (Tab B. I, Graf B. I). Největší rozdíl však vzniká v položce ostatní náklady, která zahrnuje ostatní přímé náklady, úroky, režijní náklady a poradenské a servisní služby tzn. Veškeré náklady, které dle definice nebylo možné zahrnout jinam.

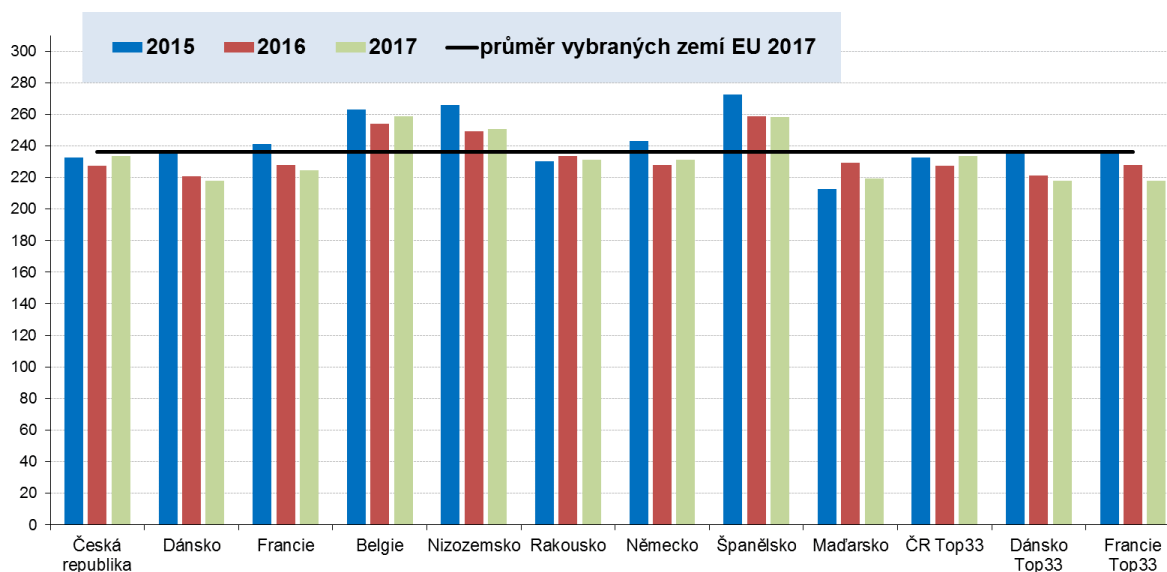
Graf B.1: Struktura nákladů a výnosy (€/kg JUT za tepla)

Pramen: InterPig; ÚZEI

Náklady na krmiva ve vybraných zemí EU klesaly ve sledovaném období v průměru z 0,92–0,85 €/kg JUT. Nejnižší náklady na krmiva byly v jednotlivých letech 2015–2017 zjištěny v Dánsku, kde dosahovaly 0,78–0,86 €/kg JUT. Naopak nejvyšší byly zjištěny v Maďarsku 0,90–1,04 €/kg JUT, poměrně vysoké náklady na krmiva vykazovalo také Španělsko. Pokles nákladů na krmiva byl ve sledovaném období hlavní příčinou poklesu celkových nákladů a byl způsoben jednak vývojem cen krmných směsí, které v roce 2016 meziročně poklesly, ale také zlepšováním konverze krmiva a užitkových parametrů prasnic, selat v předvýkrmu a prasat ve výkrmu.

Nejlepší 1/3 podniků ve Francii, České republice a Dánsku vykazovala úsporu na krmivech oproti průměru sledovaných zemí EU přibližně o 0,05–0,12 €/kg JUT. Nižší náklady na krmiva jsou výsledkem vyšší užitkovosti prasnic o 5–25 % (rozmělnění nákladů na krmiva na sele), vyšších přírůstků v předvýkrmu a výkrmu (o 4–17 % oproti průměru zemí EU) a také lepší konverze krmiva na 1 kg ž. hm. prasete o 5–10 % mimo ČR, kde konverze krmiva dosahovala průměrné hodnoty zemí EU (průměr vybraných zemí 2,87 kg/kg ž. hm.).

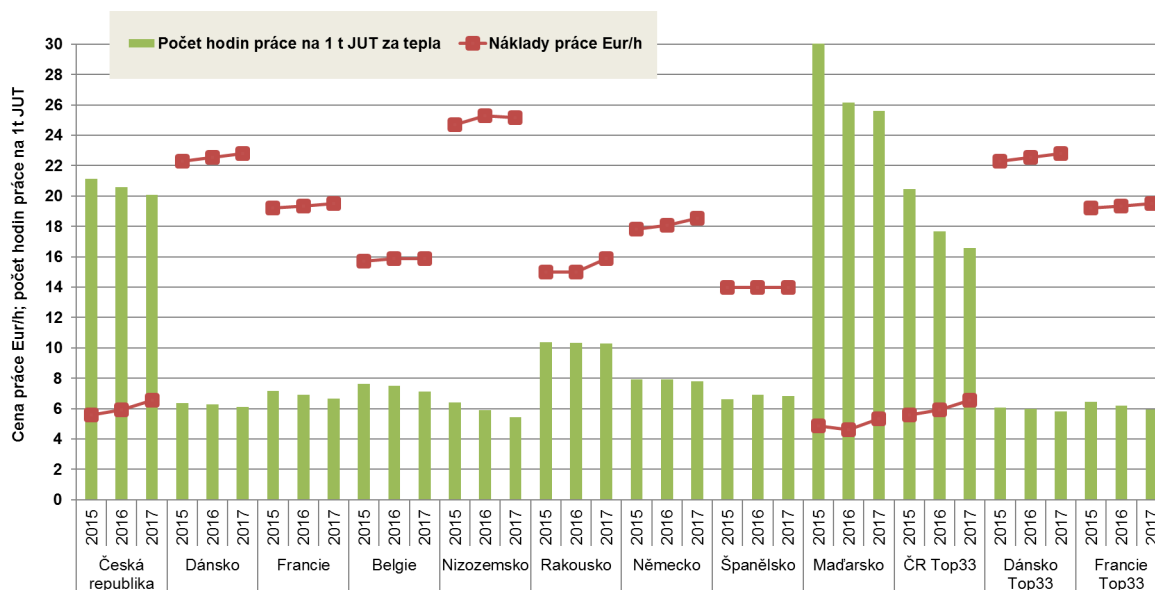
Graf B.2: Průměrná cena krmných směsí (€/t)

Pramen: InterPig

Poznámka průměrná cena krmné směsi vypočtena jako vážený průměr spotřebovaných krmiv v jednotlivých fázích odchovu, včetně započtení vlastních krmiv

Jak uvádí graf B.3, náklady práce se v jednotlivých zemích v EU velmi lišily. V České republice a Maďarsku byla zjištěna nejnižší cena práce ze zemí EU, ale produktivita práce byla výrazně horší, což dokládá např. V ČR 1,9–3,3x vyšší počet hodin práce vynaložených na 1 t JUT než v Rakousku, Německu a Dánsku (v Maďarsku je produktivita práce ještě horší, než v ČR). Především díky nízké ceně práce v ČR bylo možné udržet pracovní náklady na 1 kg JUT na srovnatelné úrovni s pracovními náklady vynaloženými nejlepšími západními producenty, protože produktivita práce byla v evropském měřítku nízká. Jedná se o nákladovou položku, na které by mohla ČR získávat výhodu, pokud by se podařilo produktivitu práce zvýšit. Na 1 tunu JUT za tepla bylo v ČR potřeba přibližně 20 hodin práce, kdežto v Nizozemsku, Dánsku, Španělsku, Francii, Belgii a Německu to bylo 5,4–7,8 hodin, Rakousku 10,3 hodin a Maďarsku téměř 26 hodin. Za 1 h práce bylo v ČR vyrobeno 50 kg vepřového masa, kdežto v Dánsku, Nizozemsku a Španělsku to bylo 146–184 kg, v Německu 128 kg a Rakousku 97 kg. Nejlepší 1/3 podniků ve Francii a Dánsku v průměru vyrobila za 1 h práce 168–172 kg). Vyšší produktivita práce v západních zemích EU vypovídá o úrovni organizace, modernizace a automatizace v chovech prasat, což je spojeno s poměrně vysokou investiční náročností. Nízká cena práce v ČR by mohla být v případě dosažení vysoké produktivity práce konkurenční výhodou.

Graf B.3: Náklady práce a počet hodin práce vynaložených na 1 t JUT prasat

Pramen: InterPig

Poznámka: počet hodin práce na jatečné prasce resp. na produkci se v ČR nesleduje, jedná se o odhad na základě pracovních nákladů na práce a nákladů práce podle ČSÚ

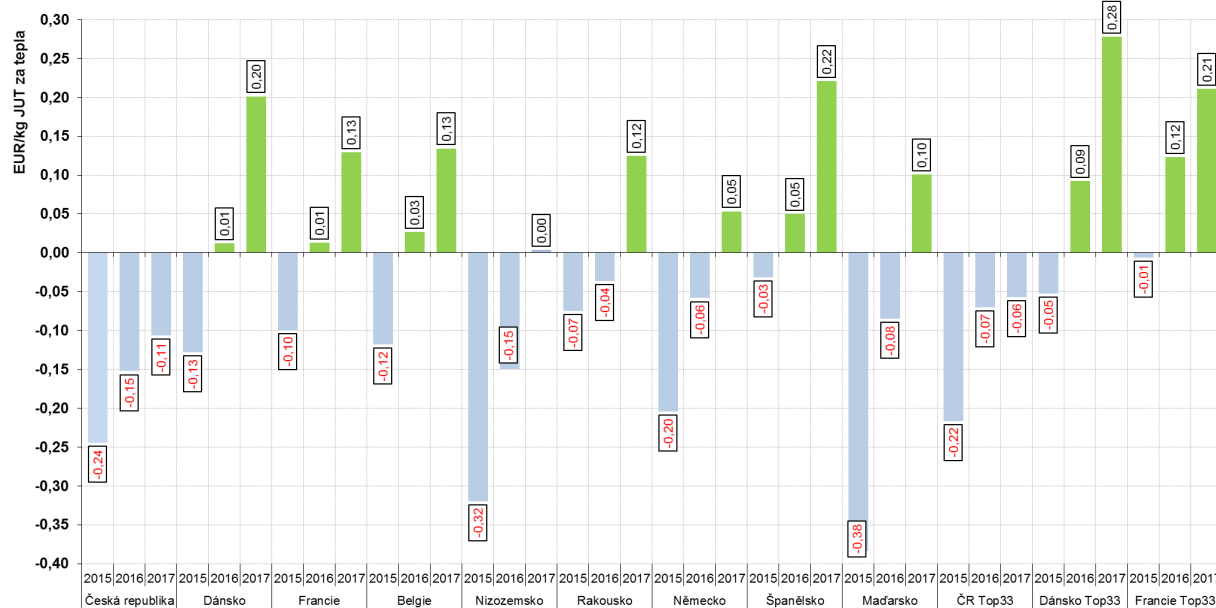
Dalšími položkami variabilních nákladů jsou náklady na obnovu stáda, veterinární náklady, náklady na léčiva a desinfekční prostředky, náklady na opravy a udržování a náklady na energie. Náklady na obnovu stáda, které jsou kalkulovány na základě pořizovací ceny prasnice, prodejní ceny při vyřazení, úhynu prasnic a délky využití prasnice, dosahovaly v zemích EU v roce 2017 0,021–0,045 €/kg JUT, Česká republika se společně s Maďarskem a Dánskem pohybovala na spodní hranici tohoto intervalu, ve srovnání s průměrem zemí EU byly náklady na obnovu stáda nižší o 30 % (tabulka I). Veterinární náklady a náklady na léčiva byly v zemích EU vynakládány ve výši 0,04–0,08 €/kg JUT, v průměru to bylo 0,057 €/kg JUT. V České republice byly tyto náklady 0,08, tj. přibližně o 30 % více, než průměr zemí EU. V porovnání s Dánskem, Belgií, Nizozemskem a Francií vynaložila Česká republika o 0,03 €/kg JUT více. Náklady na energie se v České republice, Dánsku, Francii a Belgii pohybovaly pod průměrem zemí EU (0,029–0,038 €/kg JUT), naproti tomu v Rakousku, Nizozemsku, Španělsku, Maďarsku a Německu byly náklady na energie dosahovaly až 0,05 €/kg JUT (Tab B.1).

Odpisy související s investicemi do chovů prasat a ostatní náklady jsou posledními posuzovanými nákladovými položkami. Mezi jednotlivými zeměmi byly zjištěny značné rozdíly v odpisech. Zatímco nejnižší odpisy kolem 0,1 €/kg JUT vykazuje Španělsko a Česká republika, většina západních konkurentů má odpisy o 50–100 % vyšší. V průměru představovaly odpisy v zemích EU 0,15 €/kg JUT.

Ostatní náklady představují zbývající balík nákladů, které dle metodiky InterPIG nebylo možné zahrnout jinam. Zatímco v dříve popisovaných nákladových položkách byla Česká republika konkurenceschopná v porovnání s předními producenty EU, v položce ostatní náklady významně převyšuje náklady všech ostatních zemí. V ostatních nákladech je v případě České republiky obsažena výrobní a správní režie, náklady pomocných činností, poradenské a servisní služby, ostatní přímé náklady, úroky, pojištění zvířat. Zatímco ostatní náklady dosahovaly v průměru 0,12 €/kg JUT a v jednotlivých zemích se pohybovaly v rozmezí 0,04–0,18 €/kg JUT, v České republice byly 0,35 €/kg JUT. Lze předpokládat, že v případě českých producentů existuje prostor pro úsporu nákladů právě v těchto nákladech, především pak v položkách výrobní a správní režie. Rozdíl v ostatních nákladech v ČR a průměrem zemí EU, případně jednotlivými zeměmi EU je hlavní příčinou, proč ČR na ostatní evropské konkurenty ztrácí.

Graf B.4: Čistý zisk bez podpor (€/kg JUT za tepla)

Pramen: InterPig

Významnou roli v ekonomice hraje realizační cena, která se v roce 2017 pohybovala v rozmezí 1,51–1,68 €/kg JUT za tepla. Nejlepšího zpeněžení dosahovalo tradičně Rakousko, které vykazuje průměrné ceny o 0,1 €/kg JUT vyšší, než je průměr zemí EU. Vyšší realizační cena je výsledkem dobré vyjednávací pozice sdružení asociací zastupující zemědělské podniky při vyjednávání s jatky a zpracovateli prasat. Průměrná realizační cena v ČR dosahovala v roce 2017 1,564 €/kg JUT a byla srovnatelná s průměrnou cenou zemí EU (1,565 €/kg JUT) (graf B.1).

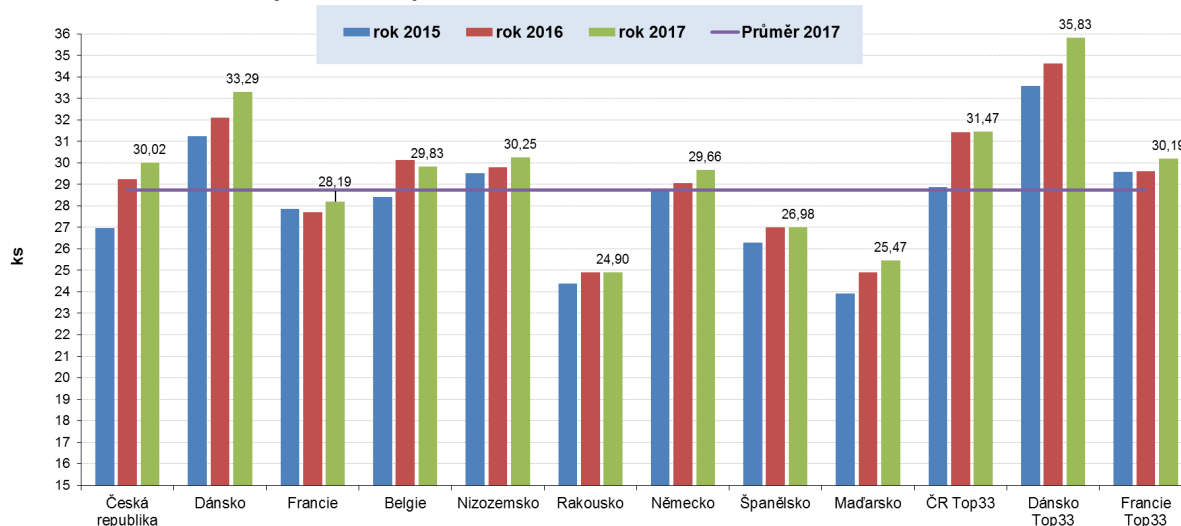
V grafu B.4 je znázorněn ekonomický efekt z chovu prasat v jednotlivých zemích, čistý zisk, nebo ztráta v €/kg JUT za tepla. Jak vyplývá z grafu, od roku 2015 se ekonomika chovu prasat zlepšovala ve všech sledovaných zemích. Zatímco v roce 2015 byl chov prasat ztrátový napříč všemi sledovanými zeměmi, v letech 2016 a 2017 byl pak vlivem klesajících nákladů a rostoucích cen chovu prasat ve většině zemí ziskový. Výjimkou byla Česká republika a Nizozemsko, kdy v obou zemích ztráta od roku 2015 sice klesala, ale zisku dosaženo nebylo. V průměru za sledované země EU byl chov prasat v letech 2015 a 2016 ztrátový, ztráta dosahovala 0,04–0,18 €/kg. V roce 2017 většina zemí dosáhla zisku, který v průměru za sledované země EU dosahoval 0,1 €/kg. Nejvyšší zisk vykázali v roce 2017 chovatelé ve Španělsku a Dánsku (0,20–0,22 €/kg), následováno Francií, Belgií a Rakouskem (0,13 €/kg) a Maďarskem a Německem (0,05–0,1 €/kg). V České republice dosahovala ztráta v roce 2015 0,24 €/kg a do roku 2017 poklesla na 0,11 €/kg, ve třetině nejlepších podniků pak byla zjištěna v průměru také ztráta ve výši 0,05 €/kg.

Ukazatele intenzity

Užitkovost prasnic, vyjádřená počtem odstavených selat na prasnici, rostla v roce 2016 ve sledovaných zemích EU meziročně o 2,97 %, v roce 2017 stagnovala. Průměrně bylo v roce 2016 i 2017 odstaveno 28,7 selat na prasnici. Počet odstavených selat na prasnici se v roce 2017 v jednotlivých zemích EU pohyboval v rozpětí 24,9–33,3 ks (graf B.5). Nejvyšší užitkovost prasnic byla vykazována v Dánsku (33,3 ks) a Nizozemsku (30,25 ks). Top 1/3 nejlepších podniků v Dánsku, České republice a Francii vykazovala ve srovnání s průměrem zemí EU o 5–25 % vyšší užitkovost prasnic (ČR +9,5 %, 31,47 ks). Česká republika vykázala ve srovnání s nejlepšími producenty EU velmi dobré výsledky v užitkovosti, zatímco v roce 2015 dosahoval počet odstavených selat 26,95 ks, tj. o 3,5 % méně než průměr zemí EU, v roce 2017 už to bylo 30 ks a ve srovnání s průměrem zemí EU o 4,5 % více. Zlepšování parametrů

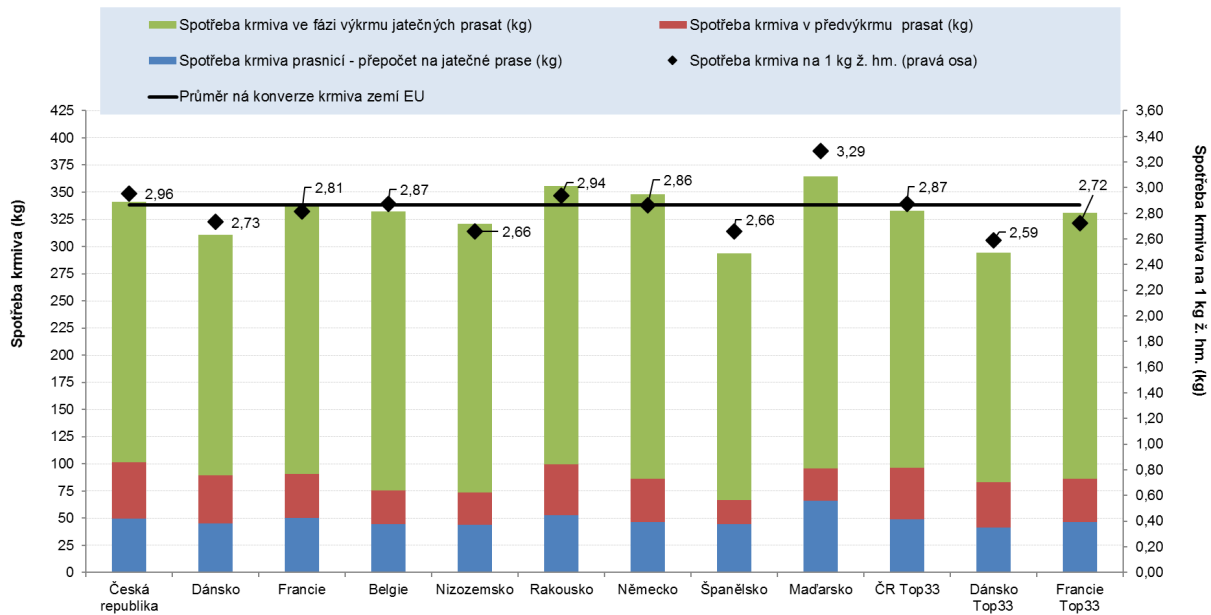
užitkovosti je v ČR odrazem kvalitní plemenářské práce, významné podpory v rámci ozdravných programů prasat 8. F, kdy spousta chovů byla repopulována, tak i neustálým úbytkem méně efektivních podniků v sektoru z důvodů nepříznivé ekonomické situace. Česká republika patří k zemím, ve kterých užitkovost prasnic za posledních 5 let vzrostla nejrychlejších tempem ze všech sledovaných zemí EU.

Graf B.5: Počet odstavených selat na prasnici/rok

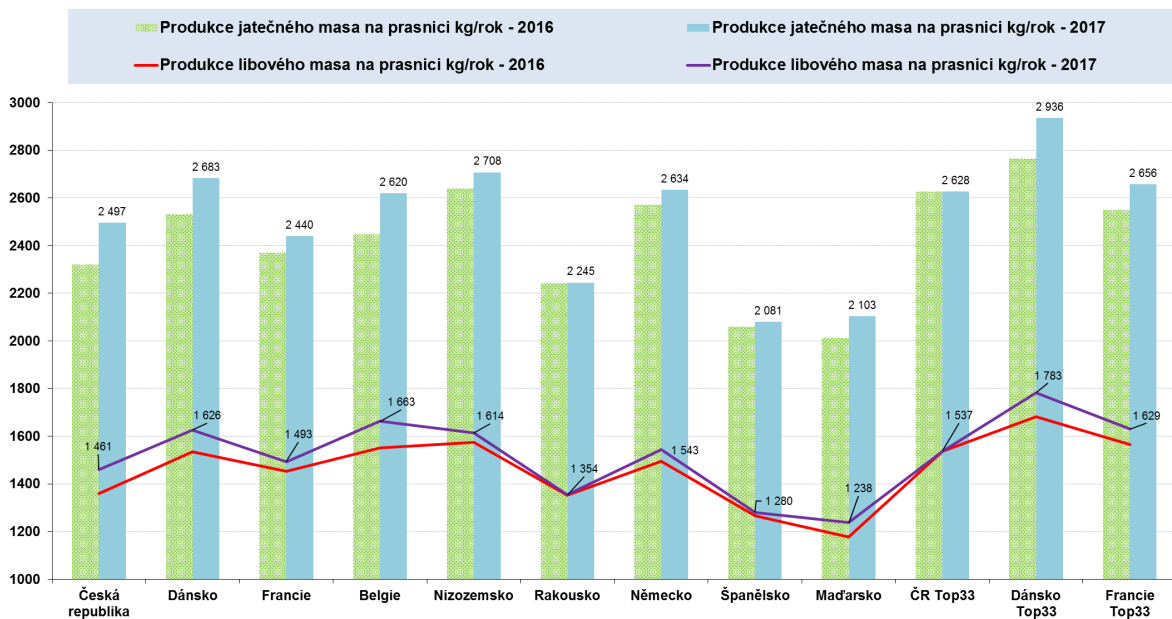
Pramen: InterPig

Souhrnná konverze krmiva, přírůstek v předvýkrmu a výkrmu prasat i množství vyprodukovaného masa na prasnici za rok jsou dalšími důležitými ukazateli produktivity. Souhrnná konverze krmiva vyjadřuje množství krmiva v kg potřebné na vyprodukování 1 kg ž. hm. prasat, tj. včetně spotřeby krmiva prasnicí. Uvedené hodnoty konverze nejsou standardizovány na jednotnou hmotnost zvířat (vstupní, výstupní), ale odpovídají skutečným hmotnostem v jednotlivých zemích. V ČR není souhrnná konverze krmiva přesně sledována, proto je její hodnota odhadnuta za pomoci modelu, který vychází z normativního průměrného denního příjmu krmené směsi v jednotlivých fázích odchovu, doplněného o přírůstek v jednotlivých fázích odchovu prasat. Průměrná konverze krmiva ve sledovaných zemích EU v roce 2017 dosahovala 2,86 kg/kg ž. hm. V roce 2017, stejně jako v předchozích letech, dosáhli nejlepší souhrnné konverze krmiva v Nizozemsku a Španělsku 2,66 kg/kg ž. hm., s mírným odstupem následovalo Dánsko a Francie (2,73–2,81 kg/kg ž. hm.). Německo a Belgie vykázaly průměrnou hodnotu konverze krmiva. V České republice bylo na výrobu 1 kg ž. hm. spotřebováno 2,96 kg směsi, tj. ve srovnání s průměrem zemí EU o 0,09 kg/kg ž. hm. Více (graf B.6). Při jatečné hmotnosti prasete 115,3 kg byla v ČR celková spotřeba krmiva na vykrmené prase o 10,5 kg vyšší. Rezervy v konverzi krmiva byly v České republice identifikovány především v předvýkrmu, ve výkrmu prasat byla konverze krmiva na úrovni průměru zemí EU.

Graf B.6: Celková spotřeba krmiva na jatečné prasce a konverze krmiva v roce 2017

Pramen: InterPig

Absolutní přírůstky v předvýkrmu a výkrmu prasat jsou částečně ovlivněny převodní hmotností zvířat z předvýkrmu do výkrmu a finální jateční hmotností prasat. Aby byl eliminován vliv rozdílných hmotností, byl použit ukazatel standardizovaný přírůstek hmotnosti. To znamená, že užitkovost byla jednotně měřena při srovnatelné hmotnosti od 8–120 kg a přepočtena tak, aby vyjadřovala průměrný přírůstek v tomto intervalu. Po přepočtu byl nejvyšší standardizovaný přírůstek od 8–120 kg zjištěn sestupně v Dánsku, České republice, Německu a Francii (0,78–0,71 kg/KD), v top 1/3 podniků Dánska to bylo dokonce 0,82 kg/KD. Následovalo sestupně podle zjištěného přírůstku Rakousko, Nizozemsko, Belgie, Maďarsko a Španělsko (0,70 až 0,61 kg/KD). V České republice se standardizovaný přírůstek pohyboval ve sledovaném období 6 % nad průměrným standardizovaným přírůstkem sledovaných zemí EU.

Graf B.7: Produkce jatečného masa a libového masa na prasnici

Pramen: InterPig

Produkce jatečného masa na prasnici za rok je vypočtena jako součin prodaných prasat na prasnici a průměrné jatečné hmotnosti. Průměrná produkce v roce 2017 dosahovala 2,45 t (graf B.7), tj. o 100 více, než v předchozím roce. Nejvyšší produkce jatečného masa na prasnici byla zjištěna sestupně v Nizozemsku, Dánsku, Německu a Belgii (2,62–2,71 t). Naopak nejnižší produkci masa na prasnici vykazalo Španělsko (2,1 t masa). V České republice byla produkce masa na prasnici nadprůměrná a dosahovala 2,5 t. Nejlepší 1/3 podniků v České republice, Dánsku a Francii vyprodukovala na prasnici okolo 2,63–2,94 t masa. V případě libového masa se průměrná produkce na prasnici ve sledovaných zemích EU pohybovala na úrovni 1,48 t. V Belgii, Dánsku a Nizozemsku převyšovala produkce libového masa na prasnici 1,6 t, v České republice dosahovala téměř průměru zemí EU. V Rakousku, Španělsku a Maďarsku byla produkce libového masa na prasnici nižší než průměr zemí EU o 121–237 kg. V top 1/3 podniků České republiky, Dánska a Francie vyprodukovali na prasnici 1,54–1,78 t.

Souhrnně lze konstatovat, že ekonomika chovu prasat se v zemích EU v letech 2015–2017 postupně zlepšovala vlivem snižujících výrobních nákladů a rostoucí realizační ceny. Ve většině sledovaných zemí EU byl v roce 2017 v chovu prasat dosažen zisk. Česká republika vykazovala ve všech sledovaných letech ztrátu, vlivem vysokých výrobních nákladů. Horší pozice českých chovatelů ve srovnání s ostatními producenty EU je způsobena vysokými režijními náklady, jelikož v hlavních nákladových položkách je Česká republika plně konkurenceschopná. Další rezervy lze v České republice spatřovat v nízké produktivitě práce v porovnání s ostatními zeměmi a horší konverzi krmiva v předvýkrmu prasat.

Rostoucí parametry užitkovosti prasnic i přírůstky v předvýkrmu a výkrmu prasat a zlepšující se konverze krmiva pomáhají ke stabilnímu růstu produkce masa na prasnici, která ve sledovaném období rostla meziročně o 2–4 %. Česká republika dosahovala v porovnání s ostatními zeměmi EU velmi dobrých užitkových parametrů u prasnic, výkrmu a předvýkrmu prasat. To vše je odrazem kvalitní plemenářské práce, významné podpory k ozdravení chovů a neustálým úbytkem méně efektivních podniků. Česká republika patří k zemím, ve kterých užitkovost prasnic za posledních 5 let vzrostla nejrychlejším tempem ze všech sledovaných zemí EU.

C. ZPRACOVATELSKÝ PRŮMYSL

Z dlouhodobého přehledu zpracovatelského průmyslu je patrné, že trvalý pokles spotřeby vepřové i hovězí suroviny do roku 2014 byl v dalších letech vystřídán stagnací. Index 2018/2017 činil u hovězího masa 99,8 a u masa vepřového 100,3. V roce 2018 činilo z celkového množství spotřebované suroviny hovězí maso 14,5 % a vepřové maso 80,0 %. Průměrná cena průmyslových výrobců zůstala v roce 2018 ve srovnání s rokem 2017 na prakticky stejné hodnotě u hovězí suroviny (-0,9 %), zatímco u suroviny vepřové poklesla výrazně, a to o 11 % na 56,29 Kč/kg.

Tab C.1: Skladba suroviny pro vlastní výrobu v masokombinátech ČR

Období	Skladba (v tunách)			Skladba v %			Průměrná CPV hov. masa (Kč/kg) dle skladby roku 2018	Průměrná CPV vepř. masa (Kč/kg) dle skladby roku 2018
	Spotřeba suroviny celkem	z toho surovina :		Spotřeba suroviny celkem	z toho surovina :			
		hovězí	vepřová		hovězí	vepřová		
2004	337 682	62 706	244 523	100	18,6	72,4	94,29	60,97
2005	318 296	50 503	241 001	100	15,9	75,7	102,52	60,20
2006	322 547	48 956	247 180	100	15,2	76,6	104,36	58,75
2007	323 558	45 964	251 489	100	14,2	77,7	105,59	55,80
2008	322 446	44 256	252 979	100	13,7	78,5	104,97	57,64
2009	312 779	41 458	244 510	100	13,3	78,2	106,06	56,09
2010	307 791	40 736	235 362	100	13,2	76,5	103,32	52,14
2011	298 647	37 360	234 154	100	12,5	78,4	107,77	55,09
2012	277 588	30 615	220 587	100	11,0	79,5	118,61	62,06
2013	260 948	28 468	209 247	100	10,9	80,2	121,30	63,20
2014	251 559	29 278	203 433	100	11,6	80,9	122,61	62,12
2015	256 441	31 150	206 927	100	12,1	80,7	122,75	56,75
2016	254 728	34 881	204 310	100	13,7	80,2	122,73	58,30
2017	250 658	36 639	200 827	100	14,2	80,1	125,97	63,35
2018	251 649	36 561	201 427	100	14,5	80,0	124,80	56,29
Index 2018 / 2017	100,4	99,8	100,3	x	102,2	99,9	99,1	88,9

Pramen: TIS^{CR} SZIF

Poznámka: - sledování TIS^{CR} SZIF zahrnuje přibližně 50 % nákupu jatečných prasat v České republice,

- výběrový soubor nezohledňuje zpětně změněný podíl sledovaných podniků, tím jsou ovlivněny uváděné objemy

Celková produkce výrobků z masa v roce 2018 činila 269 482 tun, což je ve srovnání s rokem 2017 navýšení o 1,9 %. Na tomto objemu produkce se podílelo výsekové maso 45,4 %, masné výrobky 54,2 % a masové konzervy 0,3 %. Meziroční (2018/2017) nárůst podílu výroby výsekového masa (o 5,9 %) byl doprovázen nižším podílem výroby masných výrobků (o 4,5 %). Podíl masových konzerv na celkové výrobě stagnuje již od roku 2013 na úrovni 0,3 %.

Tab C.2: Podíl výroby výsekového masa, masných výrobků a konzerv na celkové výrobě výrobků z masa v masokombinátech ČR

Rok	Skladba (v tunách)				Skladba (v %)			
	Výroba výrobků z masa celkem	z toho:			Výroba výrobků z masa celkem	z toho:		
		výsekové maso	masné výrobky	masové konzervy		výsekové maso	masné výrobky	masové konzervy
2004	353 389	159 938	185 637	7 814	100	45,3	52,5	2,2
2005	336 796	156 835	174 198	5 763	100	46,6	51,7	1,7
2006	342 718	165 518	172 457	4 743	100	48,3	50,3	1,4
2007	341 610	165 164	172 637	3 809	100	48,3	50,5	1,1
2008	337 588	155 601	178 099	3 888	100	46,1	52,8	1,2
2009	331 466	152 977	175 384	3 105	100	46,2	52,9	0,9
2010	327 584	149 749	175 496	2 339	100	45,7	53,6	0,7
2011	320 217	146 347	171 956	1 914	100	45,7	53,7	0,6
2012	299 322	130 200	167 668	1 454	100	43,5	56,0	0,5
2013	281 760	118 124	162 729	907	100	41,9	57,8	0,3
2014	271 346	111 755	158 846	745	100	41,2	58,5	0,3
2015	272 844	118 451	153 605	788	100	43,4	56,3	0,3
2016	271 028	115 035	155 184	809	100	42,4	57,3	0,3
2017	264 431	113 400	150 148	883	100	42,9	56,8	0,3
2018	269 482	122 327	146 078	1077	100	45,4	54,2	0,4
Index 2018 / 2017	101,9	107,9	97,3	122,0	100	105,9	95,5	119,7

Pramen: TIS^{CR} SZIF

Poznámka: - sledování TIS^{CR} SZIF zahrnuje přibližně 50 % nákupu jatečných prasat v České republice,

- výběrový soubor nezohledňuje zpětně změněný podíl sledovaných podniků, tím jsou ovlivněny uváděné objemy

Pokles výroby jatečného hovězího a vepřového masa zaznamenaný od roku 2013 pokračoval až do roku 2017. V roce 2018 došlo k oživení a nárůstu tohoto produkčního ukazatele na hodnotu 126,1 tis. tun. To odpovídá meziročnímu zvýšení o 4,3 %. Naopak tržní odbyt v roce 2018 dále poklesl, a to téměř o 2 % ve srovnání s rokem 2017.

Tab C.3: Vývoj výroby jatečného masa, odbytu masa

	Výroba jatečného masa (tis. t)							Tržní odbyt ¹⁾ (tis. t)						
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Index 18/17 (%)	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Index 18/17 (%)
Leden	12,0	11,7	11,2	10,4	9,8	10,5	107,3	20,3	21,2	19,2	17,9	18,4	17,6	96,1
Únor	10,8	10,3	10,3	10,4	9,1	9,6	105,8	20,3	19,4	19,5	18,8	18,2	17,0	93,3
Březen	12,1	11,3	11,8	11,3	10,7	10,8	101,0	21,4	19,3	20,7	20,8	20,6	20,2	98,2
Duben	11,4	12,3	11,4	10,6	9,8	10,2	104,1	20,4	21,6	21,1	19,9	20,0	18,5	92,7
Květen	12,0	11,7	10,9	11,7	10,5	10,8	103,2	22,6	20,0	20,5	20,8	20,8	20,4	98,1
Červen	10,6	11,1	11,4	10,9	9,8	10,1	103,3	19,9	19,7	20,5	20,4	20,2	18,8	93,4
Červenec	11,8	11,6	10,8	10,0	9,2	10,3	111,1	22,4	20,8	21,1	20,3	19,3	19,8	102,6
Srpen	11,1	10,6	10,2	11,3	10,3	10,5	101,8	21,4	19,2	19,5	21,6	20,7	19,9	96,4
Září	10,6	11,5	10,9	10,1	9,7	9,7	100,3	19,8	20,0	20,3	19,7	18,0	18,1	100,4
Říjen	11,3	11,6	11,2	9,9	10,5	11,8	112,0	21,2	21,0	20,7	23,8	18,7	20,8	111,1
Listopad	11,2	10,9	10,8	10,5	10,5	11,2	106,5	20,4	19,4	19,7	21,1	19,6	19,5	99,3
Prosinec	11,6	11,6	11,7	11,2	10,9	10,5	96,3	22,6	22,2	23,1	22,6	20,4	19,6	96,1
I.–XII.	136,3	136,3	132,5	128,3	120,9	126,1	104,3	252,9	243,9	245,7	247,8	234,8	230,3	98,1

Pramen: TIS ^{CR} SZIF

Poznámka: - sledování TIS ^{CR} SZIF zahrnuje přibližně 50 % nákupu jatečných prasat v České republice,

- výběrový soubor nezohledňuje zpětně změněný podíl sledovaných podniků, tím jsou ovlivněny uváděné objemy

Poznámka: ¹⁾ Odbyt výrobků z masa - z toho vnitřní trh celkem

Pro výpočet údajů o porážkách skotu a prasat v mase byl použit koeficient výtěžnosti jatečných prasat 71 %, pro skot byl použit koeficient jatečné výtěžnosti 53 %.

V letech 2017 a 2018 došlo k dalšímu snížení zásob hotových výrobků oproti předchozím rokům. Ve srovnání s rokem 2016 o snížily zásoby hotových výrobků o 5 %, a ve srovnání s rokem 2015 dokonce o 45 %. Ke konci roku 2018 byly zásoby hotových výrobků 4,91 tis.t. s meziročním indexem 2018/2017 na úrovni 101,6 %.

Dynamika vývoje provozních zásob masa v jednotlivých měsících roku 2018 zaznamenala jak u masa celkem, tak u vepřového masa shodný trend. Od počátku roku do pololetí docházelo k nárůstu zásob, v druhém pololetí pak k jeho poklesu, přičemž v posledním měsíci roku 2018 zaznamenala nejnižší hodnotu za posledních uváděných 6 let. U vepřového masa byl meziroční pokles provozních zásob mezi konci let 2017 a 2018 na úrovni 1,42 tis.t (odpovídá 66,3 %). Z celkového objemu provozních zásob masa (3,91 tis.t) činily zásoby vepřového masa 2,8 tis.t (71,6 %).

Tab C.4: Vývoj zásob hotových výrobků (tis. t)

Měsíc	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Index 17/16 (%)	Index 17/18 (%)
Leden	4,86	5,44	6,70	8,65	9,70	9,08	7,57	4,62	3,89	61,1	84,1
Únor	5,32	5,74	7,34	8,88	8,13	7,85	7,54	4,38	3,99	58,1	91,1
Březen	5,66	5,94	8,05	8,78	8,28	8,00	7,58	4,59	3,67	60,6	80,1
Duben	5,32	5,59	7,76	9,44	7,99	8,08	7,07	4,39	3,92	62,1	89,3
Květen	5,36	5,76	8,31	8,99	8,18	8,15	7,16	4,43	4,22	61,9	95,2
Červen	5,34	5,95	8,44	9,28	8,24	8,24	7,35	4,29	4,31	58,4	100,4
Červenec	5,39	5,49	8,21	9,39	8,26	7,62	7,04	4,24	4,57	60,3	107,7
Srpen	5,12	5,35	7,83	9,64	8,40	7,82	6,70	3,95	4,46	59,0	112,8
Září	5,23	5,34	8,37	9,82	8,91	8,09	7,34	3,85	3,70	52,5	95,9
Říjen	5,34	5,81	8,15	10,44	8,74	8,19	4,71	4,48	4,23	95,2	94,4
Listopad	6,65	6,81	9,82	11,65	9,85	9,18	5,18	4,94	4,91	95,4	99,3
Prosinec	5,88	6,35	8,25	10,96	9,11	7,30	4,34	3,43	3,49	79,1	101,6

Pramen: TIS^{CR} SZIF

Poznámka: - sledování TIS^{CR} SZIF zahrnuje přibližně 50 % nákupu jatečných prasat v České republice, výběrový soubor nezohledňuje zpětně změněný podíl sledovaných podniků, tím jsou ovlivněny uváděné objemy

Tab C.5: Vývoj provozních zásob masa v letech 2013 až 2018

Měsíc	Celkem (tis. t)							z toho vepřového masa (tis. t)						
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Index 18/17	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Index 18/17
I.	4,88	4,98	5,02	5,66	4,72	5,24	111,1	3,81	3,32	3,57	4,00	3,56	4,05	113,7
II.	5,27	5,12	5,69	6,16	4,90	5,55	113,2	4,08	3,45	4,18	4,52	3,79	4,39	115,8
III.	5,71	5,92	5,72	5,82	5,93	5,86	98,8	4,45	4,12	4,29	4,16	4,74	4,66	98,4
IV.	5,06	6,13	5,73	5,61	5,69	6,36	111,7	3,83	4,27	4,26	4,09	4,53	5,39	118,8
V.	5,24	5,90	5,50	5,91	5,84	5,87	100,6	3,98	4,03	4,25	4,33	4,71	4,98	105,7
VI.	5,70	5,99	6,09	5,62	6,06	6,57	108,5	4,38	4,05	4,94	4,22	4,86	5,64	116,2
VII.	5,30	6,00	6,26	5,45	5,44	5,07	93,2	4,09	4,22	5,21	4,01	4,36	4,18	95,8
VIII.	5,18	5,72	6,17	5,16	5,14	4,69	91,4	3,89	3,98	5,15	3,91	4,17	3,88	93,1
IX.	5,67	5,42	5,58	5,09	5,41	4,25	78,5	4,18	3,77	4,54	3,90	4,40	3,31	75,3
X.	5,48	5,81	5,66	5,70	5,92	4,16	70,2	4,05	4,16	4,50	4,31	4,85	3,18	65,5
XI.	5,25	5,62	5,86	5,03	4,91	4,12	84,0	3,68	4,01	4,55	3,72	3,89	3,08	79,1
XII.	4,72	4,81	4,99	4,95	5,26	3,91	74,4	3,38	3,34	3,65	3,72	4,22	2,80	66,3

Pramen: TIS^{CR} SZIF

Poznámka: - sledování TIS^{CR} SZIF zahrnuje přibližně 50 % nákupu jatečných prasat v České republice, výběrový soubor nezohledňuje zpětně změněný podíl sledovaných podniků, tím jsou ovlivněny uváděné objemy

D. KLASIFIKACE JATEČNĚ UPRAVENÝCH TĚL

Stoupající životní úroveň obyvatel a vzrůstající poptávka po libovém masu se promítla také do šlechtitelské práce v chovu prasat, kdy byl již v 70. letech minulého století formulován celostátní hybridizační program s cílem vyšlechtit jedince s ideálním poměrem tuku a kosterní svaloviny. Ve stejné době se také začal vyvíjet jednotný systém hodnocení jatečně upravených těl prasat za účelem zpeněžení, u kterého byl právě podíl svaloviny hlavním parametrem pro stanovení kvality. Jednotný klasifikační systém pro hodnocení jatečných prasat byl zaveden v zemích Evropské unie v roce 1984. Výsledky klasifikace poskytují podklady pro tvorbu farmářských cen, přispívají k transparentnosti trhu s komoditou vepřové maso a umožňují vzájemné porovnání zmasilosti jatečných prasat, a to na úrovni vnitrostátní i mezinárodní. Získané údaje z klasifikace představují významné informace pro šlechtitele, producenty i zpracovatele. V některých zemích jsou východiskem pro národní systémy kvality jatečných zvířat, pro něž tvoří vhodný doplněk posuzování souboru požadavků.

Povinnost klasifikovat jatečná prasata se podle nařízení Komise (ES) č. 1182/2017 vztahuje na všechny jatecké provozy. Členské státy se však mohou rozhodnout, že nebudou stupnici SEUROP uplatňovat v provozech s průměrem týdenních porážek nepřesahujícím 500 kusů a v těch, kde poráží pouze prasata narozená a vykrmená ve vlastních chovných zařízeních, a která všechna získaná jatečně upravená těla (dále jen „JUT“) bourají. V České republice je zákonem č. 110/1997 Sb., stanovena povinnost zajistit klasifikaci ve všech podnicích porázejících více než 200 kusů prasat týdně v průměru za rok.

Při hodnocení jatečných prasat podle SEUROP – systému je základním ukazatelem kvality jatečného těla podíl svaloviny. Klasifikace JUT se smí provádět pouze metodami schválenými Evropskou komisí. Česká republika má schválených celkem 6 metod klasifikace JUT prasat, a to metodu ZP, FOM, UFOM 300, HGP, IS-D-05 a IS-D-15. V průběhu let 2012–2013 proběhla revize metod klasifikace a byly odvozeny nové regresní rovnice pro výpočet odhadovaného podílu svaloviny. Nové rovnice a metody hodnocení jsou popsány v rozhodnutí Komise 2013/187/EU a jsou platné od 1. 7. 2013.

Tab D.1: Výsledky klasifikace JUT prasat podle tříd jakosti v roce 2018

Třída jakosti		Počet JUT	Zastoupení JUT ve třídě %	Průměrná hmotnost JUT za studena (kg)	Průměrný podíl svaloviny v JUT %
S	60 a více %	628 553	32,88	87,82	61,63
E	55 až 59,9 %	1 082 541	56,62	92,90	57,97
U	50 až 54,9 %	166 643	8,72	96,56	53,35
R	45 až 49,9 %	12 700	0,66	99,92	48,25
O	40 až 44,9 %	1 158	0,06	101,79	43,28
P	méně než 40 %	232	0,01	99,62	37,77
N	JUT do 59,9 kg	9 626	0,50	46,65	33,35
T	JUT nad 120 kg	10 498	0,55	126,50	43,97
Celkový součet		1 911 951	100,00	91,59	58,7

Pramen: MZe - Výsledky klasifikace jatečně upravených těl za rok 2018

E. ŠLECHTĚNÍ A HYBRIDIZAČNÍ PROGRAMY V CHOVU PRASAT V ČESKÉ REPUBLICE

Česká republika klade velký důraz na šlechtění a plemenitbu hospodářských zvířat. Pravidla pro tuto oblast jsou upravena zvláštním zákonem **č. 154/2000 Sb.**, o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a o změně některých souvisejících zákonů (**plemenářský zákon**). Zákon byl od doby svého vzniku v roce 2000 již několikrát novelizován, především z důvodů harmonizace s předpisy Evropských společenství.

Ministerstvo podle § 5 plemenářského zákona uznává **chovatelská sdružení**. Tato sdružení vedou plemenné knihy nebo plemenářské evidence, vystavují potvrzení o původu plemenným zvířatům a zpracovávají chovné cíle a šlechtitelské programy jednotlivých druhů a plemen. Členy těchto uznaných chovatelských sdružení je rozhodující většina chovatelů plemenných zvířat. Ve **šlechtitelských programech** jsou zakotveny vlastnosti a znaky jednotlivých plemen, postupy provádění kontroly užitkovosti, výkonnostních zkoušek a testování, způsoby hodnocení zvířat a další šlechtitelská opatření.

Souhlas k **provádění odborné činnosti** udělilo ministerstvo oprávněným osobám v chovu hospodářských zvířat v rozsahu kontroly užitkovosti, výkonnostních zkoušek, testů a posuzování hospodářských zvířat podle § 7 zákona a k činnosti při ověřování původů a stanovování genetického typu plemenných zvířat.

K **inseminaci**, případně vlastnímu přenosu embryí podle § 17 zákona získaly souhlas fyzické nebo právnické osoby, podnikajících podle ustanovení § 3 plemenářského zákona, především v plemenitbě skotu, koní, prasat a ovcí.

Vstupem platnosti novely vyhlášky **č. 136/2004 Sb.**, kterou se stanoví podrobnosti **označování zvířat a jejich evidence** a evidence osob stanovených plemenářským zákonem, ve znění pozdějších předpisů, došlo k několika úpravám a změnám vycházejícím z potřeb chovatelů, uznaných chovatelských sdružení, oprávněných osob a ostatních uživatelů tohoto právního předpisu. Některé další změny se dotýkají též chovu prasat, například úprava ustanovení, které se týká vedení evidence formou počítačové databáze a zasílání hlášení elektronickou cestou, kde je v souladu s rozvojem elektronické komunikace umožněno zadávání dat přes Portál farmáře.

Shromažďováním a zpracováváním údajů v informačním systému ústřední evidence a prováděním souvisejících odborných činností byla od roku 2011 pověřena **Českomoravská společnost chovatelů, a.s.** Pověřená osoba předává chovatelům a ostatním povinným osobám veškeré potřebné formuláře k poskytování údajů, pokyny k vedení evidence a provádí mezi chovateli poradenskou činnost. Významnou úlohu splňuje při kontrole údajů předávaných chovateli, při opravách a doplňování databáze, archivaci a ochraně údajů.

Uznaným chovatelským sdružením pro chov prasat v České republice je **Svaz chovatelů prasat, z. s.**, který je nositelem **šlechtitelského programu**. Základem je šlechtění mateřských populací plemen České bílé ušlechtilé (ČBU) a Česká landrase (ČL) a otcovských populací plemen Duroc (D), Bílé ušlechtilé - otcovská linie (BO) a Pietrain (P) - pouze stres rezistentní jedinci NN. Plemenná skladba těchto zvířat odpovídá tradiční hybridizační pyramidě.

Na jejím vrcholu jsou mateřská plemena, jejichž populace je tradičně největší. Při selekci v mateřské části populace je samozřejmě nejdůležitějším ukazatelem reprodukce. To je dobře vidět na vývoji užitkovosti zvířat. V roce 2017 dosáhl průměrný počet živě narozených selat v jednom vrhu 13,4 u ČBU a 13,6 u ČL. U obou mateřských plemen došlo v průběhu posledních 10 let k nárůstu užitkovosti o 1,5 odstaveného selete v každém vrhu – na rok a prasnici tedy přibližně o 3,5 selete. V kontextu informací o užitkovosti některých užitkových stád se to může zdát málo, ale je třeba vzít v úvahu to, že se jedná o čistokrevné populace. U reprodukce je obvykle popisován heterózní efekt na úrovni 10 %. Ten je tedy třeba připočítat, aby bylo možno srovnávat s prasnici F1 – tedy matkami finálních hybridů.

Potenciál v oblasti reprodukce dokumentují superplodné populace – tedy části populace selektované výrazněji ve směru reprodukce. V této části populace dosáhly výsledky ještě vyšších hodnot – konkrétně 16,9 všech narozených selat na prasnici a rok.

Vedle reprodukce jsou samozřejmě sledovány i parametry růstu a podíl libového masa. Proto všechna mladá zvířata procházejí testem vlastní užitkovosti, při němž jsou krmena ad libitum. Jen v průběhu roku 2017 prošlo tímto testem více než 10 tisíc zvířat u plemene ČBU a 3700 u ČL. V rámci testačního období rostla zvířata ČBU tempem 1110 gramů za den a ČL dokonce 1125 gramů, přitom však zůstal zachován vysoký podíl libového masa (64 % měřeno in vivo) a výška špeku na úrovni 7 mm u obou plemen.

Populace otcovských plemen jsou výrazně menší, protože jejich potřeba je, díky takřka stoprocentnímu rozšíření inseminace, mnohem nižší. V České republice jsou navíc velmi často využíváni kanci hybridních kombinací, a proto se potřeba čistokrevných zvířat ještě dál snižuje. Populace otcovských plemen (BO, D, PN) dosahují dohromady jen několika stovek zvířat, vzhledem k možnosti importů je však tato populace schopna dávat velmi dobré výsledky. Jejich nejlepší dokumentací jsou parametry zvířat, která byla nakoupena na inseminační stanice. Ta jsou vždy top každého šlechtitelského programu.

Tab E.1: Vlastní užitkovost kanců prodaných do ISK v roce 2017

Plemeno	Počet kanců	Přírůstek v g/KD/ks		% libové svaloviny	Výška špeku cm
		v testu	od narození		
LI 34 (D x BO)	14	1369	849	66.2	0.50
LI 38 (D x PN)	12	1269	765	67.0	0.52
LI 48 (BO x PN)	26	1304	827	66.0	0.55
D	23	1182	749	66.6	0.54
BO	7	1168	792	65.0	0.65
PN	11	1228	815	66.0	0.58
ČBU	25	1216	801	63.9	0.66
ČL	21	1254	797	63.5	0.70
ČBU superplodná	6	1152	779	64.3	0.65
ČL superplodná	3	1145	775	62.7	0.74

Pramen: Ročenka SCHP, 2017

Hybridní kombinace otcovských plemen kombinují výhody obou otcovských plemen. Kříženci otcovské linie 38 se vyznačují vyšší tvrdostí a odolností než při využití samotného čistokrevného plemene pietrain. Kombinace s bílým otcovským plemenem zase přináší výrazně lepší růstové vlastnosti; to je ale na druhé straně placeno mírně zvýšenou variabilitou.

V rámci národního šlechtitelského programu je již několik let prováděna rutinní kontrola kvality spermatu a na jejím základě jsou pro kance vypočítávány plemenné hodnoty. Inseminační dávka a její kvalita je totiž velmi důležitým momentem v celém procesu hybridizace prasat. Velmi pozitivní informací je, že se kvalita spermatu udržuje na vysoké úrovni.

Neoddělitelnou částí národního šlechtitelského programu je genetický zdroj plemene přeštické černostrakaté (PC). V současnosti je velmi pozitivní fakt, že jeho stavy v posledních letech rostou. Těžiště tohoto plemene se přesouvá z klasických zemědělských podniků do malých chovů či případně biochovů. Tato změna struktury s sebou nese problémy při zajišťování potřebné liniové skladby pro zachování nepřibuzného šlechtění. Důvodem pro zvyšování stavů je zvyšující se zájem o produkty tohoto velmi speciálního plemene.

Ministerstvo uznalo též několik **chovatelských podniků prasat**, jejichž hybridizační programy vychází nebo jsou přímo součástí hybridizačních programů některých zahraničních, vesměs nadnárodních producentů. Tyto chovatelské podniky provozují vyšší stupně chovů i vlastní inseminační stanice a nabízí smluvně propojeným chovatelům ucelené programy s jednou nebo několika kombinacemi křížení specializovaných linií pro produkci jatečných prasat.

F. VÝROBA KRMNÝCH SMĚSÍ A PRODUKCE OBILOVIN

I. Výroba krmných směsí

V roce 2018 dosáhla celková výroba krmných směsí pro hospodářská a ostatní zvířata 2 430 606 t, což je meziročně o 1,7 % (40 188 t) více.

Nejvíce krmných směsí bylo vyrobeno pro drůbež (1 064 717 t), prasata (764 272 t), méně potom pro skot (524 656 t) a ostatní zvířata (76 961 t). Do kategorie ostatních zvířat patří od roku 2016 směsi pro ovce, kozy, králíky a ryby. Meziroční růst výroby v roce 2018 nastal u krmných směsí pro drůbež a ostatní zvířata, naopak u směsí pro skot a prasata došlo k meziročnímu poklesu. Výroba krmných směsí pro drůbež vzrostla o 5,5 % (55 314 t) a pro ostatní zvířata se zvýšila o 4,8 % (3 535 t). Meziroční pokles výroby u směsí pro skot činil 1,5 % (7 944 t), pro prasata 1,4 % (10 717 t).

Krmiva jsou vyráběna pro vlastní spotřebu výrobce, nebo jsou uváděna do oběhu pro cizí odběratele. U všech výše vyjmenovaných kategorií zvířat převažovala v roce 2018 výroba směsí uváděných do oběhu pro cizí odběratele. Podíl vyrobených krmiv určených pro vlastní spotřebu na celkové výrobě u jednotlivých kategorií zvířat dosáhl u skotu 18,4 %, u prasat 8,0 %, u drůbeže 3,0 % a u ostatních zvířat 6,9 %.

Výroba krmných směsí pro domácí zvířata v roce 2018 dosáhla 278 509 t. V porovnání s rokem 2017 se snížila o 3,3 % (9 463 t). Největší podíl, a to 92,3 % z celkově vyrobených krmných směsí zaujímaly krmné směsi pro psy a kočky. Krmné směsi pro ostatní zvířata, kam jsou zařazeny od roku 2016 směsi pro koně, lesní zvěř, kožešinová zvířata, laboratorní zvířata, zvířata v zoologických zahradách a zoby, dosáhla podílu 6,6 %. Nejmenší podíl, který činil 1,1 %, zaujímaly směsi pro ptactvo.

Tab F.1.1: Výroba krmných směsí v ČR pro ostatní a hospodářská zvířata (t)

Ukazatel	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Prasata celkem	935 197	795 558	775 558	802 308	802 826	786 001	765 062	774 989	764 272
Uváděné do oběhu pro cizí odběratele	766 338	715 122	688 806	716 584	709 712	704 498	681 005	704 212	702 754
Určené pro vlastní spotřebu	168 841	80 436	86 646	85 724	93 114	81 503	84 057	70 777	61 518
Drůbež celkem	993 296	886 958	889 178	902 463	955 959	949 604	982 971	1 009 403	1 064 717
Uváděno do oběhu pro cizí odběratele	899 778	827 112	848 854	860 151	909 521	905 182	924 136	976 264	1 032 703
Určeno pro vlastní spotřebu	93 518	59 846	40 324	42 312	46 438	44 422	58 835	33 139	31 014
Skot celkem	469 117	447 894	452 680	473 419	505 236	519 809	532 624	532 600	524 656
Uváděné do oběhu pro cizí odběratele	383 675	371 596	365 142	383 626	404 876	420 474	425 920	425 125	428 249
Určeno pro vlastní spotřebu	85 442	76 298	87 538	89 793	100 360	99 335	106 704	107 475	96 407
Ostatní zvířata	88 959	74 777	80 138	86 376	83 974	95 698	77 304	73 426	76 961
Uváděné do oběhu pro cizí odběratele	88 577	74 278	79 548	85 942	83 530	95 244	77 052	73 287	76 430
Určené pro vlastní spotřebu	382	499	590	434	444	454	252	139	531
Celkem	2 486 551	2 205 187	2 197 448	2 264 566	2 347 995	2 351 112	2 357 961	2 390 418	2 430 606

Pramen: Statistické zjišťování MZe

Poznámka: Položka „Ostatní zvířata“ do roku 2015 zahrnuje ryby, koně, králíky, ovce, kozy, lesní zvěř a zvířata v ZOO.

Od roku 2016 tato položka zahrnuje směsi pro ovce, kozy, králíky a ryby.

Tab F.1.2: Výroba krmných směsí v ČR pro domácí zvířata (t)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Psi a kočky	266 283	147 574	204 898	211 288	213 353	204 539	257 710	268 701	256 995
Ptactvo	1 376	1 793	1 967	2 228	2 826	3 161	3 013	2 694	3 197
Ostatní zvířata	3 194	4 815	4 195	5 646	4 375	9 912	15 403	16 577	18 317
Celkem	270 853	154 182	211 060	219 162	220 554	217 612	276 126	287 972	278 509

Pramen: Statistické zjišťování MZe

Poznámka: Od roku 2016 zahrnuje položka „Ostatní zvířata“ směsi pro koně, lesní zvěř, kožešinová zvířata, laboratorní zvířata, zvířata v zoologických zahradách a ryby.

Tab F.1.3: Výroba krmných směsí celkem v ČR (t)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Krmné směsi pro hospodářská zvířata a ostatní	2 486 551	2 205 187	2 197 448	2 264 566	2 347 995	2 351 112	2 357 961	2 390 418	2 430 606
Krmné směsi pro domácí zvířata	270 853	154 182	211 060	219 162	220 554	217 612	276 126	287 972	278 509
Celkem krmné směsi	2 757 405	2 359 371	2 297 400	2 465 728	2 568 549	2 568 724	2 634 087	2 678 390	2 707 094

Pramen: MZe

2. Spotřeba krmných surovin pro výrobu krmných směsí

V roce 2018 dosáhla celková spotřeba krmných surovin pro výrobu krmných směsí 2 583 086 t, což je růst o 1,2 % (31 100 t) oproti roku 2017.

Nejvýznamnější surovinou pro výrobu krmných směsí tvořily obiloviny, jejichž podíl v roce 2018 dosáhl 61,8 %. Z nich byly v krmných směsích nejčastěji zastoupeny tyto obiloviny: pšenice (56,5 %), ječmen (20,2 %), kukuřice (18,2 %), žito a tritikale (3,5 %) a oves (1,4 %).

Druhou nepoužívanější surovinou užitou pro výrobu krmných směsí byly krmné suroviny z olejnatých semen. Jejich podíl na celkové výrobě krmných směsí v roce 2018 dosáhl 20,4 %. Z nich byl nejčastěji použit sojový extrahovaný šrot, jehož podíl dosáhl 55,3 %. Dále pak řepkový extrahovaný šrot a výlisky (32,1 % podíl).

Do třetí skupiny patřila krmiva živočišného původu, která se podílela 4,9 % na celkové spotřebě krmných směsí. Z nich byly nejčastěji zastoupeny živočišné moučky, které dosáhly podílu 43,7 %.

U prvních dvou výše uvedených krmných surovin došlo v roce 2018 k růstu jejich spotřeby oproti roku 2017. Spotřeba obilovin meziročně vzrostla o 1,3 % (19 940 t) na 1 596 866 t, spotřeba krmných surovin z olejnatých semen vzrostla o 1,2 % (6 489 t) na 528 076 t. Spotřeba krmiv živočišného původu klesla o 2,7 % (3 524 t) na 126 020 t.

V roce 2018 dosáhla spotřeba premixů pro výrobu krmných směsí 15 549 t. Oproti roku 2017 došlo k růstu spotřeby o 12,1 % (1 680 t).

Spotřeba nakoupených doplňkových krmiv určených pro výrobu krmných směsí v roce 2018 meziročně vzrostla o 11,5 % (1 598 t) na 15 551 t. U spotřeby doplňkových krmiv určených pro prasata došlo k růstu o 0,6 % (26 t) na 4 205 t, u krmiv pro skot nastal meziroční pokles o 16,1 % (1 163 t) na 6 079 t. Údaje za krmiva pro drůbež a ostatní zvířata nelze zveřejnit z důvodu ochrany důvěrnosti údajů dle zákona č. 89/1995 Sb, o státní statistické službě, ve znění pozdějších předpisů.

Tab F.2.1: Spotřeba krmných surovin pro výrobu krmných směsí (tis. t)

Druh krmné suroviny	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Obiloviny	1 658,3	1 478,9	1 406,1	1 511,1	1 566,0	1 533,7	1 570,4	1 576,9	1 596,9
pšenice	882,8	812,5	766,9	747,3	848,1	837,9	895,4	872,6	901,9
ječmen	419,9	327,5	270,8	324,1	310,4	325,8	350,0	336,5	322,2
oves	26,9	23,9	22,8	26,9	24,5	24,5	22,8	22,4	21,6
žito a tritikále	56,3	48,4	54,5	68,4	73,0	74,9	61,4	69,2	56,5
kukuřice	265,3	260,1	285,4	340,6	301,3	265,7	237,3	271,7	290,3
Luštěniny	9,9	8,9	8,7	7,4	5,2	7,0	23,5	26,0	37,9
hrách	6,7	6,8	6,4	4,5	3,0	6,3	9,2	9,3	17,9
ostatní	3,1	2,2	2,2	2,9	2,2	0,7	0,5	0,6	1,7
Mlýnské krmné suroviny	117,9	113,3	116,3	127,2	118,8	110,1	110,9	110,2	108,5
krmná mouka	35,8	32,5	27,2	32,3	29,1	26,8	31,3	29,8	30,8
otruby	78,2	72,9	80,5	84,8	80,0	77,6	76,3	79,4	71,4
ostatní	3,9	7,9	8,6	10,0	9,7	5,7	3,4	0,9	6,2
Krmné suroviny z olej. semen	493,6	439,5	435,5	463,9	496,6	533,1	501,1	521,6	528,1
sojový extrahovaný šrot	352,6	311,9	296,2	296,3	307,2	323,4	304,0	306,9	292,1
řepkový extrahovaný šrot a výlisky	105,9	96,6	100,6	124,3	137,1	163,6	149,8	157,9	169,6
slunečnicový extrahovaný šrot a výlisky	9,8	10,8	14,5	20,9	25,1	30,2	32,1	40,8	43,7
ostatní	25,3	20,1	24,1	22,4	27,1	2,9	3,2	3,1	8,5
Sušené pivovarské mláto	1,6	0,2	1,5	3,4	0,8	0,8	0,5	0,3	0,3
Ostatní produkty potr. průmyslu	22,1	23,9	26,5	37,6	47,2	57,3	65,1	70,9	73,0
Krmiva živočišného původu	67,6	59,0	77,1	107,1	109,7	103,2	119,6	129,5	126,0
živočišné moučky	27,2	31,1	39,9	37,9	50,2	37,8	54,5	61,0	55,0
rybí moučka	5,9	3,5	2,6	2,4	3,2	3,3	3,0	3,3	3,9
sušené mléko	3,1	2,6	2,6	3,0	1,2	1,1	1,1	1,1	1,2
ostatní	31,2	21,9	32,0	63,8	55,0	34,7	35,6	38,4	41,4
Úsušky pícnin	13,0	12,9	11,9	12,8	14,0	15,4	16,6	16,6	15,2
Minerální krmiva	91,7	73,5	75,3	87,0	87,4	90,8	97,1	99,9	97,2
Celkem krmné směsi	2 535,7	2 278,7	2 216,3	2 402,2	2 484,5	2 451,4	2 504,9	2 551,9	2 583,1

Pramen: Statistické zjišťování MZe

Tab F.2.2: Spotřeba premixů pro výrobu krmných směsí (tis. t)

Ukazatel	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Spotřeba premixů celkem pro všechna zvířata	15,258	18,352	17,346	13,124	12,610	18,193	15,961	13,869	15,549

Pramen: Statistické zjišťování MZe

Tab F.2.3: Spotřeba nakoupených doplňkových krmiv (DK) určených pro výrobu krmných směsí (tis. t)

Ukazatel	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
DK pro prasata	4,097	7,210	5,137	3,487	3,717	4,112	3,692	4,179	4,205
DK pro drůbež	0,499	4,654	1,115	1,123	1,665	1,019	1,404	1,403	*
DK pro skot	7,497	12,056	13,313	7,048	7,166	6,909	7,129	7,242	6,079
DK pro ostatní zvířata	0,542	0,655	0,899	1,195	1,433	1,612	2,985	1,129	*
Celkem DK	12,635	24,575	20,464	12,853	13,981	13,652	15,210	13,953	15,551

Pramen: Statistické zjišťování MZe

Poznámka: *nelze zveřejnit z důvodu ochrany důvěrnosti údajů dle zákona č. 89/1995 Sb, o státní statistické službě, ve znění pozdějších předpisů

3. Produkce obilovin

Tab F.3.1: Výroba obilovin v marketingovém roce 2009/2010–2017/2018

Ukazatel	jedn.	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018
Osevní plocha	tis. ha	1 541,7	1 462,8	1 479,5	1 454,4	1 413,1	1 409,6	1 390,0	1 359,0	1 354,7
Výnos	t/ha	5,08	4,70	5,60	4,53	5,32	6,23	5,89	6,33	5,50
Výroba	tis. t	7 832,0	6 877,6	8 284,8	6 595,5	7 512,6	8 779,3	8 183,5	8 596,4	7 456,8

Pramen: ČSÚ;

Poznámka: marketingový rok zahrnuje období od 1. 7. do 30. 6. příslušného uvedeného roku.

Ozimá pšenice si svojí výměrou pěstování stále zachovává mezi ostatními obilovinami své výjimečné postavení, které se bezprostředně promítá do celkových výsledků sklizně s vlivem na celkovou bilanci obilovin. Konečná celková sklizeň obilovin v ČR v roce 2017 ve výši 7 456,8 tis. tun je stanovena na základě definitivní sklizně základních obilovin, kukuřice ostatních obilovin (dle ČSÚ k 16. 2. 2018). Proti skutečnosti předchozího roku je **o 1 139,6 tis. tun (tj. o 13,3 %) nižší**. Podobná sklizeň byla v marketingovém roce 2013/2014 ve výši 7 512,6 tis. tun.

Celková výše sklizně obilovin v roce 2017 v množství 7 456,8 tis. tun je v ČR svojí úrovní řazena mezi průměrné sklizně (třinácté místo celkových sklizní od roku 1990). Jedná se o sklizeň, která však svým objemem zcela bez problémů zabezpečuje kvantitativní pokrytí domácí potřeby, která činí v dlouhodobém průměru 5 500–6 000 tis. tun obilovin celkem. V marketingovém roce 2017–2018 se dá předpokládat, že i tato průměrná sklizeň obilovin povede k tvorbě různých přebytků v celkové bilanci. Proto lze očekávat, že vzhledem k neustále se snižující domácí spotřebě obilovin bude nutné vzniklé přebytky odčerpat nezbytným vývozem (export v rámci EU a také do třetích zemí), ale také zpracováním obilovin pro technické užití (bioetanol, energetická biomasa).

Očekávaná průměrná domácí produkce jsou důvodem pro mírně zvýšenou poptávku po všech obilovinách. Lze očekávat, že ceny jak hlavních tržních obilovin, tak i ostatních obilovin v tomto období budou mírně růst.

V roce 2018 se dá předpokládat, že i průměrná sklizeň základních obilovin ve výši 6 344,6 tis. tun (dle odhadu sklizně ČSÚ k 15. 7. 2018) opět povede k tvorbě přebytků v celkové bilanci. Proto lze očekávat, že vzhledem k neustále se snižující domácí spotřebě obilovin bude nutné vzniklé přebytky odčerpat nezbytným vývozem (export v rámci EU a také do třetích zemí), ale také zpracováním obilovin pro technické užití (bioetanol, energetická biomasa).

Podle předpokladu IGC z konce listopadu 2017 by světová produkce obilovin (bez rýže) měla v aktuálním marketingovém roce 2017/2018 mírně klesnout na 2 074,7 mil. tun, což je o 58,7 mil. tun (2,75 %) méně než v předchozím marketingovém roce (2 133,4 mil. tun v marketingovém roce 2016/2017). Příčinou tohoto poklesu světové produkce obilovin je zejména pokles produkce kukuřice a ječmene. Meziroční vzestup produkce obilovin je očekáván dle odhadu IGC v EU, Rusku a Indii. Pokles produkce obilovin je naopak předpokládán v Argentině, Austrálii, Brazílii, Kanadě, Číně, Kazachstánu, na Ukrajině a v USA.

Na základě odhadu IGC se předpokládá pro aktuální marketingový rok 2017/2018 přebytková světová bilance obilovin. Světová spotřeba obilovin (bez rýže) odhadovaná IGC na celkem 2,076 mld. tun zaznamenává v marketingovém roce 2017/2018 mírný meziroční nárůst o 0,7 %. Hlavní podíl na tomto nárůstu by v aktuálním roce měl mít zejména vzestup užití na průmyslové účely (356 mil. tun) a na potravinářské užití (695 mil. tun). Krmná spotřeba obilovin se letos předpokládá v rekordní výši (921 mil. tun). Pokud jde o poptávku po krmivech, očekává se zejména vyšší zastoupení podílu kukuřice vzhledem k její vysoké nabídce.

Vzhledem k předpokladu nižší světové produkce obilovin, v porovnání s jejich spotřebou, by měly klesnout i světové zásoby obilovin, jejichž úroveň na konci marketingového roku je dle IGC odhadována na 607,5 mil. tun. Tento pokles je způsoben zejména snížením zásob kukuřice (pokles o 32,4 mil. tun) a sóji (pokles o 4,7 mil. tun). Vzestup zásob na konci roku očekává IGC v Argentině, Indii, Vietnamu, Turecku, Rusku a Číně. Naopak jejich pokles je předpokládán v Austrálii, Brazílii, Kanadě, Egyptě, EU, Kazachstánu, Mexiku, Jižní Africe, na Ukrajině a v USA.

Předpoklad globální úrovně obchodu s obilovinami dosahující dle předpokladu IGC 359 mil. tun je vyšší než loňský rekord (352 mil. tun). Meziroční vzestup globálního obchodu o 1,9 % je předpokládán vzhledem k vyššímu objemu obchodu s kukuřicí. Zatímco nákupy pšenice jsou předpokládány na podobné úrovni jako v loňském roce, dovozy ječmene by měly být nižší.

Pravidla režimu intervenčního nákupu jsou platná pro všechny členské státy Evropské unie. Pro hospodářský rok 2016/2017 byl v rámci všech členských států EU 28 stanoven množstevní strop pro intervenční nákup pšenice obecné v souhrnném objemu 3 miliony tun, které mohly být nakupovány za pevnou cenu 101,31 EUR/t. Pro ječmen obecný a kukuřici setou byl platný množstevní strop 0 tun. Ke každé nabídce pšenice byl nabízející povinen složit na účet SZIF v české měně nabídkovou záruku ve výši 20 EUR na každou nabídnutou tunu. Intervenční nákup obilovin v České republice vycházel ze základních nařízení, která upravovala provádění společné organizaci trhu s obilovinami. Jednalo se o nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013 ze dne 17. prosince 2013, kterým se stanoví společná organizace trhů se zemědělskými produkty, dále nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2016/1238 ze dne 18. května 2016, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, pokud jde o veřejnou intervenci a podporu soukromého skladování, prováděcí nařízení Komise (EU) 2016/1240 ze dne 18. května 2016, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, pokud jde o veřejnou intervenci a podporu soukromého skladování a nařízení vlády ČR č. 180/2004 Sb., kterým se stanoví bližší podmínky při provádění opatření společné organizace trhu s obilovinami.

Realizace intervenčního nákupu obilovin v hospodářském roce 2017/2018 je předepsána nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013 ze dne 17. prosince 2013, kterým se stanoví společná organizace trhů se zemědělskými produkty a nařízením Komise v přenesené pravomoci (EU) 2016/1238 ze dne 18. května 2016, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, pokud jde o veřejnou intervenci a podporu soukromého skladování a dále prováděcím nařízením Komise (EU) 2016/1240 ze dne 18. května 2016, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Evropského

parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, pokud jde o veřejnou intervenci a podporu soukromého skladování. V České republice je intervenční nákup obilovin realizován dle nařízení vlády ČR č. 180/2004 Sb., kterým se stanoví bližší podmínky při provádění opatření společné organizace trhu s obilovinami.

V marketingovém roce 2017/2018 bude otevřen **intervenční nákup pšenice s množstevním omezením 3 miliony tun pro celou EU28 a minimální množství pro podání jedné Nabídky pšenice bude činit 160 tun.** Ke každé nabídce pšenice bude nabízející povinen složit na účet SZIF v české měně nabídkovou záruku ve výši 20 EUR na každou nabídnutou tunu.

Veškeré základní informace týkající se intervenčního nákupu v marketingovém roce 2017/2018 budou uvedeny na internetových stránkách SZIF na internetové adrese <http://www.szif.cz> (budou umístěny v sekci SZIF poskytuje - Společná organizace trhu - Rostlinná výroba - Obiloviny - Intervenční nákup obilovin - Ke stažení – Příručky, důležité informace).

V hospodářském roce 2016/2017 nebyl, vzhledem k výši tržních cen, intervenční nákup pšenice realizován. SZIF neevidoval v hospodářském roce 2016/2017 žádné intervenční zásoby obilovin. Celková smluvní skladová kapacita pro intervenční skladování obilovin v ČR ke dni 31. října 2017 vykazovala 555 tis. tun, z toho Loco vlastní činí 392 tis. tun, Loco cizí 34 tis. tun, Destinace 129 tis. tun. SZIF měl ke dni 31. října 2017 uzavřeno 48 smluv v 85 skladech, přičemž jsou všechny smlouvy dlouhodobého charakteru. Skladovatelé mohou operativně snižovat či navyšovat smluvní skladové kapacity. Za držení volných skladových kapacit SZIF skladovatelům nehradí žádné poplatky. Prováděcí nařízení Komise (EU) 2016/1240 stanovuje minimální skladovací kapacitu postupným zvyšováním této kapacity v následujících intervenčních obdobích, skladovací kapacity intervenčních skladů v rámci dlouhodobých smluv tak bude třeba revidovat.

Tab F.3.2: Vývoz obilovin v marketingových ročnících 2010/2011–2017/2018 (tis. t)

2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018
1 791,8	2 717,6	1 843,2	2 736,5	3 326,2	3 243,3	4 105,8	2 505,2

Pramen: ČSÚ

Předmětem vývozu byla většinou pšenice potravinářská z volného trhu. Předmětem vývozu byla většinou pšenice potravinářská z volného trhu. S ohledem na výši produkce pšenice v marketingovém roce 2016/2017 bylo celkem vyvezeno rekordní množství pšenice ve výši 3 037,7 tis. tun. Vývoz se uskutečňoval především do zemí EU (Německo – 80,0 %, Polsko – 9,6 %, Rakousko – 7,4 % z celkového objemu vývozu).

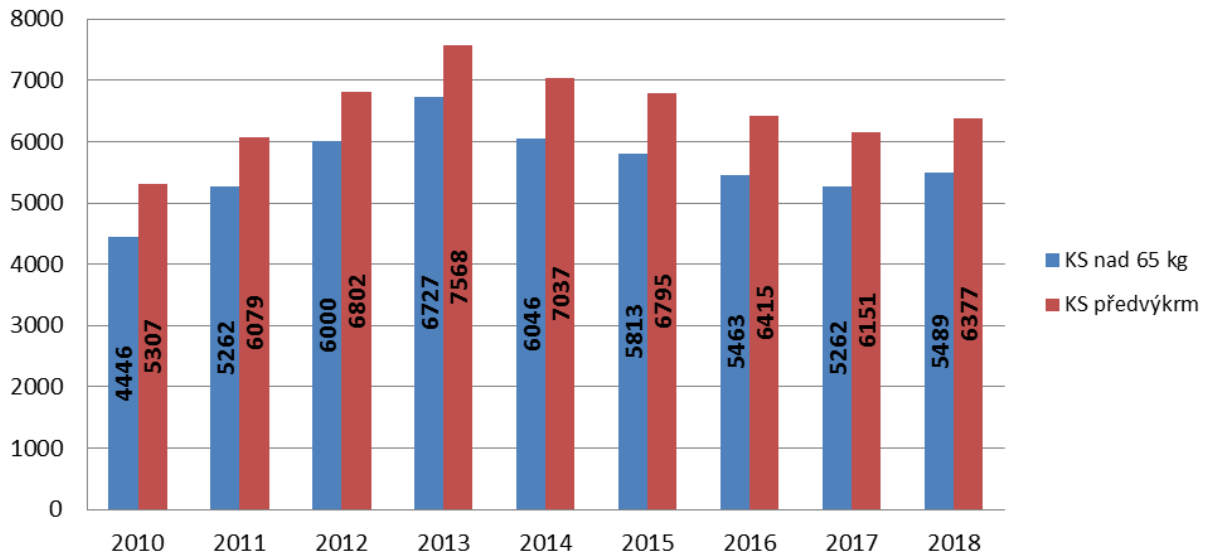
4. Krmné směsi pro prasata

Od roku 2005 se sledují měsíční ceny průmyslových výrobců (CPV) krmných směsí pouze u předvýkrmu prasat a krmných směsí pro prasata nad 65 kg. Ostatní měsíční ceny průmyslových výrobců krmiv pro prasnice, selata a pro výkrm prasat A2 se již nesledují. Cena krmných směsí – nejvýznamnější nákladová položka v produkci prasat – po poklesu v období let 2013 až 2017 doznala v roce 2018 opět nárůstu. Index změny cen mezi lety 2017/2018 činil 104,3 % u KS pro prasata nad 65 kg, respektive 99,4 % pro KS pro prasata v předvýkrmu. Ceny tak v roce 2018 za oba typy KS odpovídaly cenám roku 2016.

Tab F.4.1: Ceny krmných směsí (KS) pro prasata v letech 2010–2018 (Kč/t)

Ukazatel	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
KS pro prasata nad 65 kg	4 446	5 262	6 000	6 727	6 046	5 813	5 463	5 262	5 489
KS pro prasata v předvýkrmu	5 307	6 079	6 802	7 568	7 037	6 795	6 415	6 151	6 377

Pramen: ČSÚ

Graf F.4.1: Ceny průmyslových výrobců KS pro prasata v letech 2010–2018 (Kč/t)

Pramen: ČSÚ

G. SPOTŘEBA MASA, KVALITA A BEZPEČNOST POTRAVIN VE VZTAHU K VEPŘOVÉMU MASU

I. Spotřeba vepřového masa

V České republice byla v roce **2017** (v dosud posledním roce hodnoceném Českým statistickým úřadem) spotřeba vepřového masa **42,3** kg na 1 obyvatele z celkové spotřeby masa **80,3** kg/obyv. Ze zmíněných hodnot je patrné, že se v ČR vepřové maso podílí více než polovinou na celkové spotřebě masa, jmenovitě 52,6 %. K 31. březnu 2017 bylo podle údajů Českého statistického úřadu evidováno v České republice 10 579 067 obyvatel. Ve spotřebě vepřového i drůbežního masa patří naše republika k zemím nadprůměrným.

Tab G.1: Spotřeba masa v České republice za kalendářní rok (dle bilanční metody) (kg)

	1936	1960	1970	1980	1990	2000	2010	2013	2014	2015	2016	2017
Maso celkem:	38,1	61,0	77,3	90,3	96,5	79,4	79,1	74,8	75,9	79,3	80,3	80,3
hovězí	15,2	18,3	26,2	29,2	28,0	12,3	9,4	7,5	7,9	8,1	8,5	8,4
telecí	3,1	2,1	2,1	0,8	0,4	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
vepřové	14,6	32,4	36,5	44,9	50,0	40,9	41,6	40,3	40,7	42,9	42,8	42,3
skopové, kozí	0,7	0,7	0,5	0,3	0,6	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
drůbež	2,2	3,9	7,7	11,6	13,6	22,3	24,5	24,3	24,9	26,0	26,8	27,3
zvěřina	0,5	0,3	0,4	0,3	0,5	0,4	0,9	0,9	0,9	1,0	0,9	1,1
králíci			3,8	3,2	3,4	3,0	2,2	1,3	1,0	0,8	0,8	0,7
Ryby	2,1	5,4	6,0	5,8	5,4	5,4	5,6	5,3	5,4	5,5	5,1	5,4

Pramen: ČSÚ ročenky, Spotřeba potravin

Poznámka: a) celková spotřeba masa nezahrnuje spotřebu rybiho masa

b) u spotřeby ryb uváděna mrtvá hmotnost ryb

c) v roce 2017 bylo spotřebováno 3,7 kg vnitřností, které jsou již zahrnuty ve spotřebě jednotlivých druhů mas

Faktorů, jež ovlivňují úroveň celkové spotřeby masa i její strukturu v rámci jednotlivých druhů masa je celá škála. Patří mezi ně demografické vlivy včetně věkové struktury obyvatel, spotřební zvyklosti, kupní síla spotřebitelů a jiné. Při posuzování spotřeby je nutno vnímat i skutečnost, že například vepřové maso je konkurentem i ostatním druhům mas, především masu drůbežímu a hovězímu a naopak. Ale i případné zvýšení spotřeby masa jiného, například rybiho, by pravděpodobně vedlo ke snížení spotřeby ostatních druhů mas, tedy i vepřového.

2. Kvalita a bezpečnost potravin

Vepřové maso hraje v lidské výživě významnou roli jako dobře využitelný zdroj bílkovin a některých vitaminů a minerálních látek. Nedostatečná konzumace masa může mít negativní vliv na zdraví rostoucích organismů dětí a mladistvých. Maso obsahuje všechny esenciální aminokyseliny v příznivých poměrech z hlediska jejich využití pro vytváření a obnovu bílkovinných struktur v těle. Obsahuje všechny vitaminy kromě vitaminu C, železo, fosfor, zinek, hořčík a další minerální a stopové prvky. Železo z masa hradí průměrně 20 % potřebného množství, dobrým zdrojem jsou především červená masa (v drůbežím mase je obsah železa nižší). Hemové, snadněji dostupné, železo z masa je využitelné z 20 až 30 %, zatímco nehemové (např. ze špenátu a luštěnin) jen z 1 až 7 %. Vepřové maso patří mezi potraviny vhodné k vytvoření pestré stravy, a proto je u obyvatel České republiky v oblibě.

Ministerstvo zemědělství vnímá otázku kvality a bezpečnosti potravin jako jednu ze svých priorit, kterou podporuje např. prostřednictvím značek kvality „KLASA“ a „Regionální potravina“.

Značka kvality „KLASA“ po dobu své existence od roku 2003 směřuje primárně k podpoře výrobků vykazujících výjimečné kvalitativní charakteristiky, které zvyšují jeho přidanou hodnotu a zaručují jeho jedinečnost ve vztahu k běžným výrobkům dostupným na trhu.

Celkem je nyní značkou „KLASA“ oceněno 968 výrobků od 225 výrobců, z nichž 161 jsou masné výrobky.

Česká republika podporuje také kvalitní regionální potraviny, a to prostřednictvím značky „Regionální potravina“. Projekt „Regionální potravina“ vznikl na počátku roku 2010 a organizuje ho Ministerstvo zemědělství ve spolupráci s jednotlivými kraji za podpory Agrární a Potravinářské komory ČR. Tento projekt je důležitý nejen pro podporu tradičních regionálních výrobků, ale také pro podporu regionů jako takových, pro zachování jejich charakteru, tradic, historie či kultury, včetně podpory cestovního ruchu. Značka je určena pro malé a střední podniky. Celkem je nyní značkou „Regionální potravina“ oceněno 416 výrobků od 330 výrobců.

Kromě značek „KLASA“ a „Regionální potravina“, které mají význam zejména pro prodej potravin v České republice, mohou naši producenti využívat registraci produktů v systémech platných v celé Evropské unii, kterými jsou: Zaručeně tradiční specialita, Chráněné označení původu a Chráněné zeměpisné označení. Tato označení napomáhají ke zvýraznění a zdůraznění kvality výrobků na trhu.

Chráněné zeměpisné označení a Chráněné označení původu je vyhrazeno zemědělským produktům a potravinám vyrobeným nebo zpracovaným v určitých oblastech nebo místech. V případě Zaručené tradiční speciality jde o marketingový nástroj pro výrobky s tradiční recepturou či tradičním způsobem zpracování nebo produkce. Česká republika má doposud zapsány výrobky „Špekáček“, „Lovecký salám“, „Spišské párky“, „Liptovský salám“ a „Pražská šunka“.

H. OPATŘENÍ VE VETERINÁRNÍ OBLASTI

Opatření jsou každoročně dána Metodikou kontroly zdraví a nařízené vakcinace (dále jen Metodika). Návrh Metodiky zpracovává Státní veterinární správa, v souladu s § 44 odst. 1 písm. d) zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů, schvaluje a vydává ji ve svém Věstníku ministerstvo zemědělství. Tímto ministerstvo stanovuje povinné preventivní a diagnostické úkony k předcházení vzniku a šíření nálezů a nemocí přenosných ze zvířat na člověka, jakož i k jejich zdočování, které se provádějí v příslušném kalendářním roce. Rovněž určuje, na které z nich a v jakém rozsahu se poskytují příspěvky z prostředků státního rozpočtu a které jsou nařízené, hrazené chovatelem.

Zdravotní zkoušky musí být provedeny do jednoho roku od provedení v předcházejícím roce a výsledek zkoušek, vyšetření a úkonů musí být předložen do jednoho měsíce od provedení místně příslušné krajské veterinární správě. Všechny níže uvedené zdravotní zkoušky jsou v kapitole nařízených úkonů hrazených ze státního rozpočtu.

I. Africký mor prasat

Africký mor prasat (AMP) je nebezpečné, nakažlivé onemocnění domácích i divokých prasat všech plemen a věkových kategorií. Na člověka se nepřenáší. Původcem nákazy je DNA virus, který se šíří ve vnímavých prasečích populacích a u nakažených zvířat vyvolává širokou škálu klinických příznaků. Onemocnění se může rychle šířit nejen přímým kontaktem s nakaženým zvířetem, ale i prostřednictvím produktů získaných z nakažených zvířat nebo kontaminovanými předměty a krmivem. AMP je charakteristický vysokou, téměř 100 % letalitou a je tak velkou hrozbou nejen pro prasata divoká, ale zejména pro chovy domácích prasat.

Léčba AMP neexistuje. V současné době není k dispozici účinná vakcína, což významně komplikuje možnosti prevence proti této nebezpečné nákaze.

Do Evropské unie byl AMP zavlečen v roce 2014, kdy byl diagnostikován v pobaltských zemích (Estonsku, Lotyšsku a Litvě) a došlo k jeho rozšíření i do Polska. Proto byl v České republice v srpnu 2014 zaveden monitoring, v jehož rámci jsou všechna nalezená uhynulá divoká prasata vyšetřována jak na klasický mor prasat, tak i na africký mor prasat.

Tab H.1: Počet vyšetření nalezených uhynulých prasat divokých na celém území ČR

Pasivní monitoring AMP u nalezených uhynulých prasat divokých na celém území ČR 2014–2018										
ROK	2014		2015		2016		2017		2018	
Počet vyšetřených / pozitivních	243	0	348	0	404	0	1 622	191	1 404	21

V České republice se africký mor prasat (AMP) do roku 2016 nikdy nevyskytoval. V červnu 2017 byl zjištěn Státním veterinárním ústavem (SVÚ) Olomouc historicky první případ pozitivního nálezu AMP v ČR u uhynulého divokého prasete ve Zlínském kraji. To následně potvrdila i Národní referenční laboratoř v SVÚ Jihlava.

SVS ihned po potvrzení nákazy přijala opatření vycházející ze zákona č. 166/1999Sb., o veterinární péči a změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), vyhlášky č. 202/2004 Sb., o opatřeních pro předcházení a zdočování afrického moru prasat v souladu se směrnicí rady 2002/60/ES, kterou se stanoví zvláštní ustanovení pro tlumení afrického moru prasat. Na jednáních SVS se všemi zainteresovanými subjekty byli jmenováni členové Národního centra tlumení nákazy.

SVS přijala veterinární opatření směřující k zabránění zavlečení nákazy do chovů domácích prasat. Ochrana chovů prasat spočívá zejména v zajištění biologické bezpečnosti, zamezení kontaktu s volně

žijícími prasaty, zabránit přístupu nepovolaných osob do chovů, provádění důkladného čištění a zásad DDD a zajištění bezpečnosti krmiv. K zamezení šíření nákazy je nezbytné neprodleně hlásit zvýšené či hromadné úhyny v chovu prasat nebo zvýšený výskyt zmetání prasnic. V zamořené oblasti byla vyšetřena registrovaná hospodářství s domácími prasaty s negativními výsledky. Pro celou ČR i Zlínský kraj byla vydána nová mimořádná veterinární opatření.

Důsledným uplatňováním přijímaných opatření se podařilo zabránit šíření infekce AMP v populaci prasat divokých a zavlečení AMP do chovů domácích prasat. Během roku 2017 bylo diagnostikováno 205 pozitivních případů AMP u prasat divokých, z toho 191 případů u nalezených uhynulých a 14 případů u ulovených prasat divokých. Všechny pozitivní případy byly zjištěny pouze v malé části zamořené oblasti. Za celý rok 2018 bylo celkem diagnostikováno pouze 25 pozitivních případů AMP u prasat divokých, z toho bylo 21 případů u nalezených uhynulých a 4 případy u ulovených prasat divokých. Poslední pozitivní případ u uloveného prasete divokého byl zjištěn 8. 2. 2018, u nalezených uhynulých prasat divokých 15. 4. 2018. Všechna další vyšetření v rámci nadále probíhajícího intenzivního monitoringu jak u prasat divokých, tak v chovech domácích prasat byla negativní.

Na základě toho Evropská komise oficiálně uznala ČR jako zemi bez výskytu této nebezpečné nákazy. Státní veterinární správa (SVS) reagovala na uvedené skutečnosti ve vztahu k africkému moru prasat (AMP) zrušením většiny mimořádných veterinárních opatření (MVO) pro dotčené oblasti. Pro celé území ČR budou nadále platit upravená celostátně vydaná MVO. Lidé v zamořené oblasti si budou moci v případě zájmu opět pořídit domácí prasata na výkrm, ta však musí pocházet z registrovaných chovů. Pro chovy domácích prasat v celé ČR i nadále platí zákaz krmení kuchyňskými odpady a zpřísněna je také evidence pro přemísťování prasat určených k domácí porážce.

V případě dovozu je nezbytné, aby se dovozce živých zvířat nebo živočišných produktů předem informoval u místně příslušné Krajské veterinární správy na veterinární podmínky dovozu a to i v rámci intrakomunitárního obchodu (povinná očkování, vyšetření, nálezová situace atd.).

Potřebné formuláře pro veterinární osvědčení pro dovoz do ČR i pro obchodování v rámci EU jsou volně k dispozici na webové stránce SVS ČR:

<http://www.svscr.cz/dokumenty/eu/source.html>

2. Klasický mor prasat

Klasický mor prasat (KMP) je nebezpečná nákaza, která postihuje prase domácí a černou zvěř. Původcem je RNK virus, který se šíří nemocnými prasaty, výměšky nemocných prasat a masem. Vakcinace je v ČR od roku 1992 zakázána.

KMP se na území ČR nevyskytuje od roku 1999, kdy byl zjištěn poslední případ výskytu viru u černé zvěře. Poslední ohnisko u domácích prasat bylo v roce 1997 na okrese Kroměříž. Poslední sérologický nález u divokých prasat byl v srpnu 2010 v okrese Jindřichův Hradec. Monitoring nálezové situace je prováděn dle Metodiky kontroly zdraví SVS ČR, která stanovuje rozsah a způsob odběru vzorků jak u domácích tak divokých prasat. V roce 2010 došlo ke změně Metodiky v oblasti monitoringu u divokých prasat a to z důvodů velice nízkého výskytu protilátek v populaci divokých prasat.

Rozsah vyšetření u prasat domácích

U domácích prasat se na klasický mor prasat vyšetřují chovná prasata při dovozu ze třetích zemí, plemenní kanci před přijetím a ve střediscích pro odběr spermatu, zmetalky a 3 % poražených prasnic a všichni kanci z jednotlivých dodávek každého chovatele na jatky.

Tab. H.2.1: Počet sérologických vyšetření

Rok	Sérologické vyšetření	Počet pozitivních	Virologické vyšetření	Počet pozitivních
2018	5 684	0	15	0

Rovněž se provádí vyšetření všech prasnic, které zmetaly, nebo porodily málo životaschopná selata. Provádí se jeden odběr bezprostředně po zmetání.

Tab. H.2.2: Počet vyšetření zmetalek

Rok	Vyšetřeno zmetalek	Počet pozitivních
2018	1 630	0

Rozsah vyšetření u prasat divokých

Na celém území České republiky se sérologicky vyšetřuje 5 % odlovených prasat divokých a to do doby prvního pozitivního sérologického vyšetření. Dále se sérologicky a virologicky vyšetřují všechna nalezená uhynulá divoká prasata.

Tab H.2.3: Počet vyšetření prasat divokých

Rok	Sérologické vyšetření	Počet pozitivních	Virologické vyšetření	Počet pozitivních
2018	7 132	0	1 432	0

3. Vezikulární choroba prasat

Vezikulární choroba prasat (VCHP) je nakažlivé onemocnění prasat vyvolané enteroviry a charakterizované tvorbou puchýřů na koronárním okraji končetin, příležitostně na pyscích, jazyku, rypáku a strucích. Kmeny viru VCHP mohou být z hlediska virulence velmi variabilní a vyvolávají příznaky subklinické až po velmi výrazné v závislosti na ustájecích podmínkách. Hlavním významem VCHP je to, že ji nelze klinicky rozlišit od slintavky a kulhavky (SLAK) a ohniska VCHP musí být považována za ohniska SLAKu až do výsledku laboratorního vyšetření. Tato nákaza nebyla v ČR nikdy diagnostikována.

Rozsah vyšetření u prasat domácích

Vyšetření se provádí u cca 3 % poražených prasnic a všech kanců z jednotlivých dodávek každého chovatele na jatky.

Tab H.3: Počet vyšetření prasat domácích

Rok	Počet vyšetřených prasnic a kanců	Počet pozitivních
2018	2 965	0

4. Aujeszkyho choroba u domácích prasat

Aujeszkyho choroba je nebezpečná nákaza více druhů, přičemž prase je považováno za přirozeného hostitele, od kterého je nákaza přenosná na skot, ovce, kozy, psy, kočky, králíky i na volně žijící živočichy, u kterých vyvolává nesnesitelné svědění a následný úhyn. Nákaza se na člověka nepřenáší.

U prasat je morbidita téměř 100 %, mortalita u selat činí 80–100 %. Dospělá prasata nákazu většinou přežívají.

Při vstupu ČR do EU bylo rozhodnutím Komise č. 320/2004 ze dne 31. března 2004 celé území České republiky prohlášeno za úředně prosté Aujeszkyho choroby prasat ve vztahu k chovu domácích prasat. Poslední případ se vyskytl v malochovu v Nové Vsi na okrese Benešov v březnu 2004. Jednalo se o přenos nákazy z uloveného divočáka na domácí prasata. Všechna prasata v chovu byla vyšetřena, pozitivní tři kusy byly utraceny, negativní byly poraženy.

Rozsah vyšetření u prasat domácích

U domácích prasat se na Aujeszkyho chorobu vyšetřují plemenní kanci před přijetím a ve střediscích pro odběr spermatu, zmetalky a všechny poražené prasnice a kanci.

Tab H.4: Počet vyšetření prasat domácích

Rok	Počet poražených prasnic a kanců	Počet pozitivních	Počet vyšetřených zmetalek	Počet pozitivních
2018	58 891	0	1 618	0

5. Brucelóza prasat

Brucelóza prasat je infekční onemocnění většinou latentního průběhu, projevující se aborty (opakování říje za 5–8 týdnů po připuštění), porody mrtvých selat, neplodností obou pohlaví. Onemocnění je vyvoláno bakterií *Brucella suis*, která proniká do organismu alimentárně (infikované krmivo/voda), šíří se lymfatickými cestami do mizních uzlin. Následně propukají ve tkáních a orgánech nekroticko-zánětlivé procesy. Nejpriznivější podmínky pomnožení brucel jsou v březí děloze a pohlavních orgánech samců. Onemocnění může probíhat chronicky s afinitou k pohlavnímu ústrojí. V posledních letech se vyskytovaly falešně pozitivní reakce, které však kultivačně nepotvrdily výskyt *Brucella suis*.

Rozsah vyšetřování u domácích prasat

U domácích prasat se na brucelózu vyšetřují plemenní kanci před přijetím a ve střediscích pro odběr spermatu, zmetalky a všechny poražené prasnice a kanci.

Tab H.5: Počet vyšetření prasat domácích

Rok	Počet vyšetřených prasnic a kanců	Počet pozitivních	Počet vyšetřených zmetalek	Počet pozitivních
2018	58 905	0	1 633	0

I. INTEGROVANÁ PREVENCE A OMEZOVÁNÍ ZNEČIŠTĚNÍ (IPPC)

Zákon č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci a omezování, o integrovaném registru znečišťování a o změně některých zákonů (zákon o integrované prevenci) ve znění pozdějších předpisů („dále jen zákon“).

Podstatou zákona č. 76/2002 Sb., v platném znění, o integrované prevenci a omezování znečištění (IPPC), je dosáhnout maximální možné prevence znečištění všech složek životního prostředí a zabezpečit tak plnou slučitelnost právního řádu České republiky v této oblasti ochrany životního prostředí s právem EU, zejména s tzv. směrnicí Evropského parlamentu a Rady č. 2010/75/EU, o průmyslových emisích (IED), která byla implementována do českého práva jako novela zákona o IPPC pod č. 69/2013 Sb.

Výrobní odvětví resortu Ministerstva zemědělství nejsou zasažena ohledně vyjmenovaných druhů činnosti žádnými zásadními změnami, zůstávají původní 3 kategorie 6.4–6.6, tj. potravinářská a zpracovatelská výrobní odvětví, kafilerní a asanační činnost, a kategorie pro intenzivní chovy drůbeže a prasat dle přílohy č. I zákona.

K výše uvedené novele zákona byla novelizována i původní vyhláška č. 554/2002 Sb. Nový prováděcí předpis vyšel pod č. 288/2013 Sb. Oproti původní verzi obsahuje nejen formulář Žádosti o vydání integrovaného povolení (IP), ale i vzor nově koncipované tzv. Základní zprávy, dále Odborné posouzení k udělení výjimky z úrovně emisí spojených s nejlepšími dostupnými technikami (BAT) a vzor Zprávy o plnění podmínek integrovaného povolení.

Kontrolní činnost v oblasti IPPC vykonává Česká inspekce životního prostředí (ČIŽP):

- kontroluje plnění povinností stanovených tímto zákonem nebo integrovaným povolením,
- omezuje nebo zastavuje provoz zařízení nebo jeho části, pokud by jeho dalším provozem nastalo nebo hrozí závažné poškození životního prostředí nebo značné materiální škody,
- rozhoduje o správních deliktech podle § 37 zákona č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci ve znění platných předpisů,
- hodnotí aplikaci nejlepších dostupných technik a předává informace o jejich vývoji příslušným správním úřadům.

Technické pracovní skupiny MZe

Ministerstvo zemědělství jako odbornou pomoc a podporu procesu IPPC a výměny informací o nejlepších dostupných technikách (BAT) koordinuje a řídí tři odvětvové Technické pracovní skupiny (TPS) a podle potřeb praxe další expertní pracovní skupiny. Odborníci z praxe, státních institucí, univerzit, vědeckých a výzkumných organizací v těchto skupinách se pak podílejí formou řízené odborné diskuse na řešení a onkrétním projednávání celkové problematiky IPPC a připravují odborná stanoviska nebo vyjádření pro nejvyšší státní a evropské instituce. V rámci národní výměny informací o BAT je každoročně organizováno Ministerstvem průmyslu a obchodu tzv. Fórum pro výměnu informací o nejlepších dostupných technikách (BAT) pro všechny průmyslové, potravinářské a zemědělské výrobní činnosti dané zákonem o IPPC.

V dubnu 2018 byla nově zřízena Resortní pracovní skupiny Ministerstva zemědělství (RPS) k otázkám klimatu, emisí ze zemědělství a energetickému využití biomasy jako odborný poradní orgán ministra zemědělství. Účelem vytvoření RPS byla reakce na stupňující se požadavky na snižování emisí látek znečišťujících ovzduší (zejména amoniaku) a skleníkových plynů (zejména metanu a oxidu dusného) ze zemědělství, které vyplývají z evropské i národní legislativy. Základním cílem RPS je koordinace naplňování a aktualizace Akčního plánu pro biomasu v ČR na období 2012–2020, který zahrnuje zejména nepotravinářské a energetické využití biomasy zemědělského a lesního původu a který bude aktualizován pro období 2021–2030. Součástí práce je i vyhodnocení účinnosti snižujících technologií, biotechnologických přípravků a využitelnosti aplikace BAT zejména ve velkochovech prasat a drůbeže.

BAT Centra

V roce 2011 z iniciativy a podpory Ministerstva zemědělství, Ministerstva životního prostředí a Státního fondu životního prostředí (SFŽP – OSA 5) vznikla na Zemědělské fakultě Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích a dále na Mendelově zemědělské a lesnické univerzitě v Brně odborná specializovaná pracoviště tzv. BAT Centra v rámci odborné působnosti resortu Ministerstva zemědělství.

Obě BAT Centra jsou vzdělávacím, konzultačním a poradenským orgánem řešícím problematiku eko-inovací, environmentálních technologií, nejlepších dostupných technik (BAT), metodik, postupů a nově vznikajících technik (emerging technique), zejména v oblastech potravinářské, asanační a zemědělské problematiky.

Hlavním cílem a posláním BAT centra je zavádění a aplikace vědy, výzkumu a inovací do praxe, včetně aplikace know-how, odborné pomoci a podpory při posilování konkurenceschopnosti podniků v resortu MZe. Se vznikem obou center BAT se výhledově předpokládá posílení expertní činnosti, rozšíření odborného zázemí členské základny Technických pracovních skupin MZe a současně vzájemné propojení prioritních projektů aplikovaného výzkumu, vývoje a inovací s potřebami praxe, poradenstvím a vzdělávacími programy na národní, mezinárodní i evropské úrovni.

Tato Centra jsou nadále ve smluvním vztahu s odborem bezpečnosti potravin MZe a aktivně spolupracují na aktuálních úkolech pro rok 2019.

Kategorie 6.6 - intenzivní chovy drůbeže a prasat

V současné době je v kategorii 6.6 - intenzivní chovy drůbeže a prasat nejvýznamnější změnou v procesu povolování výstup z revize referenčního dokumentu (BREF) pro intenzivní chovy drůbeže a prasat a zveřejnění rozhodnutí Komise (EU) o závěrech o BAT v Úředním věstníku EU dne 15. 2. 2017 pod číslem 2017/302. Celý revidovaný dokument Best Available Techniques (BAT) Reference Document for the Intensive Rearing of Poultry or Pigs (BREF IRPP 2017) byl schválen a zveřejněn dne 6. 7. 2017. Viz odkaz: http://eippcb.jrc.ec.europa.eu/reference/BREF/IRPP/JRC107189_IRPP_Bref_2017_published.pdf

Od tohoto data je již dříve používaný BREF 2003 neplatný a nedostupný na oficiálních stránkách.

Na základě výše uvedeného rozhodnutí o závěrech o BAT vznikla povolovacímu úřadu povinnost zajistit, aby byly závazné podmínky integrovaného povolení (zejména emisní limity) v souladu se závěry o BAT (výtah z BREF). Povinnost přezkumu již vydaných integrovaných povolení vychází z § 18 odst. 3 zákona č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci a o omezování znečištění, o integrovaném registru znečišťování a o změně některých zákonů (zákon o integrované prevenci), ve znění pozdějších předpisů. Povolující úřady (KÚ) již obeslaly dotčené podniky výzvami, na základě kterých provádějí přezkum integrovaných povolení v rámci čtyřletého období podle harmonogramu vydaného hlavním gestorem – MŽP. Vzhledem k značnému počtu zařízení kategorie 6.6. Intenzivní chov drůbeže nebo prasat dle přílohy č. I zákona o integrované prevenci a omezeným odborným a administrativním kapacitám povolujících úřadů je žádoucí nepodcenit dobu potřebnou k vedení řízení podle zákona o integrované prevenci, aby bylo řízení uzavřeno a závazné podmínky byly platné ještě v rámci uvedené 4leté lhůty.

Přístup státních orgánů vychází ze zákona o IPPC, jehož výklad je v kompetenci MŽP. To zpracovalo metodický pokyn, ve spolupráci s CENIA, českou informační agenturou životního prostředí a ministerstvem zemědělství, který má povolujícím úřadům ujasnit aspekty plnění požadavků v oblasti nejlepších dostupných technik (BAT) pro odvětví intenzivního chovu drůbeže a prasat s názvem „Intenzivní chov drůbeže a prasat – Podklad pro přezkum souladu závazných podmínek provozu zařízení s nejlepšími dostupnými technikami“, vydaný pod č.j. MZP/2017/710/2113 dne 2. 11. 2018.

Metodickým pokynem vydává MŽP pouze doporučení pro KÚ, jak s BREFem a Závěry o BAT nakládat. Takže je na každém provozovateli, jaké podmínky si v přezkumném řízení vyjedná. Nyní probíhá přezkum integrovaných povolení v praxi a v jednotlivých případech se vyskytují i sporné situace s aplikací nových

standardů. Je však nutné upozornit, že KÚ mají subsidiaritu, jsou svrchovaní držitelé kulatého razítka – tzn., že mohou rozhodovat dle vlastního uvážení v mezích zákona a v žádném případě nepodléhají řízení MZe.

V rámci aktualizace důležitých dokumentů byl dne 14.2.2018 ve Věstníku Ministerstva životního prostředí zveřejněn i Metodický pokyn odboru ochrany ovzduší „k zařazování chovů hospodářských zvířat podle zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, k výpočtu emisí znečišťujících látek z těchto stacionárních zdrojů a k seznamu technologií snižujících emise z těchto stacionárních zdrojů“. V aktualizované verzi byly mj. upřesněny názvy jednotlivých kategorií chovu prasat tak, aby tyto kategorie odpovídaly definicím uvedeným v Závěrech o BAT pro intenzivní chov drůbeže nebo prasat, a upraveny emisní faktory pro ustájení odstávkát.

Tab I.1: Stav podání žádostí o IPPC v ČR pro kategorii 6.6 ke dni 31. 1. 2019

Typ zařízení		Počet žádostí			
		podáno	rozhodnuto	v řízení	zastaveno/ zamítnuto
Chovy drůbeže o kapacitě větší než 40 000 ks - celkem:		262	253	3	6
Chovy prasat celkem:		233	222	6	5
z toho:	výkrm prasat nad 2 000 ks nad 30 kg	163	155	4	4
	chovy prasnic nad 750 prasnic	35	33	2	-
	chovy prasnic nad 750 ks prasnice se současným výkrmem	35	34	-	1
Celkem kategorie 6.6		495	475	9	11

Pramen: MŽP, CENIA, MZe

Poznámka: Uváděný typ zařízení se týká možné ustájovací kapacity prostoru zařízení – nikoliv aktuálního stavu ve stáji. Bližší informace o integrovaných povolení týkající se jednotlivých zařízení lze získat na místně příslušných krajských úřadech nebo odkazem na webový adresář IPPC na konci článku.

Chovatelských zařízení pro chov prasat a drůbeže, která podala žádost o integrované povolení k 31. 1. 2019, bylo celkově 495, což odpovídá kvalifikovanému odhadu cca 99 % ze všech relevantních zařízení spadajících do procesu IPPC v ČR. Ve srovnání s uplynulým obdobím evidované počty podání, rozhodnutí a pozastavení žádostí u všech kategorií pro chov drůbeže a prasat v rámci systému IPPC vykazovaly stagnaci, spíše mírný pokles v řádu 1 %. Krajské úřady zaznamenávají nadále nárůst změnových řízení u stávajících zařízení i změn vlastníků, ale nyní se zcela soustředí na přezkumná řízení.

Důležité odkazy:

www.ippc.cz

www.mzp.cz/ippc

<http://portal.mze.cz/public/web/mze/zivotni-prostredi/>

www.cenia.cz

www.cizp.cz

J. DOTAČNÍ POLITIKA

Ministerstvo zemědělství ČR vydalo na základě § 1, § 2 a § 2d zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů, Zásady, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotací pro rok 2019. Podpora ministerstva zemědělství zahrnuje mimo jiné i dotační programy uvedené v následujících odstavcích (pro přehlednost je zachováno číslování používané v „Zásadách“).

I. Dotační politika v oblasti chovu prasat v ČR v roce 2019

Dotační program **2.A. Udržování a zlepšování genetického potenciálu vyjmenovaných hospodářských zvířat**

Účel: na základě zákona č. 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a o změně některých souvisejících zákonů (plemenářský zákon), ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon č. 154/2000 Sb.“) a vyhlášek MZe ČR, kterými se provádějí některá ustanovení zákona č. 154/2000 Sb. a zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon) ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 166/1999 Sb.“) zabezpečit udržování a zlepšování genetického potenciálu vyjmenovaných hospodářských zvířat.

2.A.a. Podpora ověřování původu

Podpora majiteli kance zapsaného do plemenné knihy za stanovení DNA typu pro účely ověření jejich původu. Týká se plemenných kanců používaných a nově zařazovaných do nukleových a rezervních chovů:

- do 500 Kč za provedenou analýzu prasat, do 70 % nákladů za analýzu vykonávanou třetí stranou nebo jejím jménem s cílem stanovení genomické plemenné hodnoty.

2.A.b. Podpora zavádění a vedení plemenných knih (dále jen „PK“) dle plemen vyjmenovaných hospodářských zvířat

Podpora uznanému chovatelskému sdružení na zavádění a vedení PK podle plemen:

- do 55 Kč na kus prasat, vedených v PK (dle čtvrtletního průměrného stavu, potvrzeného osobou pověřenou vedením ústřední evidence hospodářských zvířat).

2.A.e. Kontrola užítkovosti (dále jen „KU“), výkonnostní zkoušky, výkonnostní testy a posuzování a kontrola dědičnosti (dále jen „KD“) užítkových vlastností a zdraví vyjmenovaných hospodářských zvířat

2.A.e.1) Kontrola užítkovosti

2.A.e.1.a) Podpora chovateli, jehož vyjmenovaná hospodářská zvířata jsou zařazena do KU, oprávněným osobám zajišťujícím KU. Podpora chovatelům bude poskytnuta prostřednictvím oprávněných osob, které zajišťují KU, z toho oprávněná osoba obdrží, pokud se jedná o ostatní vyjmenovaná hospodářská zvířata 4 % z přiznané dotace – prasata:

- do 3 000 Kč na jednu prasnici – matku kanců (dle kritérií PK) v KU v uznaných nukleových chovech,
- do 2 000 Kč na jednu prasnici (plemene bílé ušlechtilé nebo landrase) zařazenou do tvorby superplodných linií (dle kritérií PK),
- do 200 Kč na jednu prasnici v uznaných rezervních chovech.

2.A.e.2 Výkonnostní zkoušky, kontrola dědičnosti, odhad plemenné hodnoty (dále jen „KD“):

2.A.e.2.e) Podpora uznanému chovatelskému sdružení a osobě oprávněné k provádění a zabezpečování KD prasat v období od 1.10.2018 do 30.9.2019:

- do 29,- Kč na jedno změřené prase v nukleových a rezervních chovech prasat – zkouška vlastní užitkovosti.

2.A.e.2.g) Podpora chovateli za testování kanečků unifikovaným testem vlastní užitkovosti v uznaných nukleových a rezervních chovech, kteří pocházejí od vybraných matek kanců, podle šlechtitelského programu uznaného chovatelského sdružení pro chov prasat a kteří ukončili test vlastní užitkovosti v období od 1.10.2018 do 30.9.2019:

- u plemen bílé ušlechtilé, landrase, bílé otcovské, duroc, hampshire, české výrazně masné a pietrain (stresstabilní) do 3 000 Kč,
- u plemen bílé ušlechtilé, landrase, bílé otcovské, duroc, hampshire, české výrazně masné a pietrain (stresstabilní) v případě unifikované testace s individuálním zjišťováním spotřeby testovací krmné směsi do 4 000 Kč,
- u plemen bílé ušlechtilé, landrase, bílé otcovské, duroc, hampshire, české výrazně masné a pietrain (stresstabilní), které prokáží, že pochází z chovu sérologicky negativního na PRRS do 5 000 Kč,
- u plemen bílé ušlechtilé, landrase, bílé otcovské, duroc, hampshire, české výrazně masné a pietrain (stresstabilní) v případě unifikované testace s individuálním zjišťováním spotřeby testovací krmné směsi a které prokáží, že pochází z chovu sérologicky negativního na PRRS do 6 000 Kč.

2.A.e.2.h) Podpora majitelům kanců pocházejících z uznaných nukleových a rezervních chovů prasat za testování kanců v období od 1.10.2018 do 30.9.2019 podle metodiky uznaného chovatelského sdružení pro chov prasat do 20 000 Kč/kus.

2.A.e.3. Podpora testování

Podpora osobě oprávněné k testování a posuzování vyjmenovaných hospodářských zvířat a chovatelským podnikům prasat:

- stanice výkrmnosti a masné užitkovosti prasat a chovatelské podniky prasat:
  - do 600 Kč na jedno dokrmené prase použité pro odhad plemenné hodnoty,
  - do 90 000 Kč za 1 prověřenou skupinu v roce.

Dotační program 8. Nákazový fond

---

8. F.a) Podpora vybraných činností zaměřených na ozdravení chovů prasnic

Podpora vybraných opatření zaměřených proti rozšiřování chorob prasat souvisejících s plněním „Ozdravovacího programu od vyjmenovaných nákaz prasat“ (dále jen „OP VNVP“) schváleného příslušnou Krajskou veterinární správou (dále jen „KVS SVS“) v souladu s § 49 odst.1 písm. b) zákona č. 166/1999 Sb.

Předmět dotace:

podpora chovatelům na částečnou úhradu nákladů na úkony provedené formou služeb (uvedených ve výkladu dotačního programu) spojených s prováděním opatření zaměřených proti rozšiřování vyjmenovaných chorob prasat.

Subjekt:

chovatel prasnic podnikající v zemědělské výrobě podle § 420 zákona č. 89/2012 Sb., který provedl ozdravení od vyjmenovaných chorob prasat podle OPVNVP v období od 1.10.2018 do 30.9.2019.

Forma dotace: dotace k výsledku hospodaření (dříve neinvestiční).

Výše dotace: do 30 000 Kč za 1 ozdravené ustájovací porodní místo prasnic.

Poznámka:

- a) poskytnutí dotace na 1 ozdravené ustájovací porodní místo prasnice je podmíněno dokončením naskladnění ozdravených míst zdravými zvířaty minimálně v poměru 1:4 (na 1 ozdravené porodní místo prasnice – 4 ks naskladněných zdravých zvířat),
- b) předmětné vyjmenované choroby prasat: Brucelóza prasat, Aujeszkyho choroba prasat, Klasický mor prasat, Vezikulární choroba prasat, Reprodukční a respirační syndrom prasat.

Na dotační podprogram 8. Fa) Podpora vybraných činností zaměřených na ozdravení chovů prasnic je termín ukončení přijímání žádostí 18.10.2019 včetně.

8. F.b) Podpora vybraných činností zaměřených na ozdravování chovů prasat

Podpora vybraných opatření zaměřených proti šíření nákaz prasat zvýšením biologické bezpečnosti související s plněním „Ozdravovacího programu od vyjmenovaných nákaz prasat“ (dále jen „OPVNP“) schváleného příslušnou Krajskou veterinární správou (dále jen „KVS SVS“) v souladu s § 49 odst. 1 písm. b) zákona č. 166/1999 Sb.

Předmět dotace: podpora chovatelům prasat na částečnou úhradu nákladů na úkony provedené formou služeb (uvedených ve výkladu dotačního programu) spojené s prováděním opatření zaměřených proti rozšiřování vyjmenovaných nákaz prasat s cílem zvýšení biologické bezpečnosti ve stájích určených pro příslušnou kategorii prasat:

- selata od odstavu do 25 kg ž.hm., jejichž otec je zapsán v ústředním registru plemeníků,
- plemenné prasničky a kanečci ve věku do 8 měsíců, jejichž otec je zapsán v ústředním registru plemeníků,
- prasnice základního stáda.

Subjekt: chovatel prasat podnikající v zemědělské výrobě podle § 420 zákona č. 89/2012 Sb., který provedl úkony v souvislosti s ozdravováním od vyjmenovaných nákaz prasat s cílem zvýšení biologické bezpečnosti podle OPVNP v období od 1.10.2018 do 30.9.2019.

Forma dotace: dotace k výsledku hospodaření (dříve neinvestiční)

Výše dotace: do 1 000 Kč za 1 ozdravené ustájovací místo pro příslušnou kategorii prasat.

Poznámka:

- a) poskytnutí dotace na 1 ozdravené ustájovací místo pro příslušnou kategorii prasat je podmíněno naskladněním zdravým zvířetem, v souladu se schváleným OPVNP
- b) předmětné vyjmenované nákazy prasat: Brucelóza prasat, Aujeszkyho choroba prasat, Klasický mor prasat, Vezikulární choroba prasat, Reprodukční a respirační syndrom prasat a Salmonelóza.

Na dotační podprogram 8. F.b) Podpora vybraných činností zaměřených na ozdravování chovů prasat je termín ukončení přijímání žádostí 18.10.2019 včetně.

Dotační program 20.C. Zlepšení životních podmínek v chovu prasat

20.C.a. Podpora opatření ke snížení tepelného stresu prasat v letním období

Účelem podpory je zlepšení životních podmínek prasnic na porodnách prováděním opatření vedoucích ke snížení tepelného stresu prasnic v letním období.

20.C.b. Podpora zlepšení stájového mikroklimatu prasat

Účelem podpory je zajištění nadstandardní pohody prasnic, selat do odstavu a mladých chovných

prasniček zlepšením jejich životního prostředí použitím biotechnologických přípravků pro snížení emisí amoniaku a dalších nežádoucích plynů.

20.C.c. Podpora zlepšení životního prostředí prasat

Účelem podpory je zajištění nadstandardní pohody prasnic, selat v předvýkrmu a prasniček pro obnovu stáda ošetřením prostředí prostředky proti nežádoucímu hmyzu formou adulticidů, larvicidů či formou biologické ochrany.

20.C.d. Podpora opatření k zajištění zlepšeného světelného režimu

Účelem dotace je zlepšení životních podmínek prasat zajištěním optimálního světelného režimu na porodnách a ve stájích pro jalové a březí prasnice přirozeným nebo umělým osvětlením.

20.C.e. Podpora šetrných metod kastrace prasat

Účelem podpory je zajištění zlepšení životních podmínek při kastraci selat do 7 dnů věku použitím anestetik, analgetik a protizánětlivých léků.

20.C.f. Podpora zvětšení nezarošтовané plochy kotců prasat

Účelem dotace je zlepšení životních podmínek odstavených selat do 30 kg živé hmotnosti poskytnutím minimálně 20 % nezarošтовané plochy kotce z celkové plochy kotce.

20.C.g. Podpora zvýšené péče o prasnice a selata na porodnách

Účelem podpory je poskytnutí nadstandardní pohody prasnic a selat na porodnách zajištěním stálé přítomnosti kvalifikovaného ošetřovatele po dobu 24 hodin denně.

Dotace na zlepšení životních podmínek zvířat

V rámci Programu rozvoje venkova ČR na období 2014–2020 jsou poskytovány dotace na opatření Dobré životní podmínky zvířat. Podmínky pro poskytnutí dotace jsou stanoveny nařízením vlády č. 74/2015 Sb., o podmínkách poskytování dotací na opatření dobré životní podmínky zvířat, ve znění pozdějších předpisů. Od 1. března 2019 nabylo účinnosti nařízení vlády č. 58/2019 Sb. Se zněním nařízení vlády a metodikou, která ho provádí, je možno se seznámit na internetových stránkách MZe a SZIF.

V podopatření zlepšení životních podmínek v chovu prasat jsou dotační prostředky směřovány na chov prasniček a prasnic a na chov odstavených selat.

Žadatel musí plnit podmínky opatření ve stanoveném období na celém hospodářství, kde chová podporovaná zvířata a které uvede do žádosti o poskytnutí dotace.

Sazba dotace:

Pro prasničky v rámci podopatření zlepšení životních podmínek v chovu prasat 147 EUR/I VDJ.

Pro prasnice v rámci podopatření zlepšení životních podmínek v chovu prasat 59 EUR/I VDJ.

Pro selata v rámci podopatření zvětšení plochy pro odstavená selata 89 EUR/I VDJ.

Podopatření zlepšení životních podmínek v chovu prasat

Pro prasničky

Žadatel na každém z deklarovaných hospodářství plní po dobu závazku následující podmínky:

- Chová minimálně 1 VDJ prasniček
- Provádí individuální označení prasniček

- Provádí první zapuštění prasniček nejdříve ve věku 230 dní
- Eviduje prasničky v integrovaném zemědělském registru
- Vede evidenci o zapouštění prasniček podle uvedeného vzoru

Pro prasnice

Žadatel na každém z deklarovaných hospodářství plní po dobu závazku následující podmínky:

- Chová minimálně 3 VDJ prasnic
- Provádí turnusový provoz
- Provádí kontroly spárků, příp. jejich ošetření
- Eviduje prasnice v integrovaném zemědělském registru
- Vede evidenci o turnusovém provozu a o kontrole, případně ošetření spárků podle uvedeného vzoru

Podopatření zvětšení plochy pro odstavená selata

Žadatel na každém z deklarovaných hospodářství plní po dobu závazku následující podmínky:

- Chová minimálně 1 VDJ odstavených selat
- Navýší celkovou plochu pro odstavená selata o 20 %, tj. minimálně na 0,24 m²/ks
- Označí jednotlivé sekce, kde odstavená selata chová
- Eviduje odstavená selata v integrovaném zemědělském registru
- Vede evidenci odstavených selat podle uvedeného vzoru

2. Využívání dotací v chovu prasat v roce 2018

Dotační politika v chovu prasat se týkala udržování a zlepšování genetického potenciálu prasat a využívání národních dotačních programů v chovech prasat v roce 2018 bylo následující:

Podpora zavádění a vedení plemenných knih – uznanému chovatelskému sdružení: vyplaceno 1 491 930 Kč.

Kontrola užitečnosti - podpora chovateli, jehož prasata jsou zařazena do KU: vyplaceno 2 621 048 Kč.

Kontrola dědičnosti: vyplaceno 32 616 383 Kč.

Celkem bylo vyplaceno z dotačního programu 2.A. za rok 2018 – prasata: 36 729 361 Kč (v roce 2017 tato podpora činila 34 mil. Kč).

Dalšími dotačními programy pro využití v oblasti chovu prasat byl dotační program 8.F.a) Podpora vybraných činností zaměřených na ozdravení chovů prasnic a dotační program 8.F.b) Podpora vybraných činností zaměřených na ozdravování chovů prasat – přehled a čerpání uvedeno v následující tabulce:

Tab J.2.1: Přehled čerpání dotací z dotačního programu 8.F.a) a 8 F.b) v roce 2018

Dotační program	Vyplaceno (mil. Kč)
8.F.a	51
8.F.b	820
CELKEM	871

Poznámka: V roce 2017 podpora pro dotační podprogramy 8.F.a) a 8.F.b) činila 714 mil. Kč.

Dotační program 8. Nákazový fond je úspěšný a vede k dosahování vytýčených cílů. V rámci ozdravovacího programu se podařilo snížit infekční tlak v chovech prasat a podařilo se udržet dobrý zdravotní stav prasnic i naskladňovaných selat, čímž poklesly náklady na výrobu kg vepřového masa. Zlepšení zdravotního stavu prasnic se rovněž dlouhodobě projevuje poklesem počtu zmetání. Zlepšení zdravotního stavu selat a tím následně i jatečných prasat se projevuje snížením chronických zánětů plic, což má vliv na zvýšení přírůstků, zlepšení konverze krmiva a lepší zpeněžení jatečných prasat. Díky tomu také někteří chovatelé snáze překonali těžkosti, které producenty prasat postihly v souvislosti s poklesem cen vepřového masa.

Nově spuštěným národním programem v sektoru chovu prasat byl dotační program 20.C. Zlepšení životních podmínek v chovu prasat. Za toto zkrácené dotační období (1.3.2018–30.9.2018) bylo celkem podáno 235 žádostí s požadovanou výší dotace celkem 241 746 741 Kč. Přehled čerpání dotace v jednotlivých podprogramech uvádí následující tabulka.

Tab J.2.2: Přehled čerpání dotací z dotačního programu 20.C. v roce 2018

Dotační podprogram	Přiznaných žádostí	Čerpáno (Kč)
20.C.a.	226	698 026 168
20.C.b.	168	24 953 974
20.C.c.	201	21 938 707
20.C.d.	223	45 975 960
20.C.e.	152	18 567 624
20.C.f.	201	41 171 840
20.C.g.	184	20 112 468
Celkem 20.C.	1355	241 746 741

3. Zelená nafta pro chovatele hospodářských zvířat

Dne 10. I. 2019 byl ve Sbírce zákonů ČR vyhlášen zákon č. 4/2019 Sb., kterým se mění zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“). Tímto zákonem bylo významným způsobem novelizováno ustanovení § 57 zákona, upravující vrácení daně z minerálních olejů osobám užívajícím tyto oleje pro zemědělskou prvovýrobu a pro provádění hospodaření v lese (dále jen „zelená nafta“).

Zákon je účinný od 1. 2. 2019, avšak na základě přechodného ustanovení (Čl. II Bod 2) se pro nárok na vrácení daně ze zelené nafty, který vznikl od 1. ledna 2019 do dne předcházejícího dni nabytí účinnosti tohoto zákona, použije § 57 zákona ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

Nárok na vrácení daně ze zelené nafty, který vznikl v roce 2018, se vyměřuje dle zákona ve znění účinném před 1. lednem 2019.

Nově lze od 1. I. 2019 uplatnit nárok na vrácení daně pouze na „čistou“ motorovou naftu bez přídavku biosložky (B0) dle § 45 odst. 1 písm. b) zákona a na motorovou naftu s přídavkem biosložky do 7 % objemových (B7) dle § 45 odst. 2 písm. j) zákona. Na tzv. „směsnou“ motorovou naftu s přídavkem biopaliva nad 30 % objemových (B30) dle § 45 odst. 2 písm. c) zákona již nelze nárok na vrácení daně uplatňovat.

Výše vrácené daně

Daň ve výši 9 500 Kč/1 000 l minerálních olejů se vrací osobě uvedené v odstavci I zákona, provozující:

- živočišnou výrobu, pokud tato osoba neprovozuje rostlinnou výrobu,
- rostlinnou výrobu se zastoupením citlivých plodin a révy vinné alespoň 0,1, pokud tato osoba neprovozuje živočišnou výrobu,
- současně rostlinnou výrobu a živočišnou výrobu s intenzitou chovu těchto zvířat nad 0,3 (včetně 0,30),
- rostlinnou výrobu se zastoupením citlivých plodin a révy vinné alespoň 0,1 a živočišnou výrobu s intenzitou chovu těchto zvířat do 0,3 (respektive do 0,29).

Daň ve výši 4 380 Kč/1 000 l minerálních olejů vrací ostatním osobám uvedeným v odstavci I zákona, tedy provozujícím:

- rybníkářství podle zákona upravujícího rybníkářství,
- hospodaření v lese podle lesního zákona,
- rostlinnou výrobu se zastoupením citlivých plodin a révy vinné méně než 0,1, pokud tato osoba neprovozuje živočišnou výrobu,
- současně rostlinnou výrobu se zastoupením citlivých plodin a révy vinné méně než 0,1 a živočišnou výrobu s intenzitou chovu těchto zvířat do 0,3 (respektive do 0,29) Prokazování spotřeby pohonných hmot.

Nejvýznamnější změnou zákona je způsob prokazování spotřeby pohonných hmot pro stanovený účel. Nově lze prokázat spotřebu minerálních olejů dvěma způsoby:

- evidencí o skutečné spotřebě, nebo
- evidencí využití půdy podle uživatelských vztahů vedenou podle zákona upravujícího zemědělství nebo ústřední evidencí hospodářských zvířat vedenou podle plemenářského zákona (dále jen „evidence LPIS nebo evidence IZR“).

Způsob prokazování spotřeby si volí pouze osoby provozující rostlinnou nebo živočišnou výrobu. Volba způsobu spotřeby není umožněna pro rybníkáře a pro osoby provádějící hospodaření v lese (tyto osoby prokazují spotřebu vždy evidencí o skutečné spotřebě).

Volba způsobu prokazování spotřeby pro daný kalendářní rok se provede podáním prvního daňového přiznání (dále jen „DAP“) za tento kalendářní rok, ve kterém si osoba uplatňuje nárok na vrácení daně za rostlinnou nebo živočišnou výrobu (tzn. podá v průběhu kalendářního roku DAP za zdaňovací období čtvrtletí, v němž uplatní nárok na vrácení daně dle skutečné spotřeby, nemůže již tuto volbu změnit a podat po skončení kalendářního roku DAP za zdaňovací období rok, v němž by uplatnil nárok na vrácení daně dle normativu). Tuto volbu nelze v průběhu kalendářního roku změnit, a to ani podáním dodatečného DAP. Zvolený způsob se použije pro všechny činnosti rostlinné nebo živočišné výroby (nelze rostlinnou výrobu prokazovat evidencí a živočišnou výrobu normativem a naopak).

Dosavadní zdaňovací období „kalendářní měsíc“ bylo po pro účely vrácení daně ze zelené nafty novelou zákona o spotřebních daních zrušeno a nově byla zavedena dvě různá zdaňovací období pro účely vrácení daně ze zelené nafty, a to kalendářní čtvrtletí nebo kalendářní rok dle způsobu prokazování spotřeby pohonných hmot. Nárok na vrácení daně se uplatňuje podáním DAP na příslušných formulářích dle znění zákona. Všechna DAP za zdaňovací období kalendářního roku 2019 se vyměňují až od 1. dubna 2020, a to ke dni 31. 3. 2020.

Ministerstvo zemědělství společně s Ministerstvem financí stanovuje prostřednictvím prováděcího právního předpisu:

- způsob výpočtu výše nároku na vrácení daně z minerálních olejů spotřebovaných v zemědělské prvovýrobě nebo při hospodaření v lese,
- výše ročních normativů minimální spotřeby a jejich kategorie a podílové rozdělení ročních normativů minimální spotřeby na jednotlivé kalendářní měsíce,
- způsob výpočtu intenzity chovu hospodářských zvířat včetně přepočtu hospodářských zvířat na velké dobytčí jednotky a
- způsob výpočtu zastoupení citlivých plodin a révy vinné.

Podrobnější informace k tzv. zelené naftě jsou k dispozici na webových stránkách Celní správy ČR:
<https://www.celnisprava.cz/cz/dane/spotrebni-dane/mineraly/Stranky/ZN.aspx>

K. PROGRAM ROZVOJE VENKOVA NA OBDOBÍ 2014–2020

Investiční podpora z Programu rozvoje venkova se v období 2014–2020 řídí nařízením Evropského parlamentu a Rady č. 1305/2013, o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV) a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1698/2005. Na základě tohoto nařízení mohli chovatelé prasat žádat o dotaci na investice z Programu rozvoje venkova ČR na období 2014–2020 zejména z operace **4.1.1 Investice do zemědělských podniků**, kde měli vyčleněny samostatné záměry a nemuseli tak soupeřit s projekty z ostatních sektorů. Podpora byla určena na investice do výstavby či rekonstrukce stájí pro prasata, výstavby či rekonstrukce jímek a hnojišť, nebo skladů krmiv a dále také na pořízení veškerých potřebných technologií a na speciální mobilní stroje pro živočišnou výrobu. U projektů do 1 milionu Kč předložených žadateli, kteří hospodaří na méně než 150 ha, bylo možné čerpat dotace i na běžné zemědělské stroje, vč. traktorů. Velikost projektu, resp. částka celkových způsobilých výdajů na jeden projekt mohla být od 100 tis. Kč do 75 mil. Kč.

Za celé programové období proběhla celkem 4 kola příjmu žádostí v této operaci. Finanční alokace na období činila 11 mld. Kč. Bylo podáno celkem 12 450 žádostí o dotaci s výší požadované dotace přibližně 25 mld. Kč, a z toho bylo 378 žádostí o dotaci s požadovanou výší dotace 2,5 mld. Kč zaměřeno na prasata. Schváleno k podpoře bylo doposud 5 286 žádostí o dotaci s výší požadované dotace přibližně 9,1 mld. Kč, z toho 189 žádostí o dotaci se zaměřením na prasata s výší požadované dotace přibližně 1 mld. Kč. Investice do zemědělských podniků budou podporovány také v rámci budoucího programového období 2021–2027.

Další možností, jak také čerpat dotace na chov prasat, byla operace **6.1.1 Zahájení činnosti mladých zemědělců**. V této operaci mohli zemědělci do 40 let, kteří nepodnikali déle než 2 roky, získat dotaci ve výši 45 tis. EUR na realizaci svého podnikatelského plánu. Zahájení činnosti mladých zemědělců je plánováno dále podporovat v rámci budoucího programového období 2021–2027.

Dotační příležitostí pro chovatele prasat byla také operace **16.2.1 Podpora vývoje nových produktů, postupů a technologií v zemědělské prvovýrobě**. Operace byla zaměřena na rozvoj inovací v zemědělské prvovýrobě. Jednalo se o projekty, které zaváděly nové nebo významně zlepšené produkty, postupy, nebo technologie s ohledem na jejich charakteristiky nebo zamýšlené užití. To zahrnuje významná zlepšení technických vlastností, komponentů a materiálů, software, uživatelské vstřícnosti nebo jiných funkčních charakteristik. Žadatelem byl zemědělský podnikatel. Nová technologie, produkt nebo proces museli být vyvinuty ve spolupráci s výzkumným subjektem nebo žadatelem, který má k vývoji nového produktu, postupu nebo technologie prokazatelně dostatečné zdroje v podobě kvalifikovaného personálu a výrobních zdrojů.

Výše dotace činila 50 % ze způsobilých výdajů na provozní výdaje spolupráce (vývoj a aplikace) a na přímé investice, které souvisí se zavedením inovativních produktů, postupů nebo technologií do praxe. Podporovány byly projekty od 1 mil. do 150 mil. Kč způsobilých výdajů. V programovém období 2014–2020 už byly všechny prostředky na tuto operaci závazkovány i vzhledem k delší době realizace tohoto typu projektů.

V operaci **4.2.1 Zpracování a uvádění na trh zemědělských produktů** jsou podporovány investice do zařízení a moderních technologií, která souvisejí se zpracováním zemědělských produktů, tedy i vepřového masa, a uváděním výrobků na trh. Konkrétně jsou podporovány investice do zařízení pro výrobu potravin a krmiv, do vybavení pro finální úpravu, balení a značení produktů a do skladování. V neposlední řadě je možno podpořit projekty zaměřené na investice související s uváděním produktů na trh, a to včetně výstavby a rekonstrukcí budov. Příjemcem je zemědělský podnikatel, výrobce potravin, nebo výrobce krmiv, který splňuje definici mikro, malého, nebo středního podniku (cca do 250 zaměstnanců). Výše dotace pro zpracovatele masa a masných výrobků činí 40 % výdajů, ze kterých je stanovena dotace. Částka výdajů, ze kterých je stanovena dotace, na jeden projekt činí od 100 000 Kč včetně do 30 000 000 Kč včetně. Maximální výše dotace na jednoho příjemce dotace v rámci operace 4.2.1 činí 150 000 000 Kč za období 2014–2020. Doposud proběhla 4 kola příjmu

žádostí. Finanční alokace na období činí 3,9 mld. Kč. Bylo podáno celkem 1 914 Žádostí o dotaci s výší požadované dotace přibližně 4,1 mld. Kč, a z toho se na zpracování masa (včetně vepřového) zaměřilo 555 žadatelů s požadavkem na dotaci 1,1 mld. Kč. Schváleno pak bylo celkem 1 053 Žádostí o dotaci s výší požadované dotace přibližně 2,1 mld. Kč, a z toho se na zpracování masa zaměřilo 314 žadatelů s požadavkem na dotaci 0,6 mld. Kč. Další kolo příjmu žádostí bude v říjnu 2019.

Obdobně jako v rámci operace 16.2.1 byly i v potravinářství podporovány projekty zaměřené na inovace v oblasti potravinářství, tedy i pro zpracovatele vepřového masa, a to prostřednictvím operace **16.2.2 Podpora vývoje nových produktů, postupů a technologií při zpracování zemědělských produktů a jejich uvádění na trh.**

I zde výše dotace činila 50 % ze způsobilých výdajů, podporovány byly projekty od 1 mil. do 150 mil. Kč způsobilých výdajů a v programovém období 2014–2020 už byly všechny prostředky na tuto operaci závazkovány.

Příjem a administrace Žádostí o dotaci u všech výše uvedených operací se řídí Pravidly, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotace z Programu rozvoje venkova na období 2014–2020. Tato Pravidla včetně dalších metodik jsou k dispozici na internetové stránce www.eagri.cz/prv. Konkrétní dotazy k podporám chovatelů prasat z Programu rozvoje venkova ČR na období 2014–2020 je možné zasílat na e-mail info@mze.cz, nebo poštou na adresu Ministerstvo zemědělství, Odbor Řídicí orgán PRV, Těšnov 17, 110 00 Praha 1.

L. OPATŘENÍ ADMINISTROVANÁ PROSTŘEDNICTVÍM PGRLF

Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond, a.s.

(dále jen "PGRLF") je jedním ze základních pilířů dotační politiky Ministerstva zemědělství. Jde o jeden z nejefektivnějších nástrojů českého zemědělství působící v rámci tzv. "národní pomoci" (state aid).

PGRLF byl založen na základě usnesení vlády České republiky č. 337 ze dne 23. června 1993, do obchodního rejstříku byl zapsán 16. září 1993. Od 12. 2. 2008 se PGRLF řídí zákonem č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů. Za dobu svého působení v ČR se stal neodmyslitelnou součástí podpor v resortu zemědělství. Významně pomohl mimo jiné v dobách, kdy bylo nutné zajistit začínajícím subjektům výraznou garanci, aby se pro ně staly úvěry od bank dostupnou formou především zajištění rozšířené produkce. Dosud umožnil čerpat úvěry pro české zemědělce v objemu 186 mld. Kč, podpořil 97 tis. ha nakoupené půdy, výše přislíbených podpor 26 mld. Kč na podporu úroků z toho vyplaceno téměř 25 mld. Kč, 34 mld. Kč vystavených záruk a 5,5 mld. Kč na podporu pojištění (k 31. 12. 2018). Jeho úloha se nikterak nezmenšuje ani v dnešní době, kdy umožňuje zajišťovat investice, které jsou pro zemědělský resort neustále vysoce potřebné.

Hlavním předmětem činnosti PGRLF je v současné době subvencování části úroků z úvěrů, finanční podpora pojištění, poskytování úvěrů a ručení za investiční úvěry podnikatelským subjektům v oblasti zemědělské prvovýroby, zpracování zemědělských produktů, lesním hospodářství a zpracování dřeva.

Hlavním rysem PGRLF je pružnost, transparentnost rozhodování, jednoduchost využití ze strany klienta a stabilita.

V současné době zahrnuje nabídka podpůrných programů PGRLF 17 programů určených pro zemědělské prvovýrobce, zpracovatele zemědělské produkce a podnikatele v oblasti zpracování dřeva a lesního hospodářství. Vedle primárních podpor ve formě subvence částí úroků z komerčních úvěrů je dnes poskytována přímá podpora pojištění či nákupu zemědělské půdy, podpora ve formě úvěrů poskytnutých PGRLF a podpora ve formě zajištění úvěrů.

Programy podpory ve formě subvence částí úroků z komerčních úvěrů (snížení úrokového zatížení):

- Zemědělec - investiční podpora zaměřená zejména na realizaci dlouhodobých investičních záměrů s ohledem na restrukturalizaci a zvýšení efektivity, modernizaci, snížení výrobních nákladů, zlepšení jakosti a další rozvoj zemědělských subjektů.
- Podpora nákupu půdy - cílem programu podpory je zpřístupnit pořízení zemědělské půdy jako primárního výrobního prostředku zemědělských prvovýrobců.
- Lesní hospodář - cílem programu podpory je vytvořit předpoklady pro rozvoj lesního hospodářství, kdy příjemce podpory investuje zejména do techniky a technologií pro hospodaření v lesích.
- Zpracovatel dřeva - cílem programu podpory je zpřístupnit nákup techniky nebo technologií pro zpracování dřeva, které umožní zpracování dřeva a dřevního odpadu v jednotlivých částech výroby.
- Lesní školkař - cílem programu podpory je vytvořit předpoklady pro rozvoj lesní školkařské činnosti, kdy příjemce podpory investuje zejména do strojů a technologií pro provozování lesní školkařské činnosti.
- Zpracovatel - program je určen pro podnikatele, kteří se zabývají zpracováním zemědělských produktů.

Programy podpory ve formě přímé finanční podpory:

- Finanční podpora pojištění hospodářských zvířat a plodin - cílem programu podpory je zpřístupnění pojistné ochrany širokému okruhu zemědělců, a tím dosažení vyššího zajištění podnikatelských aktivit proti nepředvídatelným škodám.
- Pojištění produkce lesních školek - zpřístupnění pojistné ochrany sadebního materiálu lesních dřevin pěstovaných v lesních školkách.
- Finanční podpora pojištění lesních porostů – cílem programu podpory je zpřístupnění pojistné ochrany lesních porostů a tím dosažení vyššího zajištění podnikatelských aktivit proti nepředvídatelným škodám.
- Podpora nákupu půdy - snížení jistiny úvěru - cílem programu podpory je zpřístupnit pořízení zemědělské půdy jako primárního výrobního prostředku zemědělských prvovýrobců.

Programy podpory ve formě úvěru poskytovaného PGRLF:

- Sociální zemědělství + podpora na snížení jistiny úvěru - cílem programu podpory je vytvořit předpoklady pro zajištění a rozvoj zaměstnávání pracovníků se zdravotním postižením zemědělskými podnikateli.
- Úvěry na nákup půdy + podpora na snížení jistiny úvěru - cílem programu je zpřístupnit pořízení zemědělské půdy jako primárního výrobního prostředku zemědělských prvovýrobců.
- Investiční úvěry + podpora na snížení jistiny úvěru - investiční úvěry poskytované PGRLF jsou určeny na pořízení investičního majetku, který souvisí se zemědělskou prvovýrobou, zpracováním zemědělských produktů, lesním hospodářstvím nebo zpracováním dřeva. Podpora formou jednorázového snížení jistiny úvěru je určena pro zpracovatele zemědělských produktů, podnikatele v lesním hospodářství či zpracování dřeva.
- Investiční úvěry Zemědělec + podpora na snížení jistiny úvěru - investiční úvěry poskytované PGRLF jsou určeny na pořízení investičního majetku, který souvisí se zemědělskou prvovýrobou s možností jednorázového snížení jistiny úvěru.
- Provozní úvěry + podpora na snížení jistiny úvěru – provozní úvěry poskytované PGRLF jsou určeny na provozní financování zemědělských prvovýrobců, zpracovatelů zemědělských produktů a podnikatelů v lesním hospodářství či zpracování dřeva. Podpora formou jednorázového snížení jistiny úvěru je určena pro zpracovatele zemědělských produktů, podnikatele v lesním hospodářství či zpracování dřeva.
- Provozní úvěry poskytované Českomoravské společnosti chovatelů, a.s. + podpora na snížení úrokového zatížení úvěru

Programy podpory ve formě záruk poskytovaných PGRLF:

- Zajištění úvěrů - cílem programu je přispět k dostupnosti úvěrových prostředků na financování:
  - investičních záměrů zemědělských podnikatelů či podnikatelů zabývajících se zpracováním zemědělských produktů nebo subjektů působících v odvětví lesního hospodářství či zpracování dřeva.
  - projektů Informačních a propagačních opatření na podporu zemědělských produktů a potravinářských výrobků vyrobených ze zemědělských produktů na vnitřním trhu Evropské unie a/nebo ve třetích zemích v případech, kdy o projektu rozhodla Evropská komise a projekt je spolufinancován z rozpočtu Evropské unie.

Více informací na: <http://www.pgrlf.cz/>

M. OPATŘENÍ ADMINISTROVANÁ PROSTŘEDNICTVÍM SZIF

Regulace společného trhu s vepřovým masem

Úřední věstník EU (Official Journal of the European Union) Obsahuje nařízení, směrnice a rozhodnutí. Právní předpisy jsou obsaženy v řadě L (Legislation), v řadě C jsou informace, oznámení a přípravné akty. Řady L a C je možné nalézt na internetové adrese <http://eur-lex.europa.eu/JOIndex.do?ihmlang=cs>. Platným předpisem je znění zveřejněné v Úředním věstníku Evropské unie.

Komise může přijmout prováděcí akty, kterými stanoví výjimečná podpůrná opatření v zájmu postiženého trhu, aby se zohlednily:

- a) omezení obchodu uvnitř Unie a obchodu se třetími zeměmi, která mohou vyplynout z použití opatření, jejichž cílem je zabránit šíření nálezů zvířat, a
- b) závažná narušení trhu přímo související se ztrátou důvěry spotřebitelů z důvodu ohrožení zdraví veřejnosti, zvířat nebo rostlin a nákazy.

Základním nařízením upravujícím všeobecné podmínky společné organizace trhu je nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013 ze dne 17. prosince 2013, kterým se stanoví společná organizace trhů se zemědělskými produkty. Toto nařízení obsahuje dále uvedená opatření:

Podpora soukromého skladování

Podpora soukromého skladování prostřednictvím finanční podpory je legislativně upravena nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, dále pak nařízením Komise v přenesené pravomoci (EU) 2016/1238 a prováděcím nařízením Komise (EU) 2016/1240.

Systém podpory soukromého skladování je založen na uzavírání smluv s intervenčními agenturami. Základním závazkem je uskladnění vepřového masa po stanovenou dobu. Účelem této podpory je stažení přebytků vepřového masa po stanovenou dobu z trhu. Tento zásah je považován za mimořádné intervenční opatření, které může Evropská Komise vyhlásit na základě dlouhodobě nepříznivé situace na trhu s vepřovým masem.

Výše podpory soukromého skladování může být poskytnuta dvěma způsoby:

- podpora soukromého skladování je stanovena na základě nabídkového řízení
- výše podpory je stanovena paušální sazbou předem.

Žádosti o podporu soukromého skladování vepřového masa mohly být naposledy přijímány do 3.2.2016, tímto dnem byl režim soukromého skladování této komodity ukončen. V České republice se do tohoto opatření žádný subjekt nezapojil (soukromé skladování vepřového masa bylo v ČR naposledy aktivně využito v letech 2007 a 2011).

Regulace vývozu a dovozu

Dovozní licence se u vepřového masa předkládá pouze u dovozu v rámci dovozních kvót. Při dovozu mimo rámec kvót, tj. při dovozu za plnou celní sazbu, se licence nepředkládá. Základní pravidla k dovozním licencím pro zemědělské komodity jsou upravena nařízením Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 2016/1237 ze dne 18. května 2016 a prováděcím nařízením Komise (EU) č. 2016/1239 ze dne 18. května 2016, kterým se stanovují prováděcí pravidla k režimu dovozních a vývozních licencí pro zemědělské produkty.

Kvóty pro vepřové maso jsou otevřeny a spravovány nařízením Komise (ES) č. 442/2009, kterým se otevírají

a spravují celní kvóty Společenství v odvětví vepřového masa, a nařízením Komise (ES) č. 1301/2006, kterým se stanoví společná pravidla ke správě dovozních celních kvót pro zemědělské produkty podléhající režimu dovozních licencí. Dovozní kvóty umožňují držitelům licence dovézt produkt za snížené clo. V tomto případě musí žadatel o dovozní licenci prokázat, že v uplynulých dvou letech obchodoval s danou komoditou se třetími zeměmi. V případě dovozu se skládá finanční jistota, jíž držitel licence ručí, že obchod uskuteční. Je třeba podotknout, že nařízení Komise (ES) č. 442/2009 obsahuje jak celní kvóty spravované prostřednictvím metody souběžného zkoumání (licenční povinnost), tak celní kvóty založené na metodě časového pořadí. Dovozy uskutečněné na základě metody časového pořadí nejsou podmíněny dovozními licencemi. Ochrana trhu připouští využívání dodatečných cel za podmínek dodržení spouštěcí úrovně dovozu podle kritérií dohodnutých ve WTO.

Dále v současné době existují dva speciální režimy v rámci dovozních kvót určené pro dovoz vepřového masa z Ukrajiny a z Kanady, při nichž je vyžadována dovozní licence. Dovoz z Ukrajiny je upraven nařízením Komise (EU) č. 2015/2076 ze dne 18. listopadu 2015. Dovoz z Kanady je upraven nařízením Komise (EU) č. 2017/1585 ze dne 19. září 2017.

Vývoz vepřového masa nemá v současné době v licenčním nařízení oporu. Nicméně subvenční pravidla jsou upravena stále platným nařízením Komise (ES) č. 612/2009 ze dne 7. 7. 2009, kterým se stanoví společná prováděcí pravidla k režimu vývozních subvencí pro zemědělské produkty.

Vývozní subvence nejsou v současné době Evropskou komisí stanoveny a v budoucnu se jejich využití nepředpokládá.

Dovozní a vývozní licence pro živočišné a rostlinné komodity vystavuje na SZIF v Praze Oddělení záruk, licencí a vývozních subvencí. Podrobné informace o dovozních a vývozních licencích naleznete na internetových stránkách www.szif.cz

Dalším významným opatřením administrovaným SZIF jsou **cenová hlášení**. Podmínkou jejich realizace v jednotlivých členských státech je zavedení jednotné klasifikace obchodních tříd jatečných prasat SEUROP – viz kapitola D této Situační a výhledové zprávy. Cenová hlášení u vepřového masa se řídí prováděcím nařízením Komise (EU) č. 2017/1184, kterým se stanoví pravidla pro uplatňování nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, pokud jde o klasifikační stupnice Unie pro jatečně upravená těla skotu, prasat a ovcí a o ohlašování tržních cen některých kategorií jatečně upravených těl a živých zvířat. Dále pak nařízením Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 2017/1182, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, pokud jde o klasifikační stupnice Unie pro jatečně upravená těla skotu, prasat a ovcí a o ohlašování tržních cen některých kategorií jatečně upravených těl a živých zvířat. Státní zemědělský intervenční fond zajišťuje v České republice systém sledování nákupních cen jatečných prasat a selat, a zároveň je zodpovědný za předávání informací z reprezentativních trhů do příslušného orgánu Evropské unie ke stanovení referenční ceny za kalendářní týden.

Členské státy mají za povinnost sledovat a poskytovat EK tyto druhy informací:

- informace o cenách
- informace o uplatňování intervenčních opatření
- statistické údaje
- prognózy

N. LEGISLATIVNÍ PŘEDPISY A PŘEHLED DOVOZNÍCH CEL

Vybrané právní předpisy EU, týkající se chovu prasat, dovozu a vývozu vepřového masa a potravinářských výrobků

Úřední věstník EU (Official Journal of the European Union) obsahuje nařízení, směrnice a rozhodnutí. Právní předpisy jsou obsaženy v řadě L (Legislation), v řadě C jsou informace, oznámení a přípravné akty. Řady L a C je možné nalézt na internetové adrese

<http://eur-lex.europa.eu/JOIndex.do?ihmlang=cs>

Platným předpisem je znění zveřejněné v Úředním věstníku Evropské unie.

Základním nařízením upravujícím všeobecné podmínky společné organizace trhu je **Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013** ze dne 17. prosince 2013, kterým se stanoví společná organizace trhů se zemědělskými produkty. Toto nařízení obsahuje mimo jiné opatření týkající se:

- a) **Podpora soukromého skladování** – dle Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, dále pak nařízením Komise v přenesené pravomoci (EU) 2016/1238 a prováděcím nařízením Komise (EU) 2016/1240.
- b) **Regulace vývozu a dovozu** – dle Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 2016/1237 a prováděcí nařízení Komise (EU) č. 2016/1239.
- c) **Jednotná klasifikace obchodních tříd jatečných prasat (SEUROP)** – dle Nařízení Komise (EU) č. 2017/1184 a Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 2017/1182,

Vybrané právní předpisy související s chovem prasat vydané ve Sbírce zákonů České republiky a ve Věstníku MZe ČR

a) Oblast zemědělství

Zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 256/2000 Sb., o Státním zemědělském intervenčním fondu a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 147/2002 Sb., o Ústředním kontrolním a zkušebním ústavu zemědělském a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 242/2000 Sb., o ekologickém zemědělství a o změně zákona č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 395/2009 Sb., o významné tržní síle při prodeji zemědělských a potravinářských produktů a jejím zneužití, ve znění pozdějších předpisů

Nařízení vlády č. 74/2015 Sb., o podmínkách poskytování dotací na opatření dobré životní podmínky zvířat, ve znění pozdějších předpisů

b) Oblast veterinární péče

Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 378/2007 Sb., o léčivech a o změnách některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů

- **Vyhláška č. 389/2017 Sb.**, o stanovení výše paušálních částek nákladů veterinárních kontrol spojených s dovozem a vývozem
- **Vyhláška č. 342/2012 Sb.**, o zdraví zvířat a jeho ochraně, o přemísťování a přepravě zvířat a o oprávnění a odborné způsobilosti k výkonu některých odborných veterinárních činností, ve znění pozdějších předpisů
- **Vyhláška č. 289/2007 Sb.**, o veterinárních a hygienických požadavcích na živočišné produkty, které nejsou upraveny přímo použitelnými předpisy Evropského společenství ve znění pozdějších předpisů

c) Oblast péče o pohodu zvířat (welfare)

Zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění ve znění pozdějších předpisů

- **Vyhláška č. 208/2004 Sb.**, o minimálních standardech pro ochranu hospodářských zvířat, ve znění pozdějších předpisů
- **Vyhláška č. 411/2008 Sb.**, o stanovení druhů zvířat vyžadujících zvláštní péči, ve znění pozdějších předpisů
- **Vyhláška č. 4/2009 Sb.**, o ochraně zvířat při přepravě, ve znění pozdějších předpisů
- **Vyhláška č. 418/2012 Sb.**, o ochraně zvířat při usmrcování, ve znění pozdějších předpisů
- **Vyhláška č. 419/2012 Sb.**, o ochraně pokusných zvířat, ve znění ve znění pozdějších předpisů
- **Vyhláška č. 22/2013 Sb.**, o vzdělávání na úseku ochrany zvířat proti týrání, ve znění ve znění pozdějších předpisů

d) Oblast šlechtění, evidence a označování zvířat

Zákon č. 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a o změně některých souvisejících zákonů (plemenářský zákon), ve znění pozdějších předpisů,

- **Vyhláška č. 136/2004 Sb.**, Ministerstva zemědělství, kterou se stanoví podrobnosti označování zvířat a jejich evidence hospodářství a osob stanovených plemenářským zákonem, ve znění pozdějších předpisů
- **Vyhláška č. 370/2006 Sb.**, Ministerstva zemědělství, o odborných kurzech k výkonu některých odborných činností v oblasti šlechtění a plemenitby hospodářských zvířat
- **Vyhláška č. 448/2006 Sb.**, Ministerstva zemědělství, o provedení některých ustanovení plemenářského zákona, ve znění pozdějších předpisů
- **Vyhláška č. 72/2017 Sb.**, Ministerstva zemědělství, o genetických zdrojích zvířat

e) Oblast zahraničního obchodu

- **Zákon č. 242/2016 Sb.**, celní zákon, ve znění pozdějších předpisů
- **Zákon č. 17/2012 Sb.**, o Celní správě České republiky, ve znění pozdějších předpisů
- **Zákon č. 18/2012 Sb.**, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o Celní správě České republiky, ve znění pozdějších předpisů

- **Zákon č. 594/2004 Sb.**, jímž se provádí režim Evropských společenství pro kontrolu vývozu zboží a technologií dvojího užití, ve znění pozdějších předpisů
- **Zákon č. 500/2004 Sb.**, správní řád, ve znění pozdějších předpisů
- **Zákon č. 634/2004 Sb.**, o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů
- **Zákon č. 89/1995 Sb.**, o státní statistické službě, ve znění pozdějších předpisů
- **Vyhláška č. 245/2016 Sb.**, k provedení některých ustanovení celního zákona
- **Vyhláška č. 246/2016 Sb.**, o způsobu provádění osobní prohlídky celníkem
- **Vyhláška č. 285/2012 Sb.**, o územních pracovištích celních úřadů, která se nenacházejí v jejich sídlech
- **Vyhláška č. 160/1988 Sb.**, o Mezinárodní úmluvě o harmonizovaném systému popisu a číselného označování zboží a Protokol o její změně
- **Vyhláška č. 422/2012 Sb.**, o stanovení minimální prahové hodnoty pro počet a objem dovozních operací, které jsou dostatečné pro vydání osvědčení schváleného hospodářského subjektu

f) Oblast potravinářství

Zákon č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích ve znění pozdějších předpisů, ve znění pozdějších předpisů

- **Vyhláška č. 194/2004 Sb.**, o způsobu provádění klasifikace jatečně upravených těl jatečných zvířat a podmínkách vydávání osvědčení o odborné způsobilosti fyzických osob k této činnosti, ve znění pozdějších předpisů
- **Vyhláška č. 212/2004 Sb.**, o stanovení zásob a způsobu jejich ohlašování Státní zemědělské a potravinářské inspekci, ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška č. 324/2005 Sb., kterou se mění vyhláška č. 194/2004 Sb., o způsobu provádění klasifikace jatečně upravených těl jatečných zvířat a podmínkách vydávání osvědčení o odborné způsobilosti fyzických osob k této činnosti

- **Vyhláška č. 69/2016 Sb.**, o požadavcích na maso, masné výrobky, produkty rybolovu a akvakultury a výrobky z nich, vejce a výrobky z nich
- **Vyhláška č. 417/2016 Sb.**, o některých způsobech označování potravin

g) Oblast krmivářství

Zákon č. 91/1996 Sb., o krmivech, ve znění pozdějších předpisů

- **Vyhláška č. 295/2015 Sb.**, o provedení některých ustanovení zákona č.91/1996 Sb., o krmivech
- **Vyhláška č. 415/2009 Sb.**, o stanovení požadavků na odběr vzorků a způsobu zveřejnění metod laboratorního zkoušení produktů ke krmení

Přehled dovozních cel EU

Přehled dovozních cel EU platných od 1. 1. 2019

Kód KN	Komodita vepřové maso - název zboží	Smluvní celní sazba (%) pro třetí země, tj. země, které nejsou členy EU-28
Živá prasata		
0103 10 00	Plemenná čistokrevná zvířata	bez cla
Ostatní živá prasata		
0103 91 10	O hmotnosti menší než 50 kg	41,2 €/100 kg net.
0103 91 90	O hmotnosti menší než 50 kg – ne domácí druhy	bez cla
0103 92 00	O hmotnosti 50 kg nebo vyšší	bez cla
0103 92 11	Prasnice s hmotností nad 160 kg	35,1 €/100 kg net.
0103 92 19	Ostatní	41,2 €/100 kg net.
Vepřové maso čerstvé nebo chlazené		
0203 11 10	V celku nebo půlené	53,6 €/100 kg net.
0203 12 11	Kýty a kusy z nich nevykostěné	77,8 €/100 kg net.
0203 12 19	Plece a kusy z nich nevykostěné	60,1 €/100 kg net.
0203 19 11	Přední části a kusy z nich nevykostěné	60,1 €/100 kg net.
0203 19 13	Hřbety s kostí a kusy z nich	86,9 €/100 kg net.
0203 19 15	Bůčky prorostlé a kusy z nich	46,7 €/100 kg net.
0203 19 55 až 59	Pananky, hřbety, kýty vykostěné, samostatně předkládané	86,9 €/100 kg net.
Vepřové maso zmrazené		
0203 21 10	V celku nebo půlené	53,6 €/100 kg net.
0203 22 11	Kýty a kusy z nich nevykostěné	77,8 €/100 kg net.
0203 22 19	Plece a kusy z nich nevykostěné	60,1 €/100 kg net.
0203 29 11	Přední části a kusy z nich nevykostěné	60,1 €/100 kg net.
0203 29 13	Hřbety s kostí a kusy z nich	86,9 €/100 kg net.
0203 29 15	Bůčky prorostlé a kusy z nich	46,7 €/100 kg net.
0203 29 55 až 59	Pananky, hřbety, kýty vykostěné, samostatně předkládané	86,9 €/100 kg net.
Droby		
0206 30 až 49	Jedlé droby vepřové čerstvé, chlazené či mrazené	bez cla
Tuk vepřový, neprorostlý libovým masem		
0209 10 11	Čerstvý, chlazený, zmrazený, solený nebo ve slaném nálevu	21,4 €/100 kg net.
0209 10 19	Sušený nebo uzený	23,6 €/100 kg net.
0209 10 90	Jiný tuk než 0209 10 11 a 0209 10 19	12,9 €/100 kg net.
Vepřové maso a jedlé droby solené (nebo ve slaném nálevu), uzené (nebo sušené)		
0210 11 11	Kýty a kusy z nich nevykostěné - solené	77,8 €/100 kg net.
0210 11 19	Plece a kusy z nich - solené	60,1 €/100 kg net.
0210 11 31	Kýty a kusy z nich nevykostěné - uzené	151,2 €/100 kg net.

0210 11 39	Plece a kusy z nich - uzené	119,0 €/100 kg net.
0210 11 90	Ostatní - solené, uzené	15,4
0210 12 11	Bůčky (prorostlé)a jejich části - solené	46,7 €/100 kg net.
0210 12 19	Bůčky (prorostlé)a jejich části - uzené	77,8 €/100 kg net.
0210 12 90	Ostatní - solené, uzené	15,4
0210 19 10	Slaninové půlky nebo přední tři čtvrti - solené	68,7 €/100 kg net.
0210 19 20	Zadní tři čtvrti nebo půlky - solené	75,1 €/100 kg net.
0210 19 30	Přední části a kusy z nich - solené	60,1 €/100 kg net.
0210 19 40	Hřbety a kusy z nich - solené	86,9 €/100 kg net.
0210 19 50	Kýta ve slaném nálevu - zabalená	86,9 €/100 kg net.
0210 19 60	Přední části a kusy z nich - uzené	119,0 €/100 kg net.
0210 19 70	Hřbety a kusy z nich - uzené	149,6 €/100 kg net.
0210 19 81-89	Kotlela – uzená, vepřová krkovička – sušená na vzduchu	151,2 €/100 kg net.
0210 19 90	Ostatní	15,4
0210 99 41	Droby -játra	64,9 €/100 kg net.
0210 99 49	Droby - ostatní	47,2 €/100 kg net.
Štětiny		
0502 10 00	Štětiny a chlupy z domácích nebo divokých prasat,	bez cla
Střeva		
0504 00 00	Střeva, měchýře a žaludky z jiných zvířat než ryb	bez cla
Tuk pro průmyslové účely		
1501 10 10	Vepřový tuk pro průmyslové účely (jiný než 0209 nebo 1503)	bez cla
Uzenky a salámy z masa, drobů či krve		
1601 00 10	Z jater ze zvířat 0101-0104 s výjimkou divokých prasat	15,4
1601 00 91	Uzenky a salámy, suché nebo pomazánkové, tepelně neuprav.	149,4 €/100 kg net.
Přípravky a konzervy z masa, drobů a krve nezahrnuté do 1601		
1602 10 00	Homogenizované přípravky	16,6
1602 41 10	Z kýty	156,8 €/100 kg net.
1602 42 10	Z plece	129,3 €/100 kg net.
1602 49 11	Hřbety s kostí včetně směsí ze hřbetu a kýty (s výjimkou krkovičky)	156,8 €/100 kg net.
1602 49 13	Krkovička, včetně směsí z krkovičky a plece	129,3 €/100 kg net.
1602 49 15	Ostatní směsi obsahující kýtu, krkovičku, plec, hřbet s kostí	129,3 €/100 kg net.
Kůže		
4103 30 00	Vepřové surové kůže - kusy	bez cla
4106 31/32	Vyčiněné nebo polovyčiněné kůže vepřové – kusy v mokřém stavu (včetně wet-blue) /suchém stavu (crust)	2,0
4113 20 00	Usně po vyčinění nebo po zpracování	2,0

Pramen: EČIT 2019

Od 1. ledna 2019 vstoupilo v platnost Prováděcí nařízení Komise (EU) 2018/1602 (Kombinovaná nomenklatura pro rok 2019).

